

Proleter DEVİRİMÇİ DURUŞ

Devrimler tarihin lokomotifidir!

3 Dergisi

Aylık siyasal dergi

ISSN: 2147-4028

Ocak-Şubat 2018 Sayı: 64

Fiyatı: 2 TL (KDV dahil)

Emperyalistler ve işbirlikçileri kana doymuyor. Her biri yeni pazarlar, yeni enerji kaynakları için, mezhepsel-ulusal ayrılıkları kıskırtıp halkları birbirine kırdırıyor.

Uzunca bir süredir Suriye, emperyalist savaşın en vahşi yöntemlerle verildiği bir ülke oldu. Adeta yeni emperyalist savaşın bir laboratuvarı durumunda. Dünyanın dört bir yanından onbinlerce “cihatçı” Türkiye, Ürdün, Irak üzerinden buraya getirildi. Sözde İslam adına Suriye’nin Alevi yönetimini yerle bir edecek ve şeriat düzenini kuracaklardı. Ceplerine koyulan dolarlarla “vaadedilen cennet” uğruna, yüzbinlerce insanı katlettiler. Yaklaşık 10 milyon Suriyeli göç etmek zorunda kaldı. Birçoğu göç yollarında yaşamını yitirdi, başta Ege olmak üzere denizler insan cesetleriyle doldu. Yaşamayı başaranlar da ya fuhuşa, ya dilencililiğe mahkum edildiler.

2011 yılından bu yana, yani 7 yıldır Suriye işgal altında. ABD, kendi yarattığı IŞİD’le güya savaşıyor görünerek, Suriye’deki varlığına gerekçe uyduruyor. Rusya ve İran, Suriye Devleti’nin davetiyle geldiklerini söyleyerek, “uluslararası hukuk” kılıfına sığınıyor. Bunlara sonradan eklenen Türkiye ise, “kendi sınırlarımı koruyorum” diyerek, önce Cezirai, şimdi de Afrin’e operasyon düzenliyor.

Oysa Suriye sınırını elek haline getiren bizzat AKP hükümetiydi. Cihatçı çeteler ağırlıklı olarak Türkiye sınırından Suriye’ye geçtiler. ABD ile birlikte “eğit-donat” adı altında eğitilip donatıldılar. Ayrıca Suriye’den Türkiye’ye herhangi bir saldırı da gelmedi. Ta ki Afrin operasyonu başlayana kadar... Ki onların da Suriye’den mi, Türkiye’den mi atıldıkları belli değil...

Sayfa 2’de sürüyor

Emperyalist savaşa hayır!

SINIF SAVAŞINI YÜKSELTELİM!

Kısacası işgalcilerin hiçbirinin gerekçesi Suriye topraklarında bulunmalarını meşru ve haklı kılmıyor. Bu savaşın asıl müsebbibi, ABD başta olmak üzere bütün işgalciler Suriye'yi terketmelidir. Suriye'nin kaderine Suriye halkı karar verir. Eski rejimiyle mi devam edecek, yoksa federatif veya özerk bölgeler mi kurulacak, hatta ayrı devletler mi oluşacak, buna işgalcilerin karışması; Cenevre ya da Astana'da belirlemeye çalışması kabul edilemez.

Buralardan çıkacak "çözüm"lerin hiç biri, Suriye halkının çıkarına olmayacaktır. Çünkü her biri kendi çıkarları için oradadır. "Suriye'nin toprak bütünlüğü"ymiş, "Kürtlerin özgürlüklerine kavuşması"ymiş, "Suriye'nin demokratikleşmesi"ymiş, hepsi ikiyüzlüce sarfedilen sözlerdir. Dolayısıyla hiç bir halk emperyalistlere dayanarak, onlarla işbirliği yaparak özgürleşemez. Ne Kürtler, ne Araplar, ne de Türkmenler bu savaştan kazançlı çıkmaz. Sadece onların egemenlerine yarar; birkaç kırıntı da işbirlikçi kesimlere düşer. Halk ise yine sefalet içinde ağır sömürü ve baskı altında yaşama devam eder. Tarih bunun dersleriyle doludur.

Emperyalist ve işgalci devletler, bu savaşla sadece yeni pazarlar elde etmekle kalmıyor, içte de sorunları bastırma olanağına kavuşuyor. "Savaş halindeyiz" diyerek, hem baskı ve zorbalığı arttırmamanın zeminini buluyorlar, hem de daha yoğun bir sömürüyü gerçekleştiriyor.

Örneğin Afrin operasyonu, AKP hükümetinin son dönemde yaşadığı sıkışmadan kurtulmak için adeta bir can simidi oldu. Ortaya dökülen yolsuzluklar, devam eden davalar, zamlara ve vergilere karşı artan tepkiler vb. hepsinin üzeri örtüldü. Şoven-milliyetçi bir yaygara ile en küçük bir muhalif sesin duyulmasına izin verilmiyor. Bırakalım savaş karşıtı gösteriyi, bir açıklamaya, bir twite bile saldırıyorlar. Yüzlerce kişi gözaltına alındı, tutuklandı. TTB, "savaş halk sağlığına ve doğaya zararlıdır" dediği için linç kampanyasıyla karşı karşıya kaldı; yöneticileri gözaltına alındı.

Sadece devrimci-demokrat kişi ve kurumlara yönelik değil; işçi ve emekçilere, bütün halka karşı açılmış bir savaş var. İşte metal işçilerinin grevi bir kez daha yasaklandı. 130 bin işçiyi, aileleriyle birlikte yaklaşık 500 bin kişiyi ilgilendiren toplu sözleşmeleri, hükümetin grev yasağıyla patronların lehine sonuçlanmış oldu. OHAL gibi savaş da patronların çıkarı için yapılıyor

çünkü. Böyle dönemlerde işçi ve emekçiler açlık sınırında ücretlere talim ettirilirken, patronlar devasa karlar sağlıyor.

İşsizlik ve açlık öyle bir raddeye varmış durumda ki, insanlar artık protesto için kendilerini yakıyorlar. Bunların üzeri savaş çığırtkanlığı ile ne kadar örtülmeye çalışılsa da, o bedenlerden yükselen ateş kor olup yakıyor.

İşçileri kendi bedenini ateşe verecek noktaya getiren en önemli neden, elbette örgütsüzlüktür. Kendilerini yalnız ve çaresiz hissetmeleridir. Oysa kendileri gibi milyonlar var. Resmi rakamlarla bile 3.5 milyon, gerçekte ise 6 milyon işsiz bulunuyor. Keza milyonlarca kişi asgari ücretle, yani açlık sınırında yaşıyor. Ancak bunların ezici çoğunluğu sendikasız. Sendikalı olan azınlık ise, ne yazık ki, yönetimlere çöreklenen bürokratların işbirlikçi tutumları yüzünden aradığını bulamıyor. Yani tabandan örgütlenmedikçe, kendi kaderimizi kendi ellerimize almadıkça kurtuluş olmuyor. Marks'ın dediği gibi; işçi sınıfı devrimci bir örgütlülük içinde yer aldığı zaman her şeydir; yoksa hiç bir şey...

Sonuçta savaş, her yerde egemenlere, patronlara yarıyor. Savaşın yükünü işçi ve emekçiler, ezilen halklar çekiyor; en büyük zararı da onlar görüyorlar. Savaşta ölen, göç etmek zorunda kalan, gittiği yerlerde horlanan, "savaş ekonomisi" altında inim inim inletilen yine onlar... Hiç bir yalan ve demagoji bu gerçeği uzun süre saklayamaz.

Onun için diyoruz ki, bu savaş bizim savaşımız değil! Bizim savaşımız sömürü ve zulme karşı! Emperyalist-kapitalist sisteme, faşizme, her tür gericiliğe karşı!

Sesimizi ne kadar boğmaya çalışsalar da gerçekleri haykırmaktan geri durmayacağız. Emperyalist barbarlığa teslim olmayacağız! Var gücümüzle "emperyalist savaşa hayır" demeye, onun panzehiri olan sınıf savaşını yükseltmeye devam edeceğiz... Ta ki, yeryüzünden tüm savaşları silene dek...

Okurlara...

Merhaba,

Dergimizin Yazı İşleri Müdürü Çağdaş Büyükbaş'ın tutuklanmasının ardından, derginin yayınına zorunlu bir ara vermek durumunda kaldık. Yoğun bir gündemin olduğu, devletin içerde ve dışarıda saldırılarının arttığı bir dönemde, yayın faaliyetinin kesintiye uğraması, istediğimiz bir durum değildi. Ortaya çıkan açığı, gündemlere ilişkin internet sitesine koyduğumuz yazılarla telafi etmeye çalıştık. Elbette internet faaliyeti, yazılı basının yerini doldurmaya yeterli değildi. Eylül ayından bu yana yaşanan bu boşluk için okurlarımızdan özür diliyoruz.

Dergimizin çıkmadığı dönemde yaşanan önemli gündemlere ilişkin temel yazıları, dergimizin yeni sayısında yayınlıyoruz. Çünkü internet yayını geçicidir; yazılı basın ise kalıcı. Ayrıca, başta cezaevlerindeki tutsaklar olmak üzere, dergi dışında ulaşamadığımız okurlarımızın, önemli gündemler hakkındaki görüşlerimizi yazılarımızı görmesini de bu şekilde sağlayabiliyoruz.

Bu sayımız, aradan geçen zamandan dolayı "özel" bir sayı niteliğine büründüğü için, sayfa sayımızı da arttırmak zorunda kaldık.

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları, dergimizin sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

64. Sayıda

3	Afrin işgali ne anlama geliyor
5	Yazı işleri müdürümüz 5 aydır tutuklu
	Devrim emekçisi Sevim Solmaz'ı kaybettik
6	Yeni KHK, TTE saldırısı ve sivil faşist terör
7	Nuriye ve Semih AG'yi bitirdi
8	Metal işçisinin kazanmasının yolu Grev
9	"Taşerona kadro" balonu patladı
10	İş davalarında zorunlu arabuluculuk
11	Patronlara gani gani, işçilere gıdım gıdım
12	Asgari ücret belirlendi
13	Fındıkta tekelleşme ve üreticinin öfkesi
14	Dosyalar açılıyor; Erdoğan'ın zor günleri
16	Eğitim gericiliğin kuşatmasında
17	Bir kez daha kadın cinayetleri
18	ABD'nin Kudüs kararı neden şimdi
20	İran'daki eylemlerde yalanlar ve gerçekler
21	İsviçre'de ektiklik ve protestolar
	Güzel Ana'yı sonsuzluğa uğurladık
22	Referandum aynası emperyalistler ve işbirlikçileri
24	Referandum yenilgisinde doğru bilinen yanlışlar
26	Aysel Tuğluk'un annesinin cenazesine saldırı
27	Zimbabve'ye Çin ayarı
28	Tek tip elbise saldırısı ve M. Fatih Öktülmüş
30	Vardım, varım, varolacağım
31	100. yılında Ekim Devrimi

Yayın Sahibi: Çağdaş Büyükbaş, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Murat Tokdemir

Adres: Mecidiyeköy mah. Dereboyu cad. No: 19/A, Erok Ap. Şişli/İst. Tel: 0538 777 99 01, devrimcidurus@gmail.com, proleterdevrimcidurus2.org

Baskı: Berdan Matbaacılık, Davutpaşa cad. Güven San. Sit. C Blok No: 215-216 Topkapı/İst. Tel: (0212) 613 1211, ISSN: 2147-4028

YEDİVEREN YAYINCILIK Yerel Süreli Yayın Sayı: 64, Ocak-Şubat 2018, 2 TL(KDV Dahil)

Bir süredir hazırlığı yapılan Afrin saldırısı 20 Ocak günü başladı. TSK ile birlikte, Türkiye tarafından eğitilen ci-hatçı ÖSO çeteleri de Afrin'e doğru harekete geçti.

Bir taraftan Suriye topraklarını işgal harekatı sürerken, diğer taraftan içeride savaş çıkırtkanlığı yükseltildi ve savaş karıştı olmak "suç" ilan edildi. Dışarıda süren savaş, içeride baskı ve terörü artırmak için bahane haline getirildi. Hem içeride hem dışarıda savaşı hedefleyen bir harekatın isminin "Zeytindalı" konması ise, trajik bir durumdur.

ABD'nin YPG ile

"Sınır gücü" kurma girişimi

İŞİD'in giderek güç kaybettiği Suriye'de, bugün emperyalistlerin asıl

"Sınır gücü" adı altında bir "düzenli ordu"nun kurulması, salt askeri değil, siyasi açıdan da oldukça önemli bir hamledir. Bu adım, henüz bağımsızlık ilanı anlamına gelmiyor elbette. Ancak herşeye rağmen, Suriye topraklarında Kürt hareketinin bağımsız davranma girişimi olarak ele alınıyor. Suriye içinde özerklik-federasyon tartışmaları sürerken, PYD'nin kendi yolunu çizmekte olduğunu gösteriyor. **Ülkenin toprak bütünlüğü resmi olarak bölünmese bile, PYD'nin ABD ile birlikte Suriye ve Rusya'dan ayrı bir yoldan yürüme kararlılığını gösteriyor.**

İşte bu hamle, Afrin saldırısının başlangıç noktası oldu.

AKP'ye işgal fırsatı

ABD'nin "sınır gücü" kurulacağı açıklaması, Suriye savaşında gelinen aşamada

yetkililerinin 19 Ocak'ta Rusya'ya giderek yaptıkları pazarlıklar sonucunda, Afrin'e girme hakkını elde etti.

Rusya'dan Kürt hareketine gözdağı

Rusya, Suriye'de başından beri Kürt hareketini kontrol altına almak, Suriye'nin toprak bütünlüğünü korumak istiyor. Bu yanı sıra federasyon-özerklik tartışmalarına da açık kapı bırakıyor.

Ancak **Kürt hareketinin, ABD ile kurduğu işbirliği, Rusya açısından en büyük sorun.** Öyle ki, ABD Kürt hareketine silah ve eğitim yardımı yapmanın yanı sıra, Kürt hareketinin ele geçirdiği her toprak parçasına askeri üs kuruyor. Rusya'nın Suriye'de Esad hükümetini güçlendirme çabalarına engel olmaya çalışıyor.

Buna karşılık **Rusya, Kürt hareketini dizginlemek için, zaman zaman Türkiye'nin saldırganlığına ihtiyaç duyuyor.** Kürt hareketi Menbiç üzerinden Afrin'e kadar uzanan bölgeyi ele geçirmek için harekete geçtiği dönemde, Rusya Türkiye'nin Cerablus'a girmesine izin vermişti. Bugün de, ABD'nin "sınır gücü" açıklaması karşısında, yine "Türkiye kartı"nı ileri sürdü.

Rusya, AKP'nin saldırgan açıklamaları yükseldiğinde, Kürt hareketine "Afrin'i bize (Suriye Ordusu'na) bırakın, çekilin" dedi. Karşılığında Türkiye'yi dizginleme ve 29 Ocak'ta Soçi'de yapılacak olan Suriye Ulusal Diyalog Kongresi'ne katılma vaadini ileri sürdü.

PYD, Rusya'nın bu teklifini reddetti, Afrin'i savunma ve TSK ile savaşma kararını aldı. Rusya da, Afrin'deki silahlı güçlerini Tel Rıfat'a çekti, Suriye hava sahasına TSK uçaklarına açtı ve Türkiye'ye Afrin'e giriş izni verdi. Bu izin olmasaydı, Türkiye giremezdi.

Elbette Rusya'nın bu tutumu, Kürt hareketinden tümüyle vazgeçtiği anlamını taşımıyor. Tıpkı Menbiç'te olduğu gibi, Kürt hareketine bir gözdağı vermek, ABD ile olan işbirliğini sınırlamak istiyor.

Bu nedenle, **Türkiye ile yaptığı anlaşmanın sınırlı olduğu söyleniyor.** TSK'nın, Afrin'e 17 km kala duracağı, Afrin merkezine girmeyeceği, sadece Afrin merkezi ile Türkiye sınırı arasında dar bir tampon bölge kurmasına izin verildiği ileri sürülüyor. Zaten yapılan açıklamalarda "hemen çekileceğiz" vurgusu öne çıkıyor.

Bu anlaşma ile hem Rusya PYD'ye bir tehdit göstermiş oluyor; hem de AKP iç politikada dikkatleri başka yöne çekerek iç baskıyı artırma olanağı kazanıyor.

gündemi, kimin hegemonyasının kurulacağı üzerine yoğunlaşmış durumda. Türkiye'nin Afrin saldırısı da, bu hesapların bir parçası olarak gündeme geldi.

İŞİD'in askeri yenilgiye uğratılması, Suriye topraklarında işgalci olarak bulunan ABD, Rusya ve İran'ın durumunu yeniden tartışmaya açtı. Suriye hükümeti, Rusya ve İran'ın uluslararası hukuk çerçevesinde, meşru hükümetten aldığı izin doğrultusunda Suriye topraklarında kaldıklarını, ABD'nin ise işgalci olduğunu ve artık ülkeyi terketmesi gerektiğini çeşitli biçimlerde ifade etti.

Ancak ABD emperyalizmi, Suriye'de kalmaya devam edeceklerini açıkladı. Ve PYD, ABD'nin kalmasını istediklerini duyurdu.

Kırılma noktası ise, ABD'nin PYD güçlerinden 30 bin kişilik "sınır gücü" oluşturacağını açıklaması ve Kürt hareketine "taşınabilir hava savunma füzeleri" (MANPAD) göndermesi oldu. Karadan havaya fırlatılabilen MANPAD'lar, YPG'nin savaş gücünü önemli düzeyde artırıyor. Bugüne kadar ABD zaten YPG'ye büyük miktarda askeri araç, silah ve teçhizat sevkiyatı gerçekleştirmişti.

yeni bir dönüm noktası oldu. İŞİD'in yenildiğinin ilan edilmesinin ardından, artık bütün hesaplar Suriye'de yeni kurulacak olan düzen üzerine yapılıyor. ABD'nin açıklaması da, bu düzende etkin bir rol almak istediğinin göstergesi oldu.

ABD'nin açıklaması, AKP hükümetinin harekete geçmesine vesile oldu. Bir taşla iki kuş birden vurmanın planı yapıldı. Bir taraftan Suriye savaşında bir türlü etkin bir rol oynayamamanın acısını çeken, diğer taraftan PYD'yi kontrol altına alamamanın öfkesini yaşayan AKP hükümeti, Afrin'e operasyon söylemlerini yükseltti.

AKP, Suriye savaşının başlarında, "Halep'e kadar işgal", "Şam'ı ele geçirme" vb hayaller kuruyordu. Gerçekler ise, Cerablus'ta ve İdlib'in bir kısmında geçici konumlanma oldu. Suriye savaşında etkin bir güce ulaşamadığı için, bu geçici konumlanma da Rusya'nın icazetine dayanıyordu. Türkiye'nin rolü tükendiği anda, Rusya bu konumları da bırakması için zorlayacaktı.

Bu koşullarda, ABD'nin açıklamasının üzerine atladı AKP hükümeti ve Erdoğan. Doğrudan Genelkurmay ve MİT

Afrin işgali ne anlama geliyor

AKP hükümeti savaş çıkırtkanlığını yükseltiyor. Görünen o ki, burjuvazinin bütün kesimleri Afrin işgali konusunda birlik içinde. CHP'sinden Vatan Partisi'ne kadar her kesim savaşı destekleyen açıklamalar yapıyor. Bu tablo, AKP hükümetine içeride baskıyı artırması için uygun zemin yaratıyor. Öyle ki, savaş karıştı olmak gözaltı sebebi haline getirildi. Savaş karıştı eylemler devletin şiddetli saldırısı ile karşılanıyor.

Rusya için anlaşmanın bir yanında da İdlib bu-lunuyor. TSK'nın Afrin işgalinin başladığı gün, Rusya ve Suriye Ordusu İdlib'deki El Nusra örgütüne, cihatçı-el Kaideci çetelere karşı harekete geçti. İdlib'deki AKP destekli cihatçı çetelerin Afrin sınırına çekilmesi, Rusya'nın işini kolaylaştırdı. Böylece Rusya, TSK'nın Afrin hareketini, İdlib'de zorunluluktan oluşturulmuş olan statüyü bozmak, cihatçı çeteler karşısında zafer kazanmak için bir fırsata dönüştürdü.

İran'ın bu işgale karşı çıkıyor olması, Rusya'nın en büyük handikapı. İran, Suriye'de Türkiye'nin bu kadar rol üstlenmesini istemiyor; Kürt hareketi ile ilişkinin dinamiklerinin değişmesini onaylamıyor. Bu nedenle, Türkiye'nin biran önce Afrin'den çekilmesini istiyor.

ABD Afrin'i ortada bıraktı

ABD'nin Suriye'de iki önemli handikapı var. Birincisi, Türkiye'yi tümüyle karşısına almak istemiyor; yanısıra Kürt hareketini de güçlendirmek istiyor. Bu "uzlaşmaz çelişki" görüntüsü, zaman zaman Kürt hareketini ortada bırakmasına, zaman zaman Türkiye'yi dışlamasına neden oluyor. İkinci-si, Suriye savaşında üstünlüğü ele geçiremiyor; onun savaş stratejisi, İran ya da Rusya tarafından, birçok aşamada engelleniyor. Rusya ve İran'la yenilemediği için, Suriye'de attığı adımlardan zaman zaman geri çekilmek zorunda kalıyor.

Bu iki unsurun sonuçlarını Rakka'dan Menbiç'e kadar, savaşın her aşamasında gördük; ABD'nin yalpalayan tutumları ile karşılaştık.

Bugün de ABD, önce "sınır gücü" açıklaması yaptı; ardından böyle bir ordu kurulmayacağını söyledi. Türkiye'nin Afrin'e saldıracağını açıkladığı süreçte de, "Afrin bizim operasyon bölgemiz değil" sözleriyle, Afrin'i Türkiye'nin "insafına terk etmiş" oldu. Kürt hareketini bir kere daha ortada bıraktı.

Bu yanıla ABD'nin tutumu, Türkiye'ye örtük destek oldu. ABD, Ortadoğu savaşında genel olarak yaşadığı çıkmaz nedeniyle, buna mecbur kaldı.

Gerçekte ABD için Kürt hareketiyle işbirliği vazgeçilmez önemde. Bugün Ortadoğu'da dayanabileceği tek güç Kürt hareketi. Onun dışında, Suudi Arabistan'dan Katar'a kadar, ABD'nin geleneksel işbirlikçileri, son dönemde sallantılı tutumlar izliyorlar. Keza Kürt hareketi, hem ciddi bir savaş gücüne sahip, hem de Kobani direnişinden buyana uluslararası desteğe. Bu nedenle, Afrin konusunda Türkiye karşısında geri adım atmış olsa bile, BM ve NATO gibi uluslararası kurumları harekete geçirerek, Türkiye üzerindeki siyasi baskıyı artırarak, Afrin hareketini sınırlı tutmaya çalışıyor. Afrin işgalinin başlamasının ikinci günü Türkiye'ye gelen ABD heyeti bu baskıyı artırma amacını taşıyor. Aynı günlerde, ABD'nin "İŞİD'le mücadele özel temsilcisi" Brett McGurk ise Rojava'da PYD ile görüşmeler yapıyor.

Kürt hareketi direnecek

Kürt hareketi açısından en önemli motivasyon un-suru, bölgede Kürt halkının içinde bulunduğu durum.

Irak Kürdistanı, başarısız referandum girişiminin ardından, son 6 ayda son derece önemli kayıplarla karşılaştı. Her şey bir yana, coğrafi olarak elinde tuttuğu toprakların yüzde 40'ını, yanısıra sınır kapılarını Irak hükümetine devretmek zorunda kaldı. Ve yaşadığı siyasi başarısızlık, Irak hükümetinin elini güçlendirdiği için, petrol satışı başta olmak üzere, önemli ekonomik kayıplar da yaşadı. Bu durum, Irak hükümetinin Kürdistan bölgesini içeriden karıştırmaya da olanak tanıdı; günler süren eylemlerle Kürdistan'ın siyasi dengeleri altüst oldu.

Türkiye'de Kürt kentleri üzerinde estirilen terör, kentleri yerle bir ederken Kürt hareketini de oldukça darbeledi. Belediye başkanlarından milletvekillerine kadar ciddi bir kadro gücü hapse girdi, kentlerdeki önemli bir kadro gücü kaybedildi. Kentlerde yaşayan halkın önemli bir kesimi de, yıkımlar sonrasında kalacak yer sorunu yaşayarak dağıldı. Böylece Türkiye'deki Kürt hareketi de, son iki yılda ağır bir darbe almış oldu.

Bugün, Kürt hareketinin en dinamik gücü Suriye topraklarındadır. ABD'nin, Suriye Kürtlerine Irak Kürdistanı'nı da vaadettiği söyleniyor. Yani savaşın sonunda bir gün, Suriye'den Irak'a uzanan tek bir ülke sözü verildiği iddia ediliyor.

Bugüne kadar ABD'nin her kritik aşamada Kürt hareketini ortada bıraktığı sır değil. Irak'daki referandum süreci, Suriye'de Türkiye'nin Cerablus'a ve Afrin'e girmesi bunun son örnekleri.

Bu gerçek bir yana, Suriye Kürt hareketi de kendi içinde, bölge liderliği hedefini taşıyor. Türkiye ve Irak'ta kaybedilen mevziyi Suriye üzerinden kazanmak; Ortadoğu genelindeki Kürt hareketinin odağı olmak istiyor.

Hedef bu kadar büyükken, Suriye sınırları içinde, belli düzeydeki federasyon-özerklik tartışmaları artık dar gelmeye başlamış durumda.

Bu koşullarda Afrin, TSK karşısında direnme kararı aldı. Ve ilk andan itibaren, bütün gücüyle bu direnişi sürdüreceği belli oldu. Daha hareketin başlamasının hemen ardından TSK tanklarının tahrip edildiği haberleri geliyor. İşgalin 4. kara hareketinin 3. gününde, üçüncü asker cenazesi döndü.

TSK'nın ÖSO ile birlikte hareket ettiğini duyurması da, Türkiye'nin aleyhine dönen bir unsur oldu. ÖSO denilen cihatçı çeteler, Suriye savaşının başından bu yana kitle katliamları, vahşi cinayetleri, şeriatçı söylemleri ile bilinen ve dünya halklarının nefretini kazanmış yapılardan oluşturuluyor. Üstelik ÖSO'nun savaş gücü olmadığı da biliniyor. Girdikleri savaşlarda ya teslim oluyorlar, ya silahları ile birlikte kaçıp karşı saflara geçiyorlar, ya da sadece kaçıyorlar. Bu koşullarda AKP'nin ÖSO'ya bu kadar sahip çıkması, Suriye topraklarında kalıcı varlığını onlar üzerinden kurmak istediğini gösteriyor.

Emperyalist hesaplar, işgal altındaki halklar

Bu işgalin başlamasında, emperyalistlerin de işbirlikçilerinin de sayısız hesabı var. Ancak bu hesapların ne kadar hayata geçeceği belli değil.

En başta Afrin'in direnişi bütün dengeleri değiştirebilir. Kürt hareketinin bütün gücüyle direneceği

belli oldu. Ve AKP'nin yaptığı bütün açıklamalara rağmen, TSK'nın fazla ilerleyemediği, çok dar bir alanda çatışmaların yoğunlaştığı görülüyor.

Afrin'in yerleşim bölgesi olması, "askeri hedefleri vuruyoruz" söylemini de boşa çıkartıyor. TSK'nın her saldırısı, sivilleri vurma riskini içinde barındırıyor. Bu da uluslararası kamuoyunda tepkiyle karşılanıyor.

AKP hükümeti, bir taraftan savaş çıgırtkanlığını yükseltiyor. Görünen o ki, burjuvazinin bütün kesimleri Afrin işgali konusunda birlik içinde. CHP'sinden Perinçek tayfasına kadar her kesim savaş destekleyen açıklamalar yapıyor. Bu tablo, AKP hükümetinin içeride baskıyı artırması için uygun zemin yaratıyor. Öyle ki, savaş karşıtı olmak gözaltı sebebi haline getirildi. Savaş karşıtı eylemler devletin şiddetli saldırısı ile karşılanıyor.

Bu arada, Hatay-Reyhanlı'ya roket saldırıları düzenleniyor. AKP hükümeti bu saldırıları YPG'nin gerçekleştirdiğini ileri sürüyor. Ancak bu füzelerin Türkiye'nin içinden gönderildiği yolunda iddialar da var. AKP'nin bu tür provakatif saldırılarla işgali meşrulaştırma ve kitle desteğini arttırma amacını gütmesi mümkündür.

Savaşın nasıl ilerleyeceğini bugünden söylemek zor. Yapılan pazarlıkların çok fazla tarafı var; bu nedenle evdeki hesap çarşıya uymayabilir. Ortadoğu'da hiçbir emperyalist gücün ya da işbirlikçisinin kaybetmeye tahammülü yok. Şimdilik Afrin'de Kürt hareketinin direnişinin güçlendiğini söyleyebiliriz. Bu durum, Türkiye açısından Afrin'in bir "bataklık" a dönüşmesi riskini artırıyor.

Afrin direnişinin zafer kazanması, Ortadoğu dengelerinde çok önemli değişiklikler yaratacaktır. Afrin kazandığında, sadece AKP hükümeti değil, Rusya'nın PYD politikası da yenilmiş olacaktır. Bu koşullarda, Suriye toprak bütünlüğünün korunması da zorlaşır, ABD'nin bölge üzerindeki gücü de artar. Savaş bugün Rusya'nın kontrolü altında başlamış görünüyor; ancak Afrin'de Kürt hareketinin zaferi, Rusya'nın kontrolünü de, Ortadoğu'nun bütün hesaplarını da değiştirir.

23 Ocak 2018 tarihinde internet sitemizde yayımlanmıştır.

Dergimizin yazı işleri müdürü Çağdaş Büyükbaş 5 aydır hapiste

Proleter Devrimci Duruş dergisi sahibi ve sorumluluğu yazı işleri müdürü Çağdaş Büyükbaş, dergide çıkan yazılar nedeniyle açılan davalardan dolayı 11 Ağustos'ta tutuklandı. 5 aydır Silivri Cezaevi'nde bulunuyor.

Çağdaş Büyükbaş'la benzer durumda olanlar, genel olarak "denetimli serbestlik" ile serbest kalıyorlar. Ona bu uygulama yapılmadığı gibi, aldığı ceza 1 yılın altına düştüğü halde tutukluğu sürüyor. Bu doğrultuda yapılan başvurulara da henüz yanıt verilmiş değil.

Diğer yandan tek tip elbise saldırısı ve hak gaspları ile tutsaklar üzerinde baskılar artıyor. Buna direnenler "disiplin cezaları" ile cezalandırılıyor, infazları yakılıyor ve tutukluluk süresi belirsiz biçimde uzatılıyor.

Son aylarda hapisaneler dolup taşmış durumda. Yüzbinlerce insan hapiste. Bunların arasında gazeteciler, yazarlar önemli bir yer tutuyor. Hapisteki gazeteciler konusunda Türkiye, dünyada ilk sıralarda yer alıyor. Bu şekilde "ifade özgürlüğü" gaspedilmiş durumda.

Çağdaş Büyükbaş'ın tutuklanma nedeni de dergimizde yayınlanan yazılardan dolayıdır. "Terör örgütü propagandası yapmak ve halkı kin ve nefrete tahrik etmek" iddiasıyla açılan davada, sözkonusu yazılar Kürt kentlerinde yürütülen kuşatma döneminde, Kürt halkına yönelik baskı ve şiddeti konu alan yazılardı. Dergimiz, Kürt halkının yaşadığı acıları, aynı zamanda direnişini haberleştirdi, destek ve dayanışmasını sundu.

Bu haberler, yazı işleri müdürümüzün tutuklanması kararına gerekçe yapıldı. Haziran 2016'da soruşturma açıldı ve Mayıs 2017'de 1 yıl 10 ay 15 günlük hapis cezası onaylandı.

Verilen ceza, basın üzerindeki baskıların ne kadar arttığının yeni bir göstergesi oldu. Muhafız her sesi bastırmak isteyen devlet, halklar arasındaki dayanışma duygularına dönük haberleri de "suç unsuru" sayıyor ve yayınlanmasını durdurmaya çalışıyor.

Bir kez daha baskıların, tutuklamaların bizi yıldırmayacağını belirtiyoruz. Çağdaş Büyükbaş, benzer durumdakiler için yapılanlardan yararlanmalı ve serbest bırakılmalıdır.

Çağdaş'ın içerden gönderdiği yeni yıl mesajını okurlarımızla paylaşıyoruz:

Merhaba

Dünyada emperyalist rekabetin kızıştığı, savaşın yaygınlaştığı, halkları kana boğduğu bir yılı geride bırakıyoruz. Ekonomik ve siyasi hak gaspları ile karşı karşıya bırakılan işçiler, emekçiler ve ezilen halklar, tepkilerini çeşitli eylem ve araçlarla ortaya koydular.

Ülkemizde ise, yöneticiler sıkıştıkça savaşa daha aktif katılmaya çabaladı. Ortaya yolsuzluklar döküldükçe, halkların kanı üzerinden kirli pazarlıklara giriştiler. Yaşadıkları yönetememe krizini baskı ve zor aygıtlarını güçlendirerek aşmaya çalıştılar. Buna rağmen korkuları büyüyor, o yüzden daha çok bağıryorlar...

Biriken öfke bizim umudumuzu da büyütüyor. Tarihimiz, birikim ve deneyimlerimiz belleklerimizde çok taze. Nasıl 12 Eylül'leri yaran günışıkları ve direnç

çiçekleri olduysak, nasıl meydanları işçi ve emekçilerin coşkusu ve kararlılığıyla kuşattıysak, düşenlerimiz ve bedeller pahasına özgürleştirdiysak, milyonlarla aktıysak bir ülkenin kalbine, yine geleceğiz. Hiçbir güç bu nehirlerin önünde duramayacak. Promete gibi tutuşturacak, Albatros gibi taşıyacağız umutları.

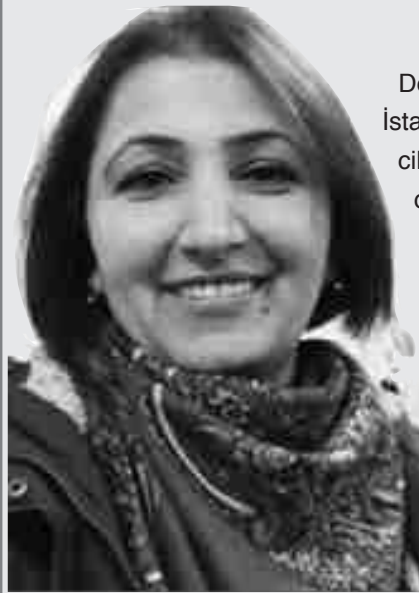
2018'e giriyoruz tüm coşkuyla. Söylediğimiz türküler, okuduğumuz şiirler daha gürleşecek. O çok özlediğimiz ve uğruna beyinlerimizi, yüreklerimizi serdiğimiz özgürlük, eşitlik yıldızına daha da yakınız. Yeni mücadele yılınız kutlu ve mutlu olsun.

Selam ve sevgilerle.

Çağdaş Büyükbaş

Devrim emekçisi Sevim Solmaz'ı sonsuzluğa uğurladık

Dersimli emekçi bir ailenin kızıydı Sevim Solmaz. 1973'te İstanbul'da başladı yaşam hikayesi... Çocukluğundan itibaren devrimcilere sevgi ve bağlılık duymayı öğrenmişti; kendi yaşamında bunu daha da güçlendirdi.

Yüreğini açmıştı devrimcilere... Tüm doğallığı ile, tam bir içtenlikle sahiplendi. Kimisinin ablası, kimisinin kardeşi oldu, ama her daim bir anne sıcaklığı ile sarıp sarmalar, koruyup kollardı.

İnsani gelişim sürecinde önemli bir yol katetmişti. Yaşamına dokunduğu herkeste derin izler bırakması boşuna değildir. Okumaya çalışır, gündemi takip eder, yorumlamaya, tartışmaya açardı. Son iki yıldır sağlık sorunları yaşadığı halde, bu ilgisini kaybetmedi. Moralini, direncini hep yüksek tuttu...

Son günlerinde zaman ve mekan kavramını kaybetmişti artık. Bu haldeyken bile Nuriye ve Semih'i sordu; yanındakiler "Nuriye ile Semih tahliye oldu, kazandılar, sen de kazanacak-

sın, iyileşeceksin" dedi moral vermek için (oysa ikisi de halen hapisteydi o sırada). Bunu duyunca rahatladı, uyudu. Ertesi gün yoğun bakıma kaldırıldı.

Yaşama tutkuyla bağlı, güleç yüzüyle iyimserlik saçan, etrafına pozitif bir enerji yayan hayat dolu bir insandı Sevim. Bu yapısıyla kanser illetini de yeneceği inancını veriyordu herkese. İki yıl boyunca ağır kanser tedavisini büyük bir dirençle sürdürdü ve hep iyileşeceği umudunu korudu. Tam olarak iyileştiğini düşündüğümüz bir anda, beyin zarına sıçrayan kanser, onu çok hızlı biçimde aramızdan ayırdı. Hep emekten, devrimden yana atan yüreği durdu...

O, devrimcilerin acılarına, kayıplarına, cenazelerine karşı son derece duyarlı ve saygılıydı.

Cumartesi Anneleri'nin eylemlerine gitti aylarca; çalışmaya başladıktan sonra gidemediği için üzülüyordu. Berkin'in cenazesinde, milyonlarca insanın içinde o da vardı. Evine yakın olan Kocasinan Mezarlığı'nda, tanıdığı devrimcilerin mezarını ziyaret ederdi sıkça. '96 Ölüm Orucu şehidi Osman Akgün'ün ve Yemliha'nın mezarlarını çiçeksiz bırakmazdı.

Onun gibi devrimci dostu bir insanın cenazesi de, layık olduğu biçimde düzenlendi. Yakalara onun resmi asıldı; kırmızı bir şal tabutun üzerine örtüldü; mezarına kırmızı karanfiller dizildi... Devrim emektarı Sevim, 18 Ekim Çarşamba günü Yenibosna Mezarlığı'na defnedildi.

Onun yüreği ve kapısı, gerçek devrimcilere her daim açık olmuştu. Devrimciler, sadık bir dostlarını kaybetti. Biz de okurumuzu, değerli bir dostumuzu, canyoldaşımızı kaybettik. Acımız büyük... Onu diğer şehitlerimiz gibi yüreğimize gömdük. Unutmayacağız...

Yeni KHK'nın Tek tip saldırısına da sivil faşist terörüne de teslim olmayacağız!

İki yeni KHK yayınlayan devlet, muhalif kesimlere dönük saldırılarını yeni bir boyuta çıkardı. Bugüne kadar hazırlanan KHK'larla 150 bine yakın kamu çalışanını işten çıkartan, muhalif dergi, televizyon ve dernekleri kapatan, yaşamın pek çok alanındaki baskısını artıran **devlet, yeni KHK ile, sokaklarda iç savaşı, hapishanelerde ise yeni katliamları hazırlayan adımlar attı.**

696 sayılı KHK, hapishanelerde tek tip elbise zorunluluğu ile tutsaklara yeni bir saldırı dalgası getirdi. Yanısıra "terör eylemlerini bastıran kişilerin" cezai sorumluluğunu kaldırarak, sokaklarda devrimci-muhalif her türden harekete dönük, sivil faşistlerin saldırısına meşruiyet kazandırdı. Aynı KHK ile taşeronla kadro düzenlemesi ise, işçilerin umutlanmasını hedefleyen, ancak somut hiçbir kazanım taşımayan boş bir vaat olarak perdeleme görevi üstlendi.

"Tek tip" giysi, "kefen"dir

Yeni KHK ile getirilen düzenlemede "anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar" iddiasıyla cezaevlerinde tutuklu bulunanların, duruşmalara "badem kurusu ve gri renkte tulum" giymiş olarak getirileceği belirtiliyor. Üstelik kadın tutuklulara da tek tip giydirilmesi hedefleniyor.

Görünürde bu madde FETÖ'cüler için gündeme getirildi. Gerçekte ise, **"tek tip" saldırısı her dönem öncelikle devrimci tutsakları hedef almıştır.**

12 Eylül döneminde, cezaevlerindeki "teslim alma" politikasının temel unsurlarından biri olarak bu saldırı başlatılmıştı. Buna karşı önce uzun bir süre fiili direnişler yürütüldü. İşkenceyle giydirilen tek tip elbise parçalandı, mahkemelere adeta yarı çıplak vaziyette gidildi. Fiili direnişin yetmediği noktada DS ve TİKB tutsakları Ölüm Orucu eylemine başladı. Aylar boyunca direnişlerde sayısız işkence, ardından Ölüm Orucu eyleminde dört şehit verilmesinin ardından, devlet "tek tip"te geri adım atmak zorunda kaldı. Sonrasında da bir daha gündeme getirmeye cesaret edemedi.

Şimdi de farklı olmayacak. "Tek tip" saldırısı, içeride ve dışarıda direnişle karşılanacak ve bir kere daha püskürtülecek.

Sokaklarda sivil faşist terör iç savaşa hazırlıktır

Yeni KHK, *"resmi bir sıfat taşıyıp taşımadıklarına bakılmaksızın darbe teşebbüsü ve terör eylemleri ile bunların devamı niteliğindeki eylemlerin bastırılması kapsamında"* hareket eden kişilerin cezai sorumluluğu olmayacağını belirtiyor.

Hukuksal açıdan, bu ifadenin dünyada eşi benzeri yoktur. Siyasal açıdan ise, pervasızlığın bu boyutu, her tür katliama kapı açmaktır.

Bu yasanın çıkmasının ardından;

Ali İsmail'i tekmeleyerek öldüren katil "fırıncı"ya ceza değil ödül verilecektir.

Gezi direnişi sırasında bir kadına arkadan saldırma "cesaretini" gösteren "palalı" saldırgan alkışlanacaktır.

1 Mayıs'larda ve Taksim'deki polis saldırılarının

ardından Tophane tarafına geçen eylemcilerin "duyarlı esnaf" tarafından sopalarla dövülmesi teşvik edilecektir.

15 Temmuz darbe girişiminin olduğu gün, boğaz köprüsünde bir askerin boğazını kesen, garnizonları basarak erleri ölümüne döven, sokaklarda tekbir getirerek terör estiren IŞİD'çi katiller; emniyetin önüne toplanan kalabalığa kayıtsız-koşulsuz ve pervasız biçimde silah dağıtan polisler, hiçbir ceza ya da yaptırımla karşılaşmayacaklardır.

Geçmişte Madımak'da, Maraş'ta, Sivas'ta, salt Alevi ya da muhalif olduğu için insanları yakan, kesen, katleden gerici katiller de; Amerikan uşağı olarak Kanlı Pazar'da anti-emperyalist kitle gösterisine satırlarla saldıran gerici-faşist katiller de; 6-7 Eylül günlerinde Kıbrıs'ı bahane ederek azınlıklara saldıran, insanları öldüren, mallarını yağmalayan gerici grup da aklana-caktır.

Bu karar öylesine büyük bir pervasızlıktır ki; asker ve polis bile, saldırıları, yaralamaları, öldürmeleri söz konusu olduğunda, kitlenin tepkisi yükseldiğinde cezai yaptırımlarla karşı karşıya kalabiliyor. Muhalefetin yüksekliği, devletin kolluk kuvvetlerinin bile yargı önüne çıkmasını, ceza almasını sağlayabiliyor. **Bu karar ise, muhalif her sesin, her eylemin devletin doğrudan desteklediği gerici katillerle karşı karşıya kalmasını sağlıyor. Devletin bütün hukuki ve siyasi sorumluluklarını ortadan kaldırıyor. Ve her tür saldırı, "duyarlı vatandaşın tepkisi"ne bağlanıyor.** Üstelik bu tür "kayıtdışı" saldırılarda, saldırganı tespit etmek de son derece zor olduğu için, tam bir cezasızlık ve "koruma kalkanı" oluşturuluyor.

JÖH'ler, PÖH'ler, HÖH'ler, Osmanlı Ocakları, SADAT'lar

Kontrgerilla faaliyetleri, genel olarak devletin saldırganlığını güçlendirme ve saldırıların sorumluluğunu ortadan kaldırma hedefini taşır. Kayıtlara girmeyen bir vahşet alanıdır bu. Faili meçhuller, kayıtsız gözaltılar, sokakta işkencelerle dolu bir tarihimiz vardır ve kontrgerilla bu tarihin baş sorumlusudur.

AKP hükümeti, bunların daha da kurumsallaşmasını ve yaygınlaşmasını hedeflemektedir. **"Dernek" adı altında oluşturulan kurumlarda gerici çeteler örgütlenmekte, silahlı eğitimi almakta, ideolojik olarak**

donatılmaktadır.

Bu kurumların hiçbir yasal dayanağı yoktur. Buna rağmen "dernek" tabelaları açıkça asılmaktadır. Devletin gücünü öylesine arkalarında görmekteki ki, kıyafetleriyle, arabalarıyla ortada gezinmekte bir sakınca görmezler. Videolar çekip yayınlarlar, silahlı fotoğraflarını koyarak halka gözdağı verirler. Dahası, bu grupların başında bulunanlar, Suriye'de cihatçı katillerle birlikte savaşa katıldıklarını açıkça ilan ederler. Arkalarında devletin olduğunu bildiklerinden bu kadar pervasız ve cüretkar davranabilmektedirler.

Kitle muhalefetine karşı sivil çeteler

Gerici çetelerin böylesine örgütlenmesinin ve yasal koruma altına alınmasının iki hedefi vardır.

Birincisi, Cemaat örgütlenmesi ile arasının açılmasının ardından gelen darbeye karşı, Erdoğan kendi silahlı koruma güçlerini oluşturma çabasıdır. TSK ve polis içinde farklı kliklerden kesimlere karşı, Erdoğan kendisine doğrudan bağlı güçleri hazırlamak, kendi silahlı kardolaşmasını sağlamak hedefini taşımaktadır.

İkincisi, ekonomik ve siyasi krizin boyutu, kitlelerin eylemli gücünü artıracak bir unsurdur. Ve kitle eyleminin yükselmesi, Erdoğan yönetiminin en büyük korkusudur. Öyle ki, bu korku, FETÖ'cülere duyulan korkudan daha büyüktür. Çünkü sonuçta FETÖ ile aynı hamurdan olmanın getirdiği bir durum vardır. İkisi de emperyalizme bağımlıdır, işbirliktir ve emperyalistlerin çıkarları doğrultusunda hareket ederler. Ve emperyalistlerin çıkarları, onların yarın yine birlikte hareket etmelerini bile gerektirebilir.

Kitlenin eylemli gücü ise, her türden emperyalist çıkarı, işbirlikçi tutumu yıkıp geçebilecek tek dinamik güçtür. Ve bu, hükümeti devirmekle kalmayıp, devrime kadar ilerleyen bir süreci başlatabilir.

Gezi ayaklanması sırasında, egemenler bu korkuyu fazlasıyla yaşadılar. Dahası kitlelerin karşısında polis gücünün yetersizliğini, etkisizliğini de gördüler. Bu koşullarda gerici çetelere bir rol biçtiler. Bundan sonra ekonomik ya da siyasi talepli her kitle eyleminin karşısına bu gerici çeteleri çıkartmayı hedefliyorlar. AKP'nin ikinci hedefi de budur.

Ekonomik ve siyasi krizin giderek derinleştiği günümüz koşullarında, devlet baskı ve terörünü artırıyor. Kitleleri kuşatmak, öncülerini yalıtma, her türden direnişi, başlamadan ezmek istiyor. Hem hapishanelerdeki tutsaklara, hem de dışarıdaki direnişlere dönük saldırının aynı anda gelmesinin nedeni budur.

Ancak devletin çabaları boşunadır. Tek tip'lerine karşı da, gerici çetelerinin her türden saldırılarına karşı da direniş büyüyecektir. Ülkemizin tarihi, bunun örneklerini göstermiştir. Bu tarihsel bilinç ve sorumlulukla hareket edildiğinde, önümüze çıkarılan engelleri aşmak mümkün olacaktır.

25 Aralık 2017 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

Nuriye ve Semih açlık grevini bitirdi DİRENİŞ SÜRÜYOR!

Nuriye Gülmen ve Semih Özakça 9 Mart 2017'de başladıkları açlık grevini, 26 Ocak Cuma günü bitirdiklerini duyurdular. KHK'lar için kurulan mahkemenin, başvurularına red cevabı vermesine karşılık bir üst mahkemeye taşıma olanağına kavuştukları için, açlık grevini bitirdiklerini fakat hukuksal mücadele dahil direnişlerini sürdüreceklerini bildirdiler.

Nuriye ve Semih KHK ile ihraç edildikten sonra, "işimizi geri istiyoruz" talebiyle 9 Kasım 2016 tarihinde direnişe başlamışlardı. Ankara Kızılay'daki Yüksel Caddesi'nde bulunan İnsan Hakları Anıtı önünde, Nuriye Gülmen'in elinde "Açığa alındım, işimi istiyorum" yazılı bir döviz vardı sadece. Onu KHK ile atılan diğer emekçiler izlediler. Semih Özakça, Veli Saçılık, Acun Karadağ ve daha pekçok emekçi, direnişin bir parçası oldu. Anıt da bir direniş odağına dönüştü. Ve kısa sürede dalga dalga yayıldı.

Bunun üzerine devletin saldırıları da arttı. Direnişçilerin ve onlarla dayanışma içinde olanların üzerine gazlar sıkıldı, plastik mermi atıldı, yaşlı analar yerlerde sürüklendi. Yüzlerce kişi gözaltına alındı, işkenceye maruz kaldı.

Bu saldırılar üzerine Nuriye ve Semih 9 Mart 2017 tarihinde açlık grevine başlayacağını duyurdu. Açlık grevindeyken de gözaltına alındılar. Ve direnişin 196, açlık grevinin 77. gününde tutuklandılar. Tarih, 21 Mayıs 2017'ydi.

Aynı gün İnsan Hakları Anıtı'nın etrafı bariyerlerle çevrildi; polis kordonuyla kuşatıldı. Yani anıt da

gözetine alınmıştı. Ancak direnişin kararlılığı, devletin saldırısından daha güçlüydü.

Nuriye ve Semih'in tutuklanması, direnişin destek güçlerini büyüten bir etki yarattı. Ülkenin dört bir tarafında dayanışma platformları kuruldu, destek eylemleri gerçekleştirildi. Bu koşullarda, direnişçilerin yargınlanmaları da yoğun baskı ortamında gerçekleştirildi. Mahkeme öncesinde Nuriye ile Semih'in avukatları gözaltına alındı ve tutuklandı. Mahkemeye desteğe gelenlere saldırdılar.

Nuriye ve Semih'i duruşmalara getirmediler ve akla ziyan biçimde "mahkemeye gelmediği" gerekçesiyle tahliye etmediler. Semih üçüncü duruşmada mahkemeye çıkartıldı ve tahliye edildi. Nuriye ise daha sonra, 2 Aralık 2017 tarihinde tahliye oldu.

O günden sonra da açlık grevlerini dışarıda sürdürdüler. Ta ki, başvurularına mahkeme tarafından cevap gelene dek...

Henüz talepleri karşılanmamış olmakla birlikte, Nuriye ve Semih'in direnişi, KHK'larla atılanların önünü açan ve umut aşılayan bir direniş oldu. Onlar bir yılı aşan direnişleri, 9 Mart'tan bu yana sürdürdükleri açlık grevleriyle bir direniş simgesi haline geldiler. Açlık grevini bitirirken söyledikleri gibi; direniş sürüyor. KHK ile atılan devrimci demokratlar işlerine geri dönene kadar da sürecek...

Nuriye ve Semih tahliye olduktan sonra her ikisini de ziyaret ettik. Ziyaret edenlerin kaleminden aktarıyoruz:

Nuriye ve Semih'in kararlı duruşu

7 Aralık günü Nuriye ve Semih'i ziyaret ettik. Açlık grevinin uzaması ve cezaevinde yaşadıkları tahribattan dolayı ziyaret saatlerine belli bir düzenleme getirildiğini yakınlarından öğrendik. Her gün saat 14.00-16.00 ile 18.00-20.00 arası ziyaret kabul ediliyor. Ayrıca bir ziyaret defteri açılmış, ziyarete gelenler yazı yazıyorlar.

Önce Semih'in evine gittik. İçeri girdiğimizde Semih ve eşi Esra bizi büyük bir coşku ile karşıladılar. Esra da açlık grevini sürdürüyordu. Her ikisinin de vücutları oldukça zayıflamıştı, ama moralleri oldukça yüksek. Kısa bir hal hatırdan sonra günlerini nasıl programladıklarını; Daha önce yaşanmış açlık grevleri ve ÖO direnişleri üzerine sohbetler ettik. Kendi ÖO tecrübelerimizi aktardık. Ayrıca güncel politik gelişmeler konuştuğumuz konular arasındaydı. Yaptıkları eylemin önemi üzerinde durduk. Bunun KHK'larla atılan devrimci-demokratları harekete geçiren, güç ve moral veren bir etki yarattığını söyledik. Onlar için yapılan eylemleri anlattık.

Ekim Devrimi'nin 100. yılı dolayısıyla çıkardığımız "İnsanlığın umudu, özlemi EKİM DEVRİMİ" kitabını hediye ettik. Görüşme saatini geçirmeden ulaşmak için oradan ayrılıp Nuriye'nin evine doğru yola çıktık.

Nuriye'nin evindeyiz. Evin penceresi çiçeklerle doldurulmuş. Kapıyı çalıyoruz. İçerisi dolu, beklememiz gerekiyor... Daha salondayken Nuriye yattığı odadan bizi "hoş geldiniz" diyerek karşılıyor. Çok coşkulu, yaşam dolu. İncecik bir beden kalmış. Ama etrafına neşe ve enerji saçıyor.

Onunla da günlük yaşamı üzerine sohbet ettik. Günde 4 gazete okuduğunu, ziyaret saatlerinde ziyarete gelenlerle ilgilendiğini, bol bol röportaj verdiğini söylüyor. Arta kalan zamanlarda kitap okuduğunu söylüyor. Hastanedeyken çok kitap okuduğunu hatta bazı günler bir kitap bitirdiğini belirtiyor. "Çünkü" -diyor- "hastanede televizyon, radyo yoktu (son günlerde küçük bir radyo edindim), dolayısıyla hep kitap okudum." Ardından "kitap okumak aslında tembelliktir" diye ekledi. Onu da şöyle açıkladı: "Eğer okuduğunu konuşamazsan, yazarak üretime dökemezsen, kısaca paylaşamazsan anlamı yoktur." Nuriye gerçekten çok önemli bir noktaya parmak basmıştı. Okumayı kendi bireysel gelişimi ile sınırlamayan, aksine yazarak-konuşarak paylaşmayı esas alan, entelektüalizmle arasına sınır çeken doğru, devrimci bir anlayışı ifade ediyordu. Ayrıca üretmeyi çok özlediği anlaşıyordu.

Belirlenen görüşme saatini biraz aşmıştık. Ancak zamanın nasıl ilerlediğini farketmedik bile. Bir taraftan çıkmak istemiyoruz, bir taraftan "fazla yormayalım" düşüncesi baskılıyor bizi. Zaten eve girerken refakatçılar "Nuriye çok konuşmayı, fazla kalmanızı ister; biz kısa tutmanızı istiyoruz" şeklinde dostça uyarıda bulunmuşlardı. Nuriye'ye de Semih'e verdiğimiz "EKİM DEVRİMİ" kitabını bıraktık. Her zaman yanlarında olduğumuzu belirttik, ziyaret defterine PDD olarak mesajlarımızı yazarak ayrıldık.

Savunma yargılanamaz!

Halkın Hukuk Bürosu'nun İstanbul ve Ankara bürolarına 12 Eylül günü yapılan baskınlarda, 16 avukat gözaltına alındı. Nuriye ve Semih'in duruşmasına iki gün kala, onların savunmasını üstlenen avukatlar davadan düşürülmüş oldu.

Avukatların evleri ve büroları basıldı, avukatlar zor kullanarak götürüldü.

Ankara'daki büronun aranmasının bitmesinin ardından iki avukat, Halkın Hukuk Bürosu'nun alt kat karşı dairesinden Nuriye ve Semih'in resimlerinin bulunduğu pankart açtı.

Avukatlar 9 gün süren gözaltının ardından, 20 Eylül günü mahkemeye çıkartıldılar. Avukat Ebru Timtik şubede gördükleri işkenceyi anlattı.

Mahkemede önlere "suç" olarak konulan dosya ise, avukatlık mesleğini yargılamak anlamına geliyordu. Berkin Elvan, Dilek Doğan, Hasan Ferit Gedik davalarında savunma yapmaktan, Sur, Cizre, Silvan, Reyhanlı, Soma ve Ermenek ile ilgili heyet oluşturmaktan "suçlu" bulunmuşlardı avukatlar.

Sorgu işleminin tamamlanmasının ardından, Didem Baydar, Şükriye Erden, Ayşegül Çağatay, Ebru Timtik, Aytaç Ünsal, Zehra Özdemir, Yağmur Ereren, Engün Gökoğlu, Süleyman Gökten, Aycan Çiçek, Naciye Demir, Behiç Aşçı, Barkın Timtik ve Özgür Yılmaz tutuklandı; Ahmet Mandacı ve Ezgi Gökten serbest bırakıldı.

Avukatlık suç değildir. Kitlelerin mağduriyeti üzerine kurulan ve kamuoyuna malolan tüm davalarda, avukatlık yapmak bir görev olmanın ötesinde, bir onurdur. Gezi direnişi sırasında katledilen 14 yaşındaki Berkin Elvan'ı, mahallesindeki uyuşturucu mafyasına karşı çıktığı için vurulan Hasan Ferit Gedik'i, Soma'da patron-devlet-sen-dika işbirliği ile yerin altına gömülen madencileri, Cizre'de bodrumlarda yakılanları savunmak suç değildir. Nuriye ile Semih'in davasını üstlenmek suç değildir. Avukatlık suç değildir, yargılanamaz!

21 Eylül 2017 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

Metal işçisinin kazanmasının yolu GREV GREV GREV!..

Aylardır süren TİS görüşmeleri, tam da grev aşamasına geldiği anda, bir kez daha “milli güvenlik” gerekçe- siyle yasaklandı.

Sendikalar, 2 Şubat’ta greve çıkacaklarını açıklamışlardı. Bunun üzeri- ne metal patronları da “lokavt” tehdidi- ni savurdular. Onlara gerek kalmadan, hükümet yine “erteleme”, gerçekte ise yasaklama yoluna başvurdu.

Bunun böyle olacağını patronlar kadar sendika ağaları da çok iyi biliyor- du. Buna karşı fiili greve hazırlanmaları gerekirken, bir yanda göstermelik eylem- lerle işçilerin tepkisini yatıştırıyor, diğer yanda Bakanlarla görüşüp bildik “son”u öüyorlardı.

Hükümet-patronlar-işbirlikçi sen- dikalar, bu oyunu yıllardır oynuyorlar. Böylece işçileri oyalayıp duruyorlar. Grev hakkının gaspedildiği bir ortamda, TİS görüşmelerinin ne anlamı var? Hatta bu karara boyuneğen işbirlikçi-uzlaşmacı sendikalara ne gerek var?

Bu oyun bozulmalı!

Metal işçileri, üç yıl önce bu oyunu bozmuştu.

Faşist Türk-Metal sendikasının örgütlü olduğu işyerleri başta olmak üzere, ülke çapında “metal fırtınası” estirmişlerdi.

Bunu nasıl başardılar?

En küçük üretim birimlerinden başlayan “işçi komiteleri”ni kurarak... Her gelişmeyi kendi aralarında tartışıp karara bağlayarak... Temsilcilerini seçip “üst komite”de bu kararları ortaklaştırarak... Kısaca- sı tabandan örgütlenip, söz ve karar haklarına sahip çıkarak...

Fakat kazanmak için, tek tek işyerlerinde örgütlü olmak yetmiyordu. **Tıpkı patronlar sendikası**

MESS gibi tüm işkolunda birlikte hareket etmek, “sınıfa karşı sınıf” tavrıyla karşı durmak gerekiyordu.

Oysa metal işçileri bu bilinç ve örgütlülüğünden yoksundular.

Bu durum, direnişi

Hiç bir şey için geç kalınmış sayılmaz.

Her birimde “işçi komiteleri” kurarak, kendi kararlarımızı alalım, temsilcilerimizi seçelim! Temsilcilerden oluşan “işyeri komiteleri”yle, diğer fabrikalarla “koordinasyon” a geçelim ve tüm metal sektöründe birlikte hareket edelim!

kırmak isteyen patronlara ve sendika ağalarına yaradı. “Her koyun kendi bacağından asılır” misa- li, her fabrika ile ayrı anlaşmalar yaparak “metal fırtınası”nı durdurmayı başardılar.

Şimdi o günlerin dersleriyle eksiklikleri aşma zamanıdır!

Hiç bir şey için geç kalınmış sayılmaz. Her birimde “işçi komiteleri” kurarak, kendi kararlarımızı alalım, temsilcilerimizi seçelim! **Temsilcilerden oluşan “işyeri komiteleri”yle, diğer fabrikalarla “koordinasyon” a geçelim ve tüm metal sektöründe birlikte hareket edelim!**

İşte o zaman “hükümet-patron-sendika ağası”ndan oluşan “şeytan üçgeni” kırılacak ve me- tal işçisi kazanacaktır. Dahası, Türkiye işçi sınıfına örnek oluşturacak, **İŞÇİ SINIFI KAZANACAKTIR!**

Metal işçisi ne istiyor

En başta insanca yaşayabilecek bir ücret istiyor! **Şu anda ortalama bir metal işçisinin ücreti, “asgari ücret” düzeyine düşmüş durumda. Buna karşılık sendikaların en yüksek zam talebi yüzde 38’dir.** Bu da yaklaşık 600 TL civarındadır. Ocak ayından itibaren her şey zamlanmış vergiler artmış- ken, bu miktar verilse dahi yeterli değildir. İşçilerin talebi, “asgari ücret”te yapılan 200 TL artışın da eklenerek, 800 TL’ye çıkmasıdır. MESS ise başlan- gıçta yüzde 3.2 teklif etmiş, en son yüzde 6.4 ile noktayı koymuştur. Resmi kurumlar bile enflasyonu yüzde 11 dolayında gösterirken, MESS’in teklifi komiktir. Yoksulluk sınırının 5 bin, açlık sınırının 2 bin TL olduğu bir ülkede, işçilere reva görülen, açlık ve sefalet içinde bir yaşamdır. Bunu kabul etmek mümkün değildir!

Metal işçilerinin üzerinde durdukları diğer

talepleri ise, TİS sürecinin 2 yıl ile sınırlanmasıdır. Bilindiği gibi **MESS 3 yıllık sözleşmeyi da- yatıyor. Böylece 3 yıl boyunca enflasyon artışı da dahil her tür yükten kurtulmuş olarak işçileri köle gibi çalıştırmak istiyor.** Bu- nunla da kalmıyor, ikramiyelerin “fiili çalışma süreleri” üzerinden ödeneceğini söyleyerek, işçinin

rapor aldığı süreleri kesiyorlar. İşçiler ikramiyede iyileşme talep ederken, patronlar kazanılmış hakları bile gaspet- menin peşindeler. Kar oranlarında rekor üzerine rekor kıran metal patronları, işçinin yaşam ve çalışma koşullarında en küçük iyileştirmeye yanaşmıyorlar.

Bu durumda işçilere tek yol kalıyor; o da üretimden gelen gücünü, yani GREV hakkını kullanmak!

Grev hakkı grevle kazanılır!

İşçi sınıfı grev hakkını 1963 yılında Kavel işçilerinin greve çıkması, aileleriyle birlikte direnmesi sonucu elde etti. Yani “anayasal bir hak” haline gelmesi, işçilerin kanı-canı pahasına gerçekleşti.

Şimdi bu hak elimizden alınmış durumda. “Milli güvenlik” ya da OHAL, “savaş durumu” diyerek, grev kararları sürekli erteleniyor, fiilen yasaklanı- yor. Böylece işçilerin kaderi, patronların insafına terkediliyor.

Kendi kaderimizi kendi elimize alalım! Tarihimiz- den aldığımız güçle, grev hakkını yine grev yaparak kazanalım!

OHAL’in patronların çıkarı için ilan edildi- ğini, en üst makamlardan duyduk. Ekonomik talepleri elde etmek için bile “OHAL Kaldırılsın” demek zorundayız. İşçi sınıfı üzerine kurulan “üçlü saçayağı”nı kırmak için tabanda örgütlenmeli, kendi göbeğimizi kendimiz kesmeliyiz! Ve bir kez daha haykırmalıyız:

RÜZGAR EKEN FIRTINA BİÇER! YENİ ME- TAL FİRTINALARINA HAZIR OLUN! BU DEFA ÇIKARDIĞIMIZ DERSLERLE EKSİKLERİMİZİ AŞARAK GELECEĞİZ! DALGA DALGA, GREV GREV GELECEĞİZ!

Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!

Lokavt suç, grev haktır!

Grev yasaklarını grevle aşacağız!

Direne direne, birleşe birleşe

BİZ KAZANACAĞIZ!

29 Ocak 2018

Devrimci Sendikal Birlik DSB

“Taşerona kadro” balonu patladı

AKP Hükümeti’nin aylardır yaygarasını yaptığı “taşerona kadro” sözü, 696 sayılı KHK ile yürürlüğe girdi. **Böyle bir yasanın KHK ile yapılması, zaten başlı başına bir sorundu.** Taşeron işçilik gibi sayıları 1,5 milyona ulaşan, aileleriyle birlikte yaklaşık 5 milyon insanı doğrudan ilgilendiren bir konuyu, tüm halktan gizlediler. Göstermelik de olsa sendikaların görüşünü almadılar, çoğunluğu oluşturdıkları halde meclise getirmediler. Buralarda tartışılmasına bile tahammülleri yoktu.

Bütün bunlar, “taşerona kadro” sözünün nasıl bir aldatmaca içerdiği konusunda yeterince şüphe uyardırıyordu. Bakanların birbirini tutmayan sözleri, peyder pey dökülen gerçekler, KHK çıkmadan önce, içeriği konusunda az-çok fikir vermişti. Yeni yıla sayılı günler kala “torba yasa” gibi bir “torba KHK” çıkardılar ve “taşerona kadro” da bu torbadan çıktı!

Torbanın içinde katillere af niteliğinde düzenleme dahil pek çok tepki çeken konu bulunuyordu. “Taşerona kadro” da bu katran kazanında bir parmak bal gibi sunuldu. İşçilere müjde, hatta bir lütfmuş gibi duyuruldu.

Oysa daha KHK çıkmadan, içeriği az-çok belli olmuş ve kaygılar artmıştı. KHK, bunu kesinleştirdi, sarı sendikacılara bile “dağ fare doğurdu” dedirtti. Gerçekte ise dağ fare bile doğurmadı. **Ortada küçük de olsa bir kazanım değil, ciddi hak kayıpları söz konusuydu.** Yani sürülen onca cilaya, yapılan büyük tantanaya rağmen, “taşerona kadro” aslında “zehirli bir yem”den ibaretti.

“Taşerona kadro” yalanının gerçek yüzü

Taşeron işçilerinin yıllardır kadrolu olmak için mücadeleye ediyorlar. Düzen partileri de özellikle seçim dönemlerinde bu yönde çeşitli vaatlerde bulundular. Geçen seçimlerde buna AKP de dahil olmuştu. Fakat işçileri oyalayıp durdular.

Esasında **taşeron sistemi, her tür sosyal haktan mahrum, kuralsız bir çalışma ve düşük ücretle, yoğun bir sömürü demektir.** Onun içindir ki, hem ülkemizde hem de dünyada giderek yaygınlaştı. Vahşi kapitalizmin temel yasası haline geldi.

Böyle bir sistemi, burjuvazi ve onu temsil eden hükümetlerin kendi rızalarıyla kaldırmaları söz konusu olabilir mi? Bunun için hükümetleri zorlayan çok büyük işçi eylemleri gerekir ki, bugüne dek yapılanlar ne yazık ki henüz o düzeye ulaşabilmiş değil. Böyle olunca kaldırmak bir yana giderek artıyor ve geneli kapsıyor.

Örneğin **AKP’nin işbaşına geldiği dönemde 300 bin civarında olan taşeron işçi sayısı, 15 yıl içinde 1.5 milyonu geçti. Tam rakam bilinmiyor, ya da resmi olarak ifade edilmiyor.** Öyle ki, 15 yıldır işbaşında olan AKP hükümeti, kesin rakamı bilmediklerini ve bu konuda araştırma yaptırdıklarını söylüyor. (Eski Çalışma Bakanı Faruk Çelik ise, 1.5 milyon civarında olduğunu belirtmişti.)

Özcesi taşeron sistemini yaygınlaştıran, özellikle kamuda çoğaltan bir hükümetle karşı karşıyayız. Böyle bir hükümetin “taşerona kadro” sözü, zaten kuşkuyla yaklaşılması gereken bir konuydu. Ve meselenin gerçek yüzü, KHK’nın çıkmasıyla birlikte iyice netleşti.

Tüm taşeron çalışanları kapsamayacağı önceden belli olmuştu. Ardından sayı düşmeye başladı; kapsamındaki işçi sayısını 450 binden 250 bine kadar aşağıya çektiler. Belediyelerdeki işçilerin de, belediye bünyesinde kurulan Belediye İktisadi Teşekkülleri” (BİT) şirketlerine yerleştirileceği söylendi. Yanısıra başta atanmayan öğretmenler olmak üzere KPSS’yi kazanıp da atama bekleyen onbinler ve birçok kamu kuruluşunda çalışanlar kapsam dışında bırakıldı.

Böylece **taşeron çalışanların üçte ikisi zaten bu düzenlemeden yararlanmamış oluyordu.** Ama bu kadarla da kalmadı. Kadroya alınacağı söylenenler, bir de güvenlik taramasından, sınavdan mülakattan geçecekti. **Yıllardır aynı işi yapanların neden sınava, mülakata tabi tutulacağı; zaten savcılıktan alınan “temiz kağıdı” ile işe başlayanlar için, neden yeni bir “güvenlik soruşturması”na gerek duyulduğu soruları havada asılı kaldı.** Belli ki AKP, kendinden olanlarla olmayanları ayıracak ve “kadro”yu ona göre verecekti.

Aynı günlerde Hak-İş, işyerlerinde “bize üye olun, yoksa kadrolu olamazsınız” çalışmasını başlatıyor ve farklı sendikalardaki işçileri kendi konfederasyonlarına üye olmaya zorluyordu. Bunun hükümetten bağımsız yapılması düşünülemezdi. **AKP’nin Türk-İş’e bile tahammül edemediği, tıpkı memurlarda olduğu gibi işçiler arasında da kendine doğrudan bağlı bir sendikayı tek yetkili kılmak istediği anlaşılıyordu.**

Bu düzenlemenin “bam teli”ni ise, **kadroya alınacak işçilerin, geçmişe dönük tüm haklarından feragat etmeleri oluşturuyordu.** Bilindiği gibi taşeron işçiler yıllardır muvazaalı (hileli) çalıştırılıyor. Yani yasada “tali iş” denilmesine rağmen “asıl iş”i yapıyorlar; buna karşın “asıl işi” yapanların haklarından yararlanmıyorlar. Mahkemelerin “hileli” diye nitelediği çok sayıda yargı kararı ve sürmekte olan davalar var. Dahası **mahkemeler, kadrolu işçinin haklarına göre hesaplayıp kişi başına 100 bin liraya kadar çıkan kararlar verdiler.** Hatta Çatalağzı Termik Santrali taşeron işçilerine, kişi başına 172 bin lira belirlendi. Bu şekilde yüzlerce yargı kararı hükümetin önünde duruyor. Ve bunların oldukça yüksek bir miktara ulaştığı söyleniyor.

Hükümet, taşeron çalışanlara “kadro” karşılığında, bu kazanımlardan vazgeçmeyi dayatıyor. Açılmış davaları geri çekmesini, yeni bir dava açmaya çağına dair söz vermelerini şart koşuyor. Bir nevi şantaj yapıyor. Böylece kendisi kırıntı dahi vermeden, büyük bir yükten kurtulmayı planlıyor. Çünkü bir taşeron işçisi, koydukları bütün engelleri aşarak “kadro”lu olsa dahi, önceki kadrolu işçilerle eşit haklara sahip olamıyor, onlarla aynı ücreti alamıyor. Daha önce çalıştıkları taşeron şirketlerde Yüksek Hakem Kurulu tarafından

bağıtlanan kötü sözleşmeler 2019’a kadar geçerli olacak. Bu da gerek ücretlerde, gerekse sosyal haklarda aynı işi yapanlar arasında büyük farklar getirecek. İşyerlerinde yine “en alt” olarak kalacaklar.

Diğer yandan **“kadrolu” olanların da hiçbir güvencesinin kalmadığı bir dönemden geçiyoruz.** KHK’larla yüzbinlerce kişinin işten atıldığını biliyoruz. Dolayısıyla “kadrolu olmak” artık işgüvencesi anlamına gelmiyor.

Kadrolu çalışanların bile işgüvencesinin kalmadığı koşullarda, taşeron işçileri neye güvenerek haklarından feragat edecek ve bu düzenle-

meye boyun eğecekler? Kazanacakları bir şey olmadığı halde, kaybedecekleri önemli hakları varken...

Ayrıca **yeni düzenleme, emeklileri de vuruyor.** Emekli maaşı yetmediği için taşeronda çalışanlara ve emeklilik yaşı gelmiş olanlara “kadro” kapısı baştan kapatılmış durumda. Dahası, bu işçilerin çalıştığı taşeron şirketlerle, işyerlerinin ilişkisi kesileceği için, emekli olanlar ya da emekli yaşına gelenler işsiz kalacaklar.

Son sözü işçiler söyleyecek

Kıscası sözkonusu düzenleme, nereden tutsan elinde kalan bir içeriğe sahip. İşçiye, memura, emekliye, yani emeğiyle geçinen hiç kimseye bir hayrı yok. Sadece patronlara ve hükümete yarayan, onların çıkarlarına hizmet eden bir KHK ile daha karşı karşıyayız.

Hal böyleyken **sendikalardan ciddi bir karşı ko-
yuş, güçlü bir ses yükselmiyor. Hatta işçilere nasıl bir kumpas kurulduğu bile tüm açıklığı ile anlatılmıyor.** Düzenlemenin tümüne karşı çıkılması gerekirken, şurasından burasından eleştirmek, sadece eksiklerini sıralamak, onun gerçek amacını karartmak demektir. Halbuki yapılması gereken, işçilere nasıl bir tezgah kurulduğunu anlatmak ve bu düzenlemeyi işlevsiz kılmaktır. Böyle bir aldatmacayı kabul etmeyerek, hem “taşerona kadro” balonu patlatılmalı, hem de devletin taşeron işçilerin kazanımlarını gaspetmesinin önüne geçilmelidir.

Ayrıca **bu düzenleme, işçi sendikalarının altını oymakta, “tek tip sendika”ya doğru götürmektedir.** 12 Eylül’de tek sendika olarak nasıl Türk-İş bırakıldıysa, AKP de şimdi fiilen buna başvurmakta; Hak-İş’i, 12 Eylül’ün Türk-İş’i yapmaya koyulmaktadır. DİSK ve Türk-İş yönetimleri, AKP ile uzlaşarak, onunla işbirliği yaparak yaranamayacaklarını artık anlamalı, kendi koltuklarını korumak için bile olsa, harekete geçmek zorunda olduklarını görmelidir.

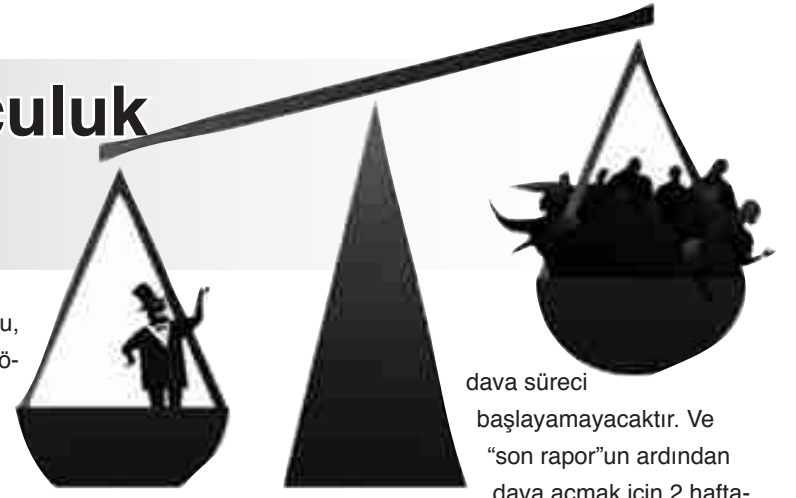
İşçi sınıfı “taşeron sistemi”nin tümünden kalkması için, bugüne kadar yaptıklarından çok daha fazlasını yapmak, başta üretimden gelen güçleri olmak üzere tüm güçlerini ortaya koymak zorundadır. Sendikaları zorlayacak ve harekete geçirecek olan da, işçilerin tabandan yükselteceği bu basıncıdır.

İşçiler henüz sözlerini söylemedi. İşbirlikçi sendikacılar, patronlar, hükümet yetkilileri yeterince konuştular. Şimdi söz sırası işçiler de... Son sözü onlar söyleyecek!...

7 Ocak 2018 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

İş davalarında zorunlu arabuluculuk Yeni bir hak gaspı

İş Mahkemeleri Yasası'nda yapılan değişiklikle, artık işçiler patronlarla yaşadıkları sorunlarda, mahkemeden önce "arabulucu"ya başvurmak zorunda kalacaklar. Bu yasa değişikliği ile, patronlar hak gasplarında daha pervasız davranabilecek.

Kazanılmış haklara bir tırpan daha

Yeni yasa 25 Ekim 2017 tarihinde resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdi; yasanın "arabuluculuğa" ilişkin hükümleri ise 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla geçerli hale getirildi.

Bireysel iş yasaları, sendika ve grev hakkının yeterli olmadığı ülkelerde devreye giren araçlardır. Sendikaların güçlü olduğu, grev ve toplu sözleşme haklarının gelişkin olduğu koşullarda, bireysel iş yasalarına zaten ihtiyaç duyulmaz. İşçilerin hakları, işçi örgütleri olan sendikaların güvencesi altındadır. Tek tek işçiler için değil, genel olarak işçi sınıfının çıkarına olan talepler, toplu sözleşmelerle belirlenir. İşçilere dönük herhangi bir hak gaspı ise, grev vb. mücadeleler ile karşılanır.

Bireysel iş yasaları, kolektif mücadelenin, sınıf hareketinin sekteye uğradığı dönemlerde, işçilerin büyük kazanımlarından geriye kalan hak kırıntılarından. Ya da tersten, sınıf mücadelesinin henüz yeterince gelişmediği süreçlerde, işçi sınıfının önüne atılmış "sus payı" gibidir. Zaten mahkemelerde işçilerin "lehine" çıkan kararlar da, aynı biçimde "sus payı" niteliğini taşır.

Haksız yere işten atılan ya da fazla mesai ücretlerini alamayan bir işçinin, sendikal mücadele yerine İş Mahkemesi'ne başvurması, elbette devletin ve burjuvazinin istediği şeydir.

Şimdi ise, işçi ile İş Mahkemesi arasına bir kademe daha konuluyor. Haksızlığa uğrayan işçinin, mahkemeden önce "arabulucu"ya başvurması dayatılıyor. Ve bu değişiklik, işçi sınıfının kazanılmış haklarında bir adım daha geriye düşmesi anlamına geliyor.

"Arabuluculuk" statüsü, yine AKP tarafından gündeme getirilen, "gönüllü" bir uygulamadır. 2012 yılında yasalaşmış; "uyuşmazlık" durumlarında devreye sokulabilecek araçlardan biri olarak planlanmıştır. Ve elbette arabulucuya gitmek zorunlu değildir; isteyen arabulucuyu hiç kullanmadan da dava açabilir.

Yeni yasa, "arabuluculuk" kavramını ilk kez zorunlu hale getiriyor. "Dava şartı olarak arabuluculuk" hukukta ilk kez tanımlanıyor. Üstelik hukukta binlerce "uyuşmazlık" türü tanımlanmışken, yasa sadece işçi uyuşmazlıklarında arabuluculuğu zorunlu kılıyor. İşçilerin tazminat, işe iade, yıllık izin, alacak gibi taleplerinde, zorunlu arabulucu, mahkeme ile işçilerin arasına sokuluyor. İş kazası ya da meslek hastalığından kaynaklanan maddi-manevi tazminat davaları ise, diğer binlerce "uyuşmazlık" durumunda olduğu gibi, "arabuluculuk" şartından muaf bırakılıyor. Elbette şimdilik.

Yeni yasa nasıl işliyor?

Yasaya göre;

İşçilerin tazminat, işe iade, yıllık izin, alacak gibi talepleri sözkonusu olduğunda, dava açmadan önce

arabulucuya gitmesi şart olacak. Arabulucu, tarafları masaya oturarak, "tarafsız" bir "çözüm" bulmaya çalışacak.

İşçi, işyerinde patronunun hakaretine uğramış olsa bile, arabulucu görüşmesinde patronla karşılıklı masaya oturmak zorunda kalacak.

Arabulucuya başvurmadan dava açıldığı koşulda, hiçbir işlem yapılmadan, dava usulden reddedilecek.

İşçinin arabulucu talep etmesinin ardından "derhal" arabulucu atanacak. Arabulucu, görevlendirildiği tarihten itibaren, yapılan başvuruyu 3 hafta içinde sonuçlandıracak. Bu süre en fazla 1 hafta daha uzatılabilecek.

Arabuluculuk ücreti, aksi belirtilmediği sürece işçi ve patron tarafından eşit şekilde paylaşılacak. Taraflardan biri, geçerli bir mazeret göstermeden ilk toplantıya katılmazsa, katılmayan taraf davada haklı çıksa bile yargılama giderinin tamamını karşılayacak.

Asıl işveren-alt işveren ilişkisinin varlığı halinde, işe iade talebiyle arabulucuya başvurulduğunda, anlaşmanın gerçekleştirilmesi için, patronlar arabuluculuk görüşmelerine birlikte katılacak.

Bazı davalarda verilen kararlar hakkında temyiz yolu kapatılacak. Karar bölge adliye mahkemelerinde kesinleşecek.

En önemlisi, işçilerin örgütlü mücadelelerinden kaynaklanan davalarda verilen kararlar da temyiz edilemeyecek. İşyeri sendika temsilcilerinin iş sözleşmelerine; TİS yapılacak işyerlerinin aranılan niteliğe sahip olup olmadıklarına ilişkin uyuşmazlıklara; TİS'in yorumundan doğan uyuşmazlıklara; grev veya lokavtın yasadışı olup olmadığının tespitine ilişkin açılan davalarda verilen kararlarda, Yargıtay yolu kapalı olacak.

Sendikaların ilk genel kurulunun düzenlenmesi konusunda hükümlere aykırı hareket edildiği iddiasıyla sendika hakkında açılan davalarda verilen kararlar ile, sendika üyeliğine ilişkin açılan davalar konusunda da temyize gidilemeyecek.

Tümüyle işçilerin aleyhine bir işleyiş

Birincisi, yasa değişikliği ile hukuki süreç uzatılmakta, işçinin mağduriyeti artmaktadır.

AKP hükümetleri döneminde, iş mahkemelerinde görülen davaların süresi uzatılmıştır. Mesela işe iade mahkemelerinin 2 ay içinde sonuçlandırılması gerekir; üst yargıya başvuruda ise 1 aylık bir süre sözkonusudur. Uygulamada ise, işe iade davalarının kesinlik kazanması 1.5 yıl sürmektedir. Şimdi arabuluculuk zorunluluğu bu süreyi artırmaktadır.

İşçinin talep etmesinin ardından "derhal arabulucu tayin edilir" deniyor. Bu "derhal"ın sınırları belli değildir. 1 gün, 1 ay, ya da "arabulucu müsait olduğunda" mıdır, belli değildir. Belli olan, işçilerin adliye koridorlarında arabulucu tayin edilmesi için koşturup duracağıdır.

Arabulucu tayininin ardından, 3+1 haftalık süre öngörülmektedir. Sonrasında arabulucunun "son raporunu teslim etmesi" için geçecek olan, yine belirsiz bir süre sözkonusudur. "Son rapor" teslim edilmeden

dava süreci başlayamayacaktır. Ve "son rapor"un ardından dava açmak için 2 hafta-

lık bir süre daha eklenmiştir. Bütün bunların üzerine, iş mahkemelerinde geçecek olan yaklaşık 1.5 yıllık süre vardır.

İşten atılmanın üzerinden yıllar geçtikten sonra gelen "işe iade" kararının ise, pratikte bir karşılığı olmayacaktır.

İkincisi, arabulucu uygulaması ile hak aramanın maliyeti artırılmaktadır.

İşçiler için dava açmak zaten maliyetliydi. İşçilerin dava açmasından vazgeçmesi için, dava açma harçları sürekli artırılmaktadır. Birçok işçi, birkaç aylık ücretini talep etmek için dava açmak gerektiğinde, salt mahkeme masrafları nedeniyle bu hakkından vazgeçmek zorunda kalıyordu. Şimdi **bu maliyetlere, arabuluculuk maliyetleri de eklenecek. Bu durum patronlara, işçileri aylarca ücretini ödemededen çalıştırma hakkını kendiliğinden vermektedir.** Birkaç aylık ücret için, yıllar sürece zahmetli ve maliyetli bir süreci göze alamayacak işçi sayısı hiç de küçümsenmeyecek düzeydedir. Ve bu, patronlara bedava işgücü servis etmek anlamına gelecektir.

Üçüncüsü, "arabuluculuk" yöntemi, gerçekte patronların lehine "pazarlık" yöntemidir.

İşçilerin alacaklarının hesaplanması bir uzmanlık konusudur. Ve işçiler genellikle alacaklarının tam tutarı konusunda kesin bilgiye sahibi değildir. İş mahkemelerinde bunun tespiti mahkemenin görevi iken, arabulucu sözkonusu olduğunda bu miktar patronun inisiyatifine kalmış durumdadır. Bu birçok yönden böyledir. **En başta, arabulucu "tarafsız" davranma adına, bu konuda işçiye bilgi vermez, dahası, arabulucunun kendisi de tutarı hesaplayacak uzmanlığa sahip değildir.** Yanısıra, tutarı hesaplama uzmanlığına sahip olsa bile, o "hakim" değil, "arabulucu"dur; yasalardaki hükümleri yerine getirmekle değil, "ara çözüm bulmak"la yükümlüdür. **Bu "çözüm"ün "adaletli" olması gerekmez, işçinin "razı" olması yeterlidir.** Dahası, arabulucu görüşmelerinde teklif edilen rakamı işçi kabul etmeyecek dava açmaya yöneldiğinde, mahkemeye sunulacak "arabulucu raporu"nda, işçinin aleyhine söylemler kullanılabilir.

Bütün bunlar, sürecin tümüyle patronların inisiyatifine kalmasını sağlar. **Patronlar, işçinin hakettiğinden çok daha düşük bir miktar önerebilir, arabulucu işçiyi bu rakama mecbur bırakabilir.** Birçok işçi, uzun ve masraflı mahkeme süreçleriyle uğraşmak yerine, çok daha düşük miktarlarda tazminatlara razı olacaktır.

Yasa, arabuluculuk görüşmelerinin gizliliği konusunda da patronun tarafında yer almaktadır. "Arabulucunun elindeki bilgi ve belgeler gizli tutulur, görüşmeler sırasında ses ve görüntü kaydı yapılamaz" hükmü bulunmaktadır. Bu hüküm, patronun işçiyi tehdit etmesine zemin hazırlamakta; işçinin, yapılan tehdidi

ya da aldığı teklifi başka birisine aktarmasını, fikir almasını engellemekte; arabulucunun, patronun kötü niyetine ya da yasadışı tutumuna dair eline geçen bilgileri gizlemesini sağlamaktadır. Mahkeme, arabuluculuk sürecinde yaşananları sorgulamaz, sadece arabulucunun hazırladığı sonuç tutanağını dikkate alır. Bütün bunlar da, pazarlık sırasında patronu güçlendiren, işçiyi yalnızlaştıran ve çaresizleştiren unsurlardır.

Dördüncüsü yasa ile kıdem ve ihbar tazminatı, kötü niyet tazminatı ve yıllık izin alacağında, zaman aşımı süresi 5 yıla indirilmektedir. Borçlar Kanunu'nda tazminat alacakları için zamanaşımı süresi 10 yıldır; işçi hakları sözkonusu olduğunda, zamanaşımı 5 yıla indirilmiştir. Bu belirleme, işçilere karşı devletin hangi tarafta durduğunu net olarak göstermektedir.

Beşincisi, yeni yasa işçilerin “temyiz” haklarını ortadan kaldırmaktadır. İşten atmalarda Yargıtay yolu kapalıdır. TİS maddelerinde çıkan uyuşmazlıklarda sendikanın “yorum” davası açmasına Yargıtay yolu kapalıdır. Grev sırasında patronun lokavt ilan etmesine Yargıtay kapalı. Sendikalar Hukuku ve TİS Hukuku'ndan doğan davalarda Yargıtay yolu kapalı... İşçilerin kazanılmış hakları, yerel mahkemelerin inisiyatifine terk edilmiştir.

Altıncısı, yerel mahkemelerin ve arabulucunun bu kadar etkin karar mercileri olması, “içtihat” (emsal karar) hakkını da ortadan kaldırmaktadır. Yargıtay'a götürülen davalarda, benzer durumlarda daha önceden verilmiş kararlar emsal gösterilerek yeni davanın da aynı biçimde sonuçlandırılmasını talep etme olanağı vardı. Şimdi ise, her arabulucu işçinin direnme gücüne bağlı olarak pervasızca karar verebilecektir; başka bir arabulucunun benzer durumda yaptığı sonuçlandırmayı uygulamakla yükümlü değildir. Ayrıca arabulucu yasa-ya uymak zorunda da değildir. Mesela asgari ücretle çalışan bir işçinin, üç aylık alacağı sözkonusu diyelim. Patron arabulucu görüşmelerinde asgari ücretin yarısı üzerinden pazarlık yapabilir, işçi bunu kabul etmek zorunda kalabilir. Bu durum, iş yasalarının “asgari ücretin altında işçi çalıştırılmaz” hükmüyle açıkça çelişmektedir; ancak arabulucunun buna uyması gerekmemektedir.

Dahası, arabulucu görüşmesinde üzerinde anlaşılmış bir konunun sonradan dava konusu yapılması mümkün değildir. **Yetersiz bir anlaşma yaptığını düşünen işçinin, başvurabileceği bir merci yoktur.**

Benzer biçimde, işçi alacaklarında son temyiz noktası olan bölge adliye mahkemelerinin alacakları kararlar da sonsuz farklılıklar gösterebilir. Bir bölge mahkemesinin aldığı karar, başka bir bölge mahkemesinde geçerli olmayacaktır; zarara uğrayan işçinin, buna itiraz edeceği bir merci de kalmamıştır.

Altıncısı ve en önemlisi, yasada işçi ve patron eşitmiş, aynı koşul ve haklara sahipmiş gibi gösterilmektedir. Patronun ezen, işçinin ezilen-sömürülen kimliği yok sayılıyor. Sistem tümüyle işçinin yargı yoluna başvurusunu engelleme, daha kötü koşullara razı ederek hak kaybına uğratma yaklaşımıyla işlemektedir.

Yargı da özelleştiriliyor

Yeni yasanın en önemli yanı, yargının özelleştirilmesidir.

“Demokratik” olma iddiasındaki devletler, yasama, yürütme ve yargı erklerini ayırmakla yükümlüdür. **Yeni yasa ise, işçi hakları sözkonusu olduğunda, yargı erkini hakimlerden alarak, yürütme tarafından oluşturulmuş kurumlara terketmektedir.**

Burjuva hukukunda, “hakimlik” statüsü, adeta sınıflar üstü bir kavram gibi tanımlanmıştır. Onların cüppelerinin düşmesi yoktur; kimse karşısında eğilmesinler diye... “Adalet” heykelindeki kadının bir elinde kılıç, bir elinde terazi vardır; adaleti herkese eşit dağıtsın, adaletle karşı çıkanları aynı kılıçla durdursun diye... Elbette bütün bunlar, insanlığın bin yıllardır süren mücadelesi sonucu ulaşılan nokta olmuştur.

Bugün ise, her alanda kazanılmış haklar geri alınmakta, insanlık “yeni ortaçağ” denilen bir gericiliğe sürüklenmekte, işçi ve emekçilere vahşi kapitalizm dönemindeki çalışma ve yaşam koşulları dayatılmaktadır.

Bu koşullarda bırakalım yeni hakları, kazanılmış hakları korunabilmek için bile, büyük mücadeleler vermek gerektiği açıktır. Bunun da temeli, örgütlü bir güç olabilmektir. Taşeron sisteminden, arabuluculuk uygulamasına dek, sürekli hak gaspları ile karşı karşıya kalınıyorsa, patronlar ve hükümet kolkola böylesine pervasız saldırılarda bulunabiliyorsa, ana sebebi işçi ve emekçilerin örgütsüz ve dağınık olmasıdır. Tek tek işçiler olarak patronların ve devletin karşısında ne kadar güçsüz olduğumuz görülmeli ve tabandan başlayarak yukarı doğru örgütlenip, güçler birleşmelidir.

6 Ocak 2018 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

Patronlara gani gani, işçilere gıdım gıdım...

Dünyada ve ülkemizde zengin ile fakir arasında uçurum öylesine bir boyuta vardı ki, zenginler; “bizden daha fazla vergi alın” der oldular.

Neden olmasın? Vergiden muafiyet, vergi indirimleri, vergi affı, rantı dayalı iha-leler, primlerin hazineden ödenmesi, esnek çalışma biçimlerinin yaygınlaştırılması, kayıtdışı, göçmen, stajyer, neredeyse beleş işgücü... Say say bitmiyor. Bütün bu düzenlemeler, patronların servetine servet katıyor.

İsviçre merkezli uluslararası finans kuruluşu Credit Suisse'in son yayınladığı “Küresel Refah Raporu”na göre; dünyanın en zengin yüzde 1'i, 2000 yılında küresel hane halkı varlıklarının yüzde 45,5'ini elinde bulundururken, 2017'de bu oran yüzde 50,1'e yükselmiş. Rapora göre milyonerler, dünya nüfusunun 0.5'ini oluşturmalarına rağmen, 280 trilyon dolarlık dünya ekonomisinin yüzde 46'sını elinde tutuyorlar. Geride kalan yüzde 54'lük oran ise, nüfusun yüzde 99.5'ine dağılıyor.

Zengin ile fakir arasındaki uçurum öyle bir radde-ye varmış ki, bu durum burjuvazinin bazı kesimlerini ürkütüyor. Örneğin ABD'de gündemde olan reform paketinde, kurumsal vergi oranının yüzde 35'ten yüzde 20'ye indirilmesi öngörülmüyordu. ABD'nin en zengin 400 ismi, Kongre'ye bir mektup yollayarak “vergilerimizi düşürmeyin” dediler. Mektubun bir yerinde kurulan cümle oldukça çarpıcı: “Hayati önem taşıyan hizmetler için bizden alınan vergilerin arttırılmasını istiyoruz”

Ülkemizde de Koç Holding'in sahiplerinden Ali Koç, iki yıl önce “eşitsizliğin ortadan kalkması için kapitalizmin ortadan kalkması gerekir, gerçek sorun kapitalizmdir” demişti.

Elbette eşitsizliğin, zengin-yoksul uçurumundaki devasa büyüklüğün, yaşanan sorunların tek nedeni kapitalizmdir. Fakat bunu diyen Ali Koç, aradan iki yıl geçmesine rağmen bu eşitsizliğin giderilmesi için ne yapmıştır? Örneğin servetini dağıtmış mıdır? Tabi ki hayır! Dağıtmadığı gibi, son iki yılda servetine servet katmıştır.

Koç Holding, 2017 yılı 3'ncü çeyrekte net karını geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 31.5 artışla 1.3 milyar TL olduğunu açıkladı. Holding'in toplam hasılatı ise, aynı dönemde yüzde 39 artarak 25.9 milyar liraya yükseldi. Sabancı Holding, 3'ncü çeyrekte net karını yüzde 64 artışla 881 milyon lira olarak açıkladı. Geçtiğimiz günlerde mecliste kabul edilen torba yasayla kıyak yapılarak borç faizleri silinen GSM tekellerinden Turkcell'in aynı dönemdeki net karı ise, üç kattan fazla artışla 601 milyona çıkmıştı.

Neden olmasın ki? “OHAL”i grev tehdidi için kullanıyoruz “diyen bir partili cumhurbaşkanı var!

“Vergilerimizi düşürmeyin” diyen ABD burjuvazisi de sanırsınız ki, servete doymuşlar ve artık topluma hizmet götürülmesini istiyorlar!

Burjuvazi, ne “artık yeter” der, ne de toplumu düşünür. Her şeyden önce varlıklarını borçlu oldukları kapitalist sistemin yasaları onları engeller. Sistem onları daha fazla azami kar, daha fazla servet edinmeye sürükler. Paranın hem efendisi, hem kölesi olurlar.

Onların “vergilerimizi düşürmeyin” demesinin tek nedeni, zengin ile fakir arasındaki uçurumun devasa boyutlara ulaşması ve bunun da sosyal patlamalara yol açacağı korkusudur. Öyle bir durumda servetlerinden tümünden yoksun kalacaklarını, mülksüzler tarafından mülksüzleştirileceklerini iyi bilmektedirler. “Akıllı burjuvalar” olarak, devleti bu konuda uyarmakta, “havuç-sopa” politikasını doğru bir şekilde işletmesini istemektedirler. Sözlerinin altında yatan gerçek neden budur.

İşçi ve emekçiler, onların bu kabuslarını birgün mutlaka gerçeğe dönüştürecek-tir.

15 Ocak 2018 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

Asgari ücret belirlendi: YİNE AÇLIK, YİNE SEFALET...

Asgari ücret tespit komisyonu 2018 yılı asgari ücreti belirledi. Net 199 TL artışla asgari ücret, 1603 TL oldu. Üstelik "Asgari Geçim Ücreti" (AGİ) buna dahil. AGİ'yi çıkardığımızda 1451 TL kalıyor. AGİ ise, (bugünkü miktarıyla 152 TL) bütçeden karşılanıyor. Yani işçi ve emekçilerin vergilerinden oluşan bütçeden aktarılıyor. Dolayısıyla bu da işçi ve emekçilerin cebinden çıkıyor. İşçilerin parasıyla patronlara kıyak geçiliyor yine. İşçilere ise açlık içinde bir yaşam, sefalet dayatılıyor.

Hükümetin "asgari ücrette yüzde 14,2'lik artış sağladı, işçileri enflasyona ezdirmedik" sözleri, tam bir sahtekarlıktır. Bırakalım 1603 TL'ye bir ailenin geçimini, bekar bir işçi bile geçinemez. Belirlenen miktar, açlık sınırının da altındadır. Devletin kendi kurumu olan Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) saptadığı miktarın bile altında kalmıştır. Çünkü TÜİK'in sunduğu raporda, bir işçinin asgari geçim tutarı, Kasım ayı için 1893 TL olarak saptamıştı.

Ekonominin yüzde 11 büyüdüğünü söyleyen AKP hükümeti, işçiye gelince parasızlıktan, fedakarlıktan dem vuruyor. Ama patronlara destek vermeye devam ediyor. Önceki yıl verdiği 100 TL ve 5 puan SSK primi, 2018 yılında da devam edecek. Öte yandan milyonlarca işçi, resmi olarak açıklanan "açlık sınırı"nın altında yaşamaya çalışacak. Bu reva mıdır?

Sözde asgari ücret, tüm tarafların katıldığı bir "tespit komisyonu" tarafından demokratik bir şekilde belirleniyor! "Asgari ücret tespit komisyonu"nda işçileri temsilen Türk-İş, patron ve hükümet temsilcileri bulunuyor. 5 Türk-İş, 5 hükümet, 5 de patron temsilcisi olmak üzere toplam 15 kişiden oluşuyor. Doğal olarak hükümet ve patronlar aynı safta yer alıyor. Böyle olunca patronlar daha işin başında çoğunluğu ele geçirmiş oluyorlar. İşçiler adına yer alan Türk-İş'in ise, ne kadar işçileri temsil ettiği ortada. **Esasında komisyonda işçilerin temsilcisi bulunmuyor. Öyle olsa asgari ücret, hemen her yıl açlık sınırının altında belirlenebilir mi?**

Sonuçta bir "orta oyunu" oynanıyor ve bu oyunda işçi sınıfı sürekli yenilmeye mahkum taraf oluyor.

Demagogiler ve gerçekler

Asgari ücretin, neye göre ve nasıl saptanacağı aslında bellidir. Ancak kağıt üzerindeki düzenleme ile, yaşananlar hiç bir zaman uyuşmaz.

Normalde asgari ücret, dört kişilik bir çekirdek ailenin aylık temel geçim giderlerini karşılayacak şekilde belirlenmelidir. Yani yiyecek, giyecek, ulaşım, barınma, yakacak, eğitim, sağlık ve sosyal aktiveler hesaplandığında ortaya çıkan miktar veri kabul edilir.

Devlet adına bu çalışmayı TÜİK yapar. Açlık ve yoksulluk sınırı belirlendikten sonra, asgari ücretin ne kadar olması gerektiğini Çalışma Bakanlığı'na iletir. İşçi sendikaları da her yıl açlık ve yoksulluk sınırını araştırır, kamuoyuna açıklarlar. **İşçi sendikalarıyla TÜİK'in yaptığı araştırma arasında her zaman fark olur. Çünkü TÜİK hiç bir zaman gerçek rakamları sunmaz,** durumu iyi gösteren abartılı rakamlar ortaya koyar.

Asgari ücret belirlenmesinde sendikaların araştırmaları baz alınması gerekirken, hükümetler TÜİK'in

belirlediği oranı bile çok bulur. Örneğin Türk-İş'in 2017 yılındaki araştırmasına göre açlık sınırı 1.544 TL, yoksulluk sınırı ise 5.035 TL'dir. Demek ki asgari ücretin en az net 5 bin liranın üzerinde olması gerekir.

Fakat ne sendikaların ne de kendi kurumlarının "yoksulluk sınırı" kabul görür. Bu yıl olduğu gibi çoğu kez açlık sınırının bile altında bir miktar belirlenir. Ne yazık ki, sendikalar da bu oyunun önemli bir parçasıdır.

DİSK bu yıl asgari ücretin net 2300 TL olmasını talep etti. Türk-İş ise, her zamanki gibi TÜİK'in belirlediği rakamı referans aldı, 1893 TL olmasını istedi. Üstelik bu rakamın yeterli olduğuna o kadar emindi ki, kimseye sorma ihtiyacı duymadan *"hükümet evet derse hemen imzalarız"* dedi. Ama patronlar Türk İş'in önerisini bile fazla buldular. Hükümeti temsil eden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Julide Sarıeroğlu, daha toplantılar başlamadan *"işçi ve işverenden fedakarlık bekliyoruz"* dedi. "İşveren" kelimesi, zorunluluktan söylenmişti. Gerçekte "fedakarlık" yine işçilerden isteniyordu. Sanki asgari geçimin fedakarlığı olabilirmiş gibi!..

Başbakan Binali Yıldırım da aynı günlerde; *"hükümetimiz yıllardan beri çalışanımıza asla enflasyonun altında bir ücret vermemiştir ve mağdur olmaması için her türlü tedbiri almıştır"* diye bir açıklama yaptı. Oysa rakamlar, öyle olmadığını somut olarak ortaya koyuyor.

Resmi rakamlara göre, enflasyon yüzde 12. Tüketici derneklerinin hesaplarına göre ise enflasyon yüzde 15 civarında. 2017 asgari ücret zammı ise yüzde 7,9. Enflasyon yüzde 15'lerde seyrederken yüzde 7,9 zam alan asgari ücretli nasıl oluyor da enflasyon altında ezilmiyor(!)

DİSK'in yaptığı araştırmaya göre, asgari ücret 2017 yılı enflasyonu ile yüzde 4,5 kayba uğradı. Ayrıca milli gelir artışının yüzde 30 gerisinde kaldı. Asgari ücretliler 2004 yılından beri milli gelirden düzenli pay alsalardı, 2017 itibarıyla asgari ücretin brüt 2600 TL civarında olması gerekirdi. Durmadan yükselen döviz kuru da asgari ücretin erimesine yol açtı. 2008 yılının başlarında bir asgari ücretlinin aldığı aylık 414 dolara denk gelirken, 2017 Aralık itibarıyla 358 dolara düştü.

Diğer yandan asgari ücretlinin patronlara maliyeti azaldı. 2008 yılı başında 636 dolar olan asgari ücretin patronlara maliyeti, 2017 Aralık'ta 532 dolara düştü. **Son yıllarda patronlara verilen istihdam teşvikleri, asgari ücretin patronlar üzerindeki maliyet yükünü azalttı. Buna karşın asgari ücreti yüzde 20 oranında düşürdü.**

Hatırlanacağı gibi geçen seçim döneminde asgari ücret düzen partilerinin vaatleri arasındaydı. AKP de bunlara katılmak zorunda kaldı. Asgari ücreti 1404 TL yaptığı an, patronlara 100 TL'sini bütçeden karşılayacağı sözünü verdi. Yani patronların üzerinden 100 TL almış, işçi ve emekçilere yıkılmış oldu. Bütçenin yüzde 90'ı işçi ve emekçilerden kesilen vergilerden oluştuğuna göre, işçilerin parasıyla yine patronlara kıyak geçildi.

2018 yılı asgari ücret tartışmaları başladığı günlerde, bütçeden verilen 100 TL'nin kaldırılacağı sözü bile patronları çıldırttı. "Rekabet gücümüz azalır" diyerek feryat figan ettiler. Ve tabi hükümet onların feryadını karşılıksız bırakmadı. Bu yıl da 100 TL'nin bütçeden

karşılanacağı yönünde karar verildi.

Bu kısır döngü kırılmalı!

Asgari ücretin yüksek veya düşük olması, sadece asgari ücretle çalışanları değil, bütün işçi ve emekçileri ilgilendirir. Çünkü her işe girenin karşısına "asgari ücret şu kadar" cümlesi çıkar. Keza sendikalı işçiler TİS sözleşlerinde asgari ücret oranı ile karşılaşır. Aynı şekilde kamu emekçileri, toplu sözleşme dönemlerinde asgari ücret kozuyla daha düşük maaşa zorlanır.

Demek ki, **asgari ücretin oranı, tüm işçi ve emekçilerin yaşamını belirlemektedir. Bu yüzden ona "en büyük toplu sözleşme" gözüyle bakılır.** Sendikaların da soruna böyle yaklaşması gerekir.

Yukarıda verdiğimiz rakamlar, her yıl alım gücünün düştüğünü, işçi ve emekçilerin daha fazla yoksullaştığını net biçimde ortaya koyuyor. Bu durumda masaya "önce kayıpların kapatılması" talebiyle oturulmalıdır. Asgari ücret zammı, bunun üzerine konuşulmalıdır. Vergi dilimlerinden, döviz kurundan, patronlara verilen teşviklerden, enflasyonun yükselmesinden kaynaklanan kayıplar giderilmeden yapılacak zam, esasında eksiden yapılmış olacaktır.

Ayrıca enflasyonun baz alındığı oranlar kabul edilmemelidir. **Gerek asgari ücret, gerekse TİS sözleşlerinde enflasyona göre belirlenen oranlar, hep işçilere kaybettirmiştir.** Çünkü enflasyon, genelde hedeflenen oranın üzerine çıkmaktadır. Örneğin 2017 asgari ücret zammı görüşmelerinde enflasyon hedefi temel alındı; fakat enflasyon, belirlenen hedefin çok üzerinde çıktı. Dolayısıyla asgari ücret büyük kayıp yaşadı. Bu yıl da öyle olacaktır. Keza TÜİK'in belirlediği rakamlar değil, sendikaların veya bağımsız kurullar tarafından belirlenen rakamların baz alınması talep edilmelidir. Resmi rakamlarla nasıl oynandığı kimse için sır değildir.

Asgari ücret, işçi ve emekçiler açısından yaşamsal önemdeyken, onları temsil eden sendikalar ne yazık ki, buna uygun bir hazırlık içine girmiyor ve olması gereken duruşu göstermiyorlar. Tabandan örgütlenip sendika yönetim yeri zorlanmadıkça da bu "makus kaderi" yenmek mümkün olmuyor.

İşçi ve emekçilerin her kesimi asgari ücretin yükselmesi için birleşik mücadeleyi yükseltmek zorundalar. Kayıpların giderildiği, vergiden muaf, insanca yaşanacak asgari ücret talebini daha güçlü bir şekilde haykırarak ve bunu eylemlerle desteklemek gerekiyor. Aksi halde sefalet ücretine talimle açlıkla ölüm arasında bir yaşam arasında sıkışıp kalınacaktır.

Her yıl oynanan bu orta oyununu, bu kısır döngüyü kıracak tek güç, işçi ve emekçilerin birleşik örgütlü gücüdür! Bu gücü yaratalım!

15 Ocak 2018 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

Fındık alım dönemleri, her yıl devletin üreticiyi tekellerin insafına terkettiği ve fındık üreticisinin isyan ettiği dönemler olarak yaşanıyor. Genel olarak maliyetinin altında ya da maliyet düzeyinde fiyat veren tekeller, üreticiyi yıkıma mahkum ediyor. Devlet ise, bu durumu seyretmekle yetiniyor.

Bu yıl, fındık üreticisinin artık dayanma gücünün sonuna geldiği görüldü. Fındığın maliyetinin 10 lira olduğunu belirten üretici örgütleri, taban fiyatının 14-15 lira seviyesine çıkarılmasını istedi. Devlet ise adeta üretici ile alay eder gibi koşullar belirledi.

TMO'nun (Toprak Mahsulleri Ofisi) açıkladığı fiyat 10 lira oldu. Fiskobirlik ise, 9 lira fiyat belirledi, ayrıca yüzde 50 randıman ve dekar başına 58 kg kota üzerinden alım yapacağını bildirdi. Üstelik alım bölgelerinin sayısının azaltılması, üretici açısından ulaşım sorunlarını ortaya çıkardı. Kota, alım yeri ve fiyat üzerinden belirlenen unsurlar, üretici açısından kabul edilmesi mümkün olmayan bir tablo ortaya çıkardı.

2016 yılında fındık 14-16 lira aralığında satıldı. Dolar kuru o dönemde 2.70 civarındaydı. Maliyetler yüzde 30 civarında arttı, ancak fındığın alım fiyatı düşürüldü.

Devletin bu kadar ilgisiz davranması aracı tüccarları daha da pervasızlaştırdı. Tüccarlar, fiyatı 7,50-8,50 düzeyine kadar düşürdü.

Büyük bir yıkımla karşı karşıya kalan, maliyetini bile çıkaramayan üreticinin öfkesi sokağa aktı. Üreticilerin kimisi fındık ağaçlarını kesti, kimisi AKP teşkilatlarının önünde fındık yakma eylemi gerçekleştirdi. AKP'lilerin küçümseyen davranışları, öfkeyi daha da büyüttü.

Fındık üreticisinin yükselen tepkisi, CHP'nin 18 Eylül günü bir yürüyüş başlatmasına neden oldu. Ordu-Giresun arasında başlatılan yürüyüş, hem fındık üreticisini hem de bölge halkını kazanmayı hedefliyordu. Bugüne kadar AKP'nin oy deposu olarak görülen bu bölgelerde, CHP bu yürüyüşle yeni bir atak yapmış oldu.

3 gün süren yürüyüşe, CHP milletvekillerinin yanı sıra binlerce insan katıldı. Yürüyüş, 3. günün sonunda, 20 Eylül'de Giresun'da gerçekleştirilen kitlesel bir mitingle tamamlandı.

Yürüyüş, daha başladığı anda hükümet üzerinde etkisini gösterdi; fındığın fiyatı yükselmeye başladı. Dahası, Tarım Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba, TMO'nun ödemeleri 15 günde değil peşin yapacağını açıkladı.

Fındık üretiminde dünya birincisi

Türkiye dünyanın en önemli fındık üreticisi olan ülke konumunda. **Dünya fındık ihtiyacının yaklaşık yüzde 80'i Türkiye'de üretiliyor.**

Türkiye'de 33 ilde fındık ekiliyor. 15 ilde ise fındık temel geçim kaynağı. Bu 15 ilde, hayat fındık üretimi üzerinden sürdürülüyor. Bu 15 ilde 500 binden fazla aile, geçimini fındıktan sağlıyor. Toplamda ise, ülke genelinde yaklaşık 10 milyon insanın hayatı fındığa bağlanmış durumda. Sadece üreticiler değil, hasat zamanı fındık toplamaya gelen mevsimlik işçiler de bu rakama dahil.

Dünyada fındık üretimi yapan başka ülkeler de var: İtalya, Gürcistan, Azerbaycan, İspanya gibi kimi ülkeler fındık üretimi yapıyor ve bunu artırmaya çalışıyorlar. Ancak hepsinin toplamı, dünya pazarının kalan yüzde 20'sine ancak ulaşabiliyor.

Fındıkta tekelleşme ve üreticinin öfkesi

Bu konuda Türkiye ile rekabet edebilecek durumda değiller. Örneğin, Türkiye'nin yıllık ortalama fındık üretimi 550 bin ton iken, ikinci sırada bulunan İtalya'nın yıllık üretimi 125 bin tonu ancak buluyor.

Dünyada fındık alımının yüzde 91'i Avrupa ülkeleri tarafından yapılıyor. Bu alımın yüzde 80'i çikolata ve şekerleme sanayinde hammadde olarak kullanılıyor. İlginci olan; **fındık üretimi olmamasına rağmen Almanya, Fransa, Hollanda, İsviçre, Belçika gibi ülkeler dünyaya fındık ihraç ediyorlar.** Türkiye'den aldıkları fındığı çikolata ve şekerleme sektöründe işleyip dünya pazarlarına yeniden satıyorlar.

Dünya fındığı Türkiye'den çıkıyor; ancak fiyat politikaları Türkiye'de değil, Almanya'da Fındık Borsası'nda belirleniyor. Almanya, kendisi fındık üretmiyor; Türkiye de, Almanya'nın kontrolünde olan bu borsada belirlenen fiyatlara tabi olmak zorunda bırakılıyor.

Sarelle'den Nutella'ya

Emperyalist ülkeler, dünya tarımını ellerinde tuttukları gibi, fındık pazarını da kontrol altına almış durumdadır. En büyük fındık ithalatçısı olan Avrupalı emperyalist ülkeler, aynı zamanda dünya pazarlarına en büyük ihracatı yapan ülkelere dönüşüyor.

Türkiye'de de fındık üretimi ve pazarı, emperyalist tekellere peşkeş çekiliyor. Türkiye'nin en etkili çikolata markalarından Sarelle'nin evrimi de bunu gösteriyor.

1960'larda, Ordu'da Kahraman Sağra tarafından, Türkiye'nin ilk modern fındık işleme tesisleri kuruldu ve burada çikolata üretimine başlandı. Sarelle markası burada doğdu. 1980'lerde, Türkiye genelinde 250 Sağra Special mağazası vardı. 1990'larda Sağra, Bayındır Holding tarafından satın alındı, Bayındır Holding batınca Sağra TMSF'nin eline geçti. Ardından Oltan Gıda şirketi Sağra'yı satın aldı. 2010'lara gelindiğinde, **Oltan Gıda Türkiye'nin fındık ihracatının üçte birini tek başına gerçekleştiriyor, en büyük 500 sanayi şirketi içinde 55. sırada yer alıyordu.**

İtalyan gıda tekeli Ferrero, 2014 yılında Oltan Gıda'yı satın aldı. Ertesi yıl AKP hükümeti fındık fiyatını serbest bıraktığını ilan etti. Bu Ferrero tekeli lehine atılmış müthiş bir adımdı. Böylece fındık üreticisi, tümüyle emperyalist tekellerin insafına bırakılmış oldu.

Ferrero, Nutella ve Kinder markalarıyla dünya pazarlarında tanınan bir tekeli. Bugün, fındık ihtiyacının

tamamını Türkiye'den karşılıyor, Türkiye'deki üreticilerden doğrudan alım yapıyor. Ve Türkiye fındığının fiyatının oluşmasında belirleyici rol oynuyor.

İtalyan Ferrero en bilineni. Proğıda ve Stelliferi tekelleri ile birlikte Türkiye'nin toplam fındık ihracatının yüzde 50'sini gerçekleştiriyorlar.

Fiskobirlik ne yapıyor

Fiskobirlik, fındık üreticilerinin çıkarlarını korumak, pazarda birlikte hareket etmelerini sağlamak amacıyla 1938 yılında kurulmuş bir kooperatif. Türkiye tarımını çökertme ve emperyalist tekelere bağımlı hale getirme politikası 1990'lardan itibaren fındıkta da kendisini gösterdi. **'90'larda Demirel'in Fiskobirlik'e parayla fındık aldırmasıyla başlayan süreç, 2000'lerin başında AKP hükümeti döneminde özelleştirme ile tamamlandı.** 2002 yılında yürürlüğe giren yasa ile birlikte, kooperatif ve birliklere sunulan devlet desteği kesilmeye başladı. Kitlelerin gösterdiği tepkinin dozunu azaltmak isteyen devlet, bu yasayı birden uygulamaya koymadı, 2006 yılına kadar kararnamele çıkartarak Fiskobirlik'e giderek azalan düzeyde kredi desteği vermeye devam etti. **2006 yılında ise krediler tamamen kesilmiş oldu.**

ABD ve AB emperyalistleri, kendi ülkelerinde tarıma tam desteklemelerini en üst düzeyde gerçekleştirirken, Türkiye'de tarıma devlet desteğinin bitirilmesi için bu adımları attırmışlardı.

Bu öylesine büyük bir yıkım ve öfke oluşturdu ki, 2006 yılında fındık üreticileri Ordu'da yaklaşık 100 bin kişinin katılımıyla büyük bir miting gerçekleştirildi.

Sonuçta tekellerin pervasızca at koştuğu bir alanda, **Fiskobirlik, aldığı fındık elinde biriken, satışını yapamayan ve yeni fındık alamayan böylece "kötü yönetilen bir şirket" konumuna düştü.** Böylece ürünün kooperatifler üzerinden pazarlanarak satılması ve üretici köylü lehine bir denge oluşturması görevi de işlevsizleşti ve başarısızlığı giderek büyüdü. Bu koşullarda "piyasanın güçsüz aktörü"ne dönüşen Fiskobirlik, fındık üzerindeki tüm söz hakkını kaybetti. Üretici kendi başına, tekellerin yağmasına açık hale geldi.

Geçen yıllar içinde, Türkiye'de fındık üretimi önemli bir saldırı altında kaldı. Artık bu alanda geçimini sağlayamayan önemli bir kesim, göçetti ya da başka tarım ürünlerine yöneldi. Hatta **devlet bilinçli olarak Karadeniz'de kivi üretimini teşvik etti; oysa kivi her iklim koşulunda yetişebilirken, fındığın dünyada en iyi kalitede yetiştiği alan Karadeniz iklimidir.**

Birçok unsur, fındık üreticisinin yıkımını hızlandırdı. Buna karşı zaman zaman eylemler de gerçekleştirildi. Şimdi CHP'nin gerçekleştirdiği "fındıkta adalet yürüyüşü" üreticinin patlayan öfkesinin ürünüydü.

En büyük sorun ise, fındık üreticisinin, genelde de tarım üreticilerinin örgütsüzlüğü. Gerek kooperatifler, gerekse son dönemde kurulmaya çalışılan Fındık-sen, Üzüm-sen, Tütün-sen gibi örgütlenmeler devlet tarafından etkisizleştirilmeye çalışılıyor. Tarım üreticisinin yapısal özellikleri de örgütlenmesinin önündeki en büyük engel.

Ancak üreticinin başka çaresi de yok. Haklarını elde etmek için sadece sokağa çıkmak değil, sokağa örgütlü bir biçimde çıkmak gerekiyor.

22 Eylül 2017 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

Dosyalar açılıyor, pislikler dökülüyor... ERDOĞAN'IN ZOR GÜNLERİ

Arka arkaya patlayan yolsuzluk, rüşvet, vergi kaçırma olayları ile AKP ve Erdoğan, bir kez daha zor günler yaşıyor.

İlk önce “Paradise papers” (cennet belgeleri) ortaya dökülünce, vergi kaçırmak ve kara para aklamak için Malta’da kurulan şirketlerin arasında, Başbakan Binali Yıldırım’ın oğulları Ekrem ve Bülent Yıldırım’ın gemi şirketleri olduğu görüldü. Ayrıca Erdoğan’ın damadı Berat Albayrak ve ağabeyi Serhat Albayrak’ın yönetiminde yer aldıkları Çalık Holding ile Sabancı ailesine ait pek çok şirket de bu belgelerde yer alıyordu.

Malta Adası’ndaki yolsuzlukları öğrenmeye çalışırken, ardından “Man Adası” diye bir devletin varlığından haberdar olduk. İngiltere ve İrlanda arasında yer alan bu küçük adada, ne büyük paralarla şirketler kurulup para transferleri yapıldığı ortaya çıktı. Erdoğan’ın oğlu, damadı, eniştesi, dünürü, eski özel kalem müdürü, bu adı-sanı bilinmeyen adada, 1 sterline şirket kurup 20 gün içinde milyon dolarlar kazanabilmişti!

Aynı günlerde ABD’de tutuklu bulunan Reza Zarrab’ın davası görülmeye başlandı. Davanın sanığı olmaktan “tanığı” olmaya geçen Zarrab, yaptığı itiraflarla AKP’li bakanları ve Erdoğan’ı tüm dünyaya “rüşvetçi” olarak duyuruyordu.

Üst üste gelen bu bombardıman, Erdoğan’ı ve AKP’li yetkilileri adeta abandone olmuş bir boksör gibi sersemletti. Birbirini tutmayan açıklamalar, itiraf niteliğindeki sözler, kaş yapayım derken göz çıkaran adımlar, bunun göstergeleriydi. Kah adı yeni öğrenilen adacıklarda şirket kurulmasını “yasal” buldular; kah bu şirketlere para gitmediğini, aksine oradan ülkeye para geldiğini söyleyerek kendilerini daha zor bir duruma soktular. “İran’a ambargoyu deldik” diye gururlandılar, ardından “delmedik” dediler. “Hayırsever işadamları”nı “casus”lukla suçlayıp, malına-mülküne el koydular...

Kısacası konuştukça battılar, battıkça konuştular... (...)Dosyalar yavaş yavaş açılıyor, önce ucu gösterilip nabızlar yoklanıyor, “arkası yarın” denilerek sürekli bir merak ve gerilim yaratılıyor. AKP’yi diken üstünde tutan, sancılı-sıkıntılı bir sürece sokan tablodur bu.

ABD Zarrab bombasının pimini çekti

İran asıllı TC vatandaşı “genç işadamı” Zarrab, bu günlerde en çok sözü edilen kişidir. Onun adını ilk olarak 17-25 Aralık operasyonunda AKP’li bakanlara verdiği büyük miktardaki rüşvetlerle duymuştuk. İki ay gibi kısa bir süre tutuklu kaldıktan sonra serbest bırakılmış ve el konulan paraları faiziyle birlikte bavulla götürmüştü. Ardından dönemin Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş’un elinden “ihracat şampiyonu” plaketi almış, Erdoğan tarafından da “hayırsever işadamı” olarak tanımlanmıştı. Yandaş medyada “Türkiye’nin cari açığının yüzde 10’unu ben kapattım” dediği programlara katıldı. Ebru Gündeş’le evli olması, magazin basınında da yer almasını sağladı. Böylece kısa sürede aklanıp paklandı. (...)

Esasında Zarrab, Türkiye’den ABD’ye gittiği ve orada gözaltına alındığı tarihten itibaren (20 Mart 2016) ABD’nin elinde patlamaya hazır bir bomba gibi bekletiliyordu. AKP ve Erdoğan’ı köşeye sıkıştırmanın önemli bir kozu, Türkiye-ABD ilişkilerinin seyrini belirleyen bir araç haline gelmişti. Son aylarda ABD’ye yapılan ziyaretlerin

(Cumhurbaşkanından Başbakanına) temel konusu da Zarrab’tı. Ayaklarının altındaki halının çekilmekte olduğunu farkedenden Erdoğan ve avanesi, bir yandan eski danışman Cüneyt Zapsu’nun sözleriyle “süpürmeyin kullanın” pazarlıkları yürütüyordu; bir yandan da ABD’yi en büyük rakipleri Çin ve Rusya ile korkutmaya, aralarındaki çelişkidenden yararlanmaya çalışıyordu.

ABD ise, Ortadoğu’da “ılımlı İslam” projesinin başaktörü olarak işbaşına getirdiği Erdoğan’ı bir süredir “güvenilmez ve öngörülemez kişi” olarak tanımlamıştı; ya hizaya getirmenin ya da ondan kurtulmanın yollarını aramaya başlamıştı. 15 Temmuz darbe girişimi dahil birçok yolu denedi. Buralarda başarılı olamayınca, elindeki Zarrab kozunu daha ciddi biçimde ileri sürdü. AKP’ye “ya isteklerimi kayıtsız-şartsız yerine getirirsiniz, ya da foyanızı teker teker dökerim” tehdidini savurabili.

Tehdit, şantaj, restleşmeler arasında süren pazarlıklar bir yerde tıkanmış olmalı ki, Zarrab davası 27 Kasım 2017 tarihinde başladı ve perde açıldı...

Davanın adı da “Reza Zarrab” değil, “Hakan Atilla davası” olmuştu. Halk Bankası Genel Başkan Yardımcısı olan Hakan Atilla, Zarrab’tan sonra ABD’ye gidip orada tutuklanmıştı. Onun da ABD ile işbirliği yaparak yurtdışına çıktığı ve “itirafçı” olduğuna dair söylentiler dolaştı. Bizzat Türkiye devletinin tuttuğu (dolayısıyla parasının hazineden verildiği) Atilla’nın avukatı, mahkemede “yüksek makamlara ayakkabı kutusunda rüşvet gönderen Zarrab’tır” diyor ve “asıl rüşveti Halk Bankası Genel Müdürü Süleyman Aslan’ın aldığı” söylüyordu. O Süleyman Aslan ki, 17-25 Aralık operasyonunda evinde ayakkabı kutuları içinde milyon dolarlar çıkmış, ama “o paralar İmam-Hatip yaptırmak için kullanılacaktı” denilerek AKP tarafından sahiplenip görevine iade edilmişti. Demek ki Aslan, Atilla’nın itirafçı olmasını önlemek için arenaya atılan “ilk kurban”dı. Onu başkaları izleyecek mi, zamanla göreceğiz. AKP şimdilik adı geçen kişileri koruyor; işin ucu Erdoğan’a kadar uzanacağı için geri adım atmamaya çalışıyor. Ama kesin olan, büyük bir korku içinde beklediğidir.

Bu öyle bir korku ki, duruşma öncesinde Zarrab’tan haber alamayan Türk yetkilileri, ABD’ye iki kez “nota” verdi. Türkiye tarihinde bu bir ilkti. Bugüne dek pek çok önemli gelişmede ABD’ye nota vermek şöyle dursun, bu yöndeki çağrılarını alaya alan AKP, şimdi hem de iki kez “nota” vererek Zarrab’ın “sağlığı ve güvenliği”ni soruyordu. Gerekçe olarak da Zarrab’ın TC vatandaşı olduğu, “güvenliği ve sağlığının Türkiye’yi ilgilendirdiği” söylendi. Oysa ABD (ve Avrupa’nın çeşitli ülkelerinde binlerce TC vatandaşı (tam sayısı 5 bin 700) tutuklu ve hükümlü vardı ve hiç birinin “sağlığı-güvenliği” bugüne dek TC’yi ilgilendirmemişti.

Fakat **Zarrab mahkemeye çıkıp da AKP’li bakanlarla, başta Halk Bank olmak üzere kamu bankalarıyla kirli ilişkilerini ortaya dökünce, dahası Erdoğan’ın ismini geçirmeye başlayınca, işin rengi değişti.** Sanki birkaç hafta önce yana-yakıla onun sağlığı ve güvenliği için ortalığa dökülen kendileri değilmiş gibi, bu kez “hain, işbirlikçi, casus” diyerek, salvo ateşine tuttular. Ardından malına-mülküne el konuldu, Zarrab’la bağlantılı olduğu savıyla onlarca kişi gözaltına alındı. **Zarrab’ı “Türkiye’deki gizli belgeleri ifşa etmek”le suçladılar.** Bu, esasında ifadelerin gerçek olduğunun da itirafıydı. Ama

bunu görebilecek halde bile değildiler.

Sahiplenmeden saldırıya geçiş öylesine hızlı olunca, birbiri ardına gafların yapılması kaçınılmaz oluyor. Başlangıçta ABD’nin İran’a koyduğu ambargoyu gururla deldiğini savunup, sonra bizzat Erdoğan’ın ağzından “ambargoyu delmedik” açıklaması yaptıkları gibi... Erdoğan’ın yeni müttefiki Perinçek ve şürekası, Erdoğan’ı halen anti-ABD’cilik üzerinden savunmaya ve bu yönde akıldanelik yapmaya devam etse de, bunun tutması mümkün görünmüyor.

ABD’nin Zarrab davası ile İran’a ambargonun delinmesini yargılaması, işin bir yanıdır. Elbette ABD, İran düşmanlığını canlı tutmak ve tüm müttefiklerini bu yönde zorlamak isteyecektir. Ancak **Zarrab davası, sadece İran düşmanlığı için değil, aynı zamanda AKP ve Erdoğan’ı buradan sıkıştırma, hizaya çekme, son kertede alaşağı etme hedefiyle açıldı. Halkları ilgilendiren yönü ise, ambargonun delinmesi değil, Erdoğan ve çevresinin yaptığı yolsuzluklar, aldığı rüşvetlerdir.** Kaldı ki, İran da bunun peşindedir. Zarrab’ın suç ortağı Zencani’yi tutuklayıp idama mahkum etmesi ve Zarrab’ın kendilerine teslim edilmesini istemesi, boş yere değildir. İran, bu süre içinde kendisinden 11 milyar dolar çalındığını, bunun 6 milyarını Zencani’nin, 5 milyarını ise Zarrab’ın iç ettiğini söylüyor. Zencani’nin idamını da bu paraların geri dönmesi karşılığında bekletiyor. Yani İran da çok iyi biliyor ki, bu kişiler ve AKP, İran’ın dostu oldukları için değil, ceplerini doldurmak için ambargodan yararlandılar.

AKP bilinçli bir biçimde ambargonun niteliğini de çarpıtıyor. **Ambargo, İran’la ticareti yasaklamıyor; ticaret karşılığında para ödenmesini yasaklıyor.** “Gıda karşılığı petrol” olarak tanımlanan, Saddam döneminde Irak’a da benzeri uygulanan ambargo kurallarına göre; İran’dan petrol ve doğalgaz satın almak serbest, ama alınan doğal gazın bedeli olan para, satın alan ülkenin, resmi olarak belirlenmiş bir bankasına yatırılıp bloke ediliyor. İran söz konusu gıda vb ürünler satın alabiliyor; bunun bedeli, İran parasının bloke edildiği bankadan çekilip, İran’a satış yapan şirkete veriliyor. Bu şekilde, nükleer silah malzemesi dışında hemen her tür ürünün ticareti yapılabilir. Gerek AKP hükümeti öncesinde, gerekse AKP döneminin başlarında, işleyiş bu şekilde sürdürülmüştü de zaten.

Fakat **son yıllarda İran’dan alınan malların karşılığı altınla ödenmeye başlamış. Ambargoyu delen unsur da bu.** Böylece kara para aklama ve rüşvet çarkının rahat dönmesinin yolu da düzlenmiş oluyor. Kamu bankaları buna aracı kılınıyor, bürokratlar seferber ediliyor. Bunun karşılığı olarak da milyonlarca dolarlık rüşvetler alınıyor. Zarrab, sadece dönemin Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan’a 50 milyon dolar rüşvet verdiğini söylüyor. Toplamda 150 kişiye rüşvet dağıttığını, bunun da yüz milyonlarca doları bulduğunu ifade ediyor.

Oluşturulan sistemde, **iki ayrı “suç” işlenmektedir. Birincisi İran’a para-altın ödemesi yapıldığı için, İran’a dönük ambargo delinmiştir.** ABD’nin yargıladığı şey budur. **İkincisi, bu ticaret sırasında İran devletine ait olan paranın bir kısmı Babek Zencani-Zarrab-AKP işbirliği ile “içedilmiş”tir.** İran’ın yargıladığı şey de budur.

Türkiye açısından da mesele İran’a ambargonun delinmesi değildir; AKP hükümetinin ve onun başı olarak Erdoğan’ın yaptığı devasa vurgundur. Buradan anti-Amerikancı, anti-emperyalist bir kahramanlık çıkarmak, boşuna bir çabadır. ABD’nin eliyle kurulan ve işbaşına getirilen bir partiden ve liderinden bırakalım anti-emperyalizmi, anti-ABD’cilik bile çıkmaz. Her geçen gün daha fazla açığa çıkan yolsuzluk, vurgun, rüşvet bataklığından, kitlelerin anti-Amerikan duygularını sömürerek kurtulmalarına izin verilemez.

Zengine cennet, yoksula cehennem!

AKP'nin yolsuzluk-rüşvet-kara para aklama gir-dabına nasıl battığı, sadece ABD'de başlayan Zarrab davasında görülmüyor. Açığa çıkan yeni belgelerle de kanıtlanmış durumda.

Önce Paradise Papers (Cennet Belgeleri) ortaya döküldü. 50 ülkeden 120'den fazla politikacı ile patronların yurtdışındaki off-shore (kıyı bankacılığı) hesapları arasında Başbakan Binali Yıldırım'ın oğullarının da şirketleri bulunuyordu.

Hatırlanacaktır, Yıldırım'ın oğulları daha önce kumarhanede çekilen fotoğraflarıyla gündeme gelmişti. Bu kez Malta Adası'nda şirketleri ortaya çıkınca, Binali Yıldırım, oğullarının gemi işiyle uğraştıklarını bunun da "uluslararası bir iş" olduğunu söyleyerek savunuya geçti. Sanki "uluslararası iş" yapanların "vergi cenneti" denilen yerlerde şirket kurmaları, son derece doğal ve meşruymuş gibi... Dahası, kendisi bakan olduktan sonra çocuklarını devlet işlerinden uzak tuttuğunu, bu konuda ne kadar hassas davrandığını kanıtlamaya çalıştı. Oysa sözkonusu şirketlerin kuruluş tarihi, Binali Yıldırım'ın "ulaştırma bakanı" olduğu zamanlara denk düşüyordu ve bu şirketlere devletten kredi verilmişti.

Ardından CHP lideri Kılıçdaroğlu, bir başka vergi kaçakçılığını ifşa etti. Bu kez Erdoğan'ın oğlu, kardeşi, eniştesinin ortak olduğu bir şirketin Man Adası'nda kurulup milyon dolarlar transfer ettikleri ortaya döküldü. Tıpkı Zarrab davasında olduğu gibi yine birbirini tutmayan demeçler verildi, savunular yapıldı. Bir yandan "belgeler sahte" deniyor ve CHP'nin belgeleri savcılığa teslim etmesi için baskı kuruluyordu. Bir yandan da "ne var bunda, bunlar yasal işlemler" diyerek meşrulaştırılmaya çalışılıyordu.

Bermuda, Malta, İrlanda ya da adı sanı bile bilinmeyen Pasifik Okyanusu'ndaki birçok ada devlette kurulan şirketler, gerçekten "yasal" ise, şimdiye dek neden açıklamadılar da, açığa çıktığı zaman kabul etmek zorunda kaldılar? Zaten paralarını "vergi cenneti"ne transfer edenler, kendi ülkelerinin maliye ve vergi yetkililerine bildirmiyorlar. Dolayısıyla "yasal" değiller. Ayrıca "yasal" olsa bile, bu onları meşru ve haklı kılmıyor.

Kapitalist-emperyalist sistem azami kar için, her yolu mübah sayan bir sistemdir. **Şirketlerin vergi kaçırması-na da "yasal" kılıflar bulmuştur. Büyük şirketler pek çok yol ile vergi kaçırlar. Ama şirketin kuruluş yerini "mikro-devlet"lerde göstererek vergi kaçırmak, kara para aklamak, esasında kendi yasalarına bile aykırıdır.** Bu yolun asıl olarak '80'lerden sonra "neo-liberalizm" denilen dönemle birlikte yaygınlaştığı biliniyor. Vahşi kapitalizm olarak da adlandırılan ve günümüze dek uzanan süreçte, siyasetten ekonomiye her alanda kendi yasalarının çiğnendiği bir keşmekeş ve çürüme görülmüyor.

Tüm sınıflı toplumlarda devlet, -yani ilk ortaya çıktığı andan itibaren- silahlı güç ve vergi toplama yetkisine -aynı zamanda ayrıcalığına- sahip tek yasal organdır. Sosyalizm dışında tüm toplumlarda vergi esas olarak yoksulun sırtına binmiştir. Fakat azami kara dayan kapitalizm, bunu ayyuka çıkardı. Burjuvalar "vergi cennetleri" yaratıp her tür vergiden muaf para içinde yüzerken, işçi ve emekçiler "vergi cehennemi" altında inin inin inlemekte-dir.

Man Adası deşifre edildikten sonra "Dünyada MAN, ahirette İMAN" sözü yayıldı. Bu, vergi soygununun din kisvesi altında yapıldığını anlatan çarpıcı bir tanımlamaydı. **Her zaman olduğu gibi vergi de din de yoksullar içindi. Bir yandan her tür yolsuzluk, riyakarlık üçkağıt yapılıyor; bir yandan da din maskesi ile bunlar örtülmeye çalışılıyor.** Son örneğini Zarrab'ın ifadelerinde

geçen ve meşhur saatiyle bilinen Zafer Çağlayan'ın sakal bırakıp "Üzülme, Allah Seninle" ayetini internetten paylaşmasında gördük. Bir avuç zengin hem vergi kaçırıp hem de "vatan millet" ya da dini nutuklar ata dursun, milyonların üzerindeki yük, arttıkça artıyor.

Ne kadar çok vergi kaçırılırsa, işçi ve emekçilerin sırtına o kadar çok vergi yükü binmiş oluyor. **AKP hükümeti döneminde vergilerin bu denli artması, vergi kaçakçılığının boyutunun da bir göstergesi.** Bilindiği gibi "dolaylı ve dolaysız" diye adlandırılan iki tür vergi var. "Dolaylı vergi" her tür mal ve hizmetten kesiliyor ve bu ne kadar artarsa, vergide adaletsizlik o kadar büyüyor. Çünkü yoksuldan da zenginden de aynı oranda kesiliyor. Yani 1404 TL'ye çalışan bir asgari ücretli de, ayda 140 milyar geliri olan bir patron da aynı vergiyi ödüyor. AKP Hükümetleri döneminde "dolaylı vergi"lerin oranı, yüzde 70'e yükselirken, "dolaysız vergi"ler, (gelir, kurumlar ve servet vergilerinin payı) yüzde 30'a gerilemiştir. Gelir vergisinin çoğunu da zaten emekçiler ödemektedir. Kurumların Türkiye'de vergi yükü yüzde 10,6'dır. Şahsi gelir vergisi, yani beyana dayalı verginin payı ise yüzde 1,5'tir. Yani zenginler aslında vergi ödememektedir. İşçi ve emekçilerin ise, kazandığı paranın yarısı, kimi zaman daha fazlası vergiye gitmektedir.

Yeni torba yasası ile otomobillerden şans oyunlarına kadar vergi artışı yapıldı örneğin. Bazı ürün ve hizmetlere ise Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) getirildi. Bunların arasında limonata, soda gibi içecekler var. Ayrıca torbaya eklenen bir madde ile, (madde 76) Türkiye Varlık Fonu'na kaynak aktarmanın yolu açılıyor. Tam bir kapalı kutu olan ve bir yılı aşkın süredir ne harcadığı, ne yaptığı bilinmeyen Varlık Fonu da işçi ve emekçilerin sırtından dolduruluyor.

Hal böyleyken burjuvalar, küçük miktarlardaki vergiyi bile vermemek için kırk takla atıyorlar; adı-sanı bilinmeyen yerlerde şirketler kuruyorlar. AKP hükümeti de "vur abalıya" mantığı ile işçiye-emekçiye yükleniyor; bir bütün olarak burjuva sınıfını, özelde kendi yandaşlarını daha zengin etmek için yeni yasalar çıkarıyor veya varolanları uygulamayarak, yollarını temizliyor, önlerini açıyor.

Örneğin 2006'da yapılan bir düzenleme ile Bakanlar Kurulu'na, "vergi cenneti" olarak nitelenen ülkelerin listesini çıkarma ve bu ülkelerdeki şirketlere yüzde 30 oranında vergi uygulama yetkisi verilmişti. Ancak Bakanlar Kurulu o listeyi 11 yıldır yayımlamadı. Dolayısıyla vergilendirme de yapılmadı. Türkiye 11 yılda milyonlarca dolar vergi kaybına uğradı. Sadece bunlardan kesilecek olan vergilerle binlerce okul, hastane, kütüphane vb. kamuya hizmet yapılacağı hesaplanıyor.

Elbette bu durum sadece Türkiye'ye özgü değil. Emperyalist-kapitalist sistem bir bütün olarak bu çürümeyi ve adaletsizliği yaşıyor. Tüm dünyada servet ve gelir bölüşümündeki uçurumun derinleşmesinde, vergi kaçakçılığı ve kara-para aklama gibi yolların etkisi büyüktür. Dünyanın en zengin yüzde 1'inin, servetlerinin hatırı sayılır bir kısmını "vergi cennetleri" aracılığıyla sağladığı ortaya çıktı. Türkiye'de ise en zengin 500 kişinin "vergi cennetleri"nde

hesabı olduğu belgelerde görüldü. Dünyadaki milli gelirin yüzde 10'luk bölümünün "off-shore" kaydı görülürken, Türkiye'de bu oran yüzde 20'lere yükselmiştir. Birçok olumsuz gelişmede olduğu gibi (işçi ve kadın cinayetleri) bu konuda da dünya standartlarının üzerine çıkmıştır.

Sonuç yerine

Erdoğan ve AKP içerde-dışarda bombardımana tutulmuş durumda. ABD'nin düğmeye bastığı açık. AKP, -15 Temmuz darbesinin arkasında ABD'nin olduğunu bilmesine rağmen- ABD ile özellikle Trump'la ilişkileri düzeltmek için çok uğraştı, ama başaramadı. Şimdi kitle desteğini arkasına alabilmek için ABD karşıtlığını kullanmaya kalkıyor; bununla birlikte el altından zevahiri kurtarmanın yollarını da arıyor.

AKP'nin başına gelenler, birçok işbirliğinin yaşadığı durumdur. Onu kuran, çizgisini belirleyen ve işbaşına getiren ABD, ona ihtiyacı kalmadığı noktada ipini çekiyor. "O getirdi, o götürsün" diyen ve bu durumdan memnun olanlar vardır. Ancak devrimci bir bakış açısı ile yaklaşanlar, tüm gerici-faşist diktatörlerin, kitlelerin mücadelesiyle alaşağı edilmesini ister ve bu doğrultuda hareket ederler.

AKP ve Erdoğan, zaten uzun bir süredir kitle desteğini büyük oranda yitirdi. Ancak baskı ve şiddetle, seçim hileleriyle hükümette kalabiliyor. En son 16 Nisan referandumunda bu gerçek, tüm çıplaklığı ile ortaya çıktı. Üstelik ekonomik krizin her geçen gün derinleştiği bir ortamda, bu gerilemeyi durdurmasının imkanı da yok.

Bu noktada "bu işin arkasında ABD var" denilerek, AKP ve Erdoğan yanlısı kesilmek, ancak Doğu Perinçek gibi Rus-Çin emperyalistlerinin işbirlikçilerinin işi olabilir. Türkiye ile AKP'yi ve Erdoğan'ı özdeşleştirilip "hedef Türkiye" gibi milliyetçi sloganlarla sahiplenilmesi, sadece AKP'nin değirmenine su taşır. Benzer bir durumu 15 Temmuz sonrası da yaşadık. Sözde darbe karşıtlığı üzerinden muhalif partiler AKP'nin etrafında kenetlenmişti. AKP her zora düştüğünde yeni müttefikler ve demagojilerle ayakta kalmanın yollarını buluyor. Sonra da eskisinden çok daha saldırganlaşarak gerici-faşist politikalarını sürdürüyor.

Zarrab davası yeni başladı. Şimdiye kadar Süleyman Aslan ve Zafer Çağlayan dışına ciddi bir suçlama olmadı. Egemen Bağış, Ali Babacan, Berat Albayrak ve Erdoğan'ın isimlerine teğet geçildi. Davada 3 bin 500 belge olduğu, Zarrab'ın işbirliği yaptığı 248 kişinin adını verdiği söyleniyor. Demek ki önümüzdeki günlerde yeni isimler ve belgeler ortaya çıkacak.

Kısacası AKP ve Erdoğan'ın zor günleri derinleşerek sürecek. 15 yıllık hükümet dönemlerinde daha önce de çeşitli zamanlar zor günler yaşadılar. Bunların içinde Tekel direnişi ve Haziran ayaklanması, doğrudan işçi ve emekçilerin yaşattığı süreçler olarak, ayrı bir yere sahiptir. Kuşkusuz klik çekişmeleri de kitlelerden bağımsız yaşanmıyor. Her klik kendisine bir kitle desteği arıyor, ya da varolan durumu kendi lehine değerlendiriyor. Örneğin 17-25 Aralık yolsuzluk operasyonu, Haziran ayaklanmasından sonra yapılabiliyordu. Şimdi Zarrab davasının zamanlaması da, AKP'nin kitle desteğini yitirmesiyle bağlantılıdır.

Onlar nasıl kitle hareketlerinden ya da artan hoşnutsuzluktan yararlanıyorsa, kitle hareketleri de klik çekişmelerinden yararlanabilir, yararlanmalıdır. AKP'nin bizzat kendi ortakları ve efendileri tarafından terk edildiği, zayıf düştüğü bir dönemde, ona güç vermek değil, tersine bu durumu kendi lehimize çevirmek gerekir. AKP'yi ABD veya başka bir emperyalist güç değil, halk hareketi götürmelidir. Bunun da yolu, artan işsizliğe, yoksulluğa, vergi soygununa karşı mücadeleyi yükseltmekten geçer.

İnternet sitemizdeki 8 Aralık 2017 tarihli yazıdan kısaltılarak alınmıştır.

Eğitim gericiliğin kuşatmasında

Okullar bir kere daha gerici eğitim tartışmaları içinde açıldı. 15 yılda eğitimi gericileştirme konusunda sayısız adım atan AKP hükümeti, bu eğitim yılında daha doğrudan, daha saldırgan hamlelere geçti.

2002-2003 öğretim yılında 440 olan imam hatip lisesi sayısı, 2015-2016 yılında 1017'ye çıkarılmıştı. Toplam imam hatip okulu sayısı ise 3 bin 500'e ulaşmıştı. Ancak gerici hükümete bu rakamlar yetmedi.

Geçtiğimiz yıl, "proje okul" adı altında, ülkenin en iyi eğitim veren devlet okullarını yoketme saldırısı gerçekleştirilmişti. Ve bu saldırı sırasında, Kabataş Erkek Lisesi'ne atanan gerici müdür yardımcısı Şakir Voyvot, "tüm okullar imam hatip olmalı" demişti. **2017-18 öğretim yılı da, tüm okulları imam hatipleştirmek için en kapsamlı saldırının gerçekleştiği dönemi başlattı.**

Üstelik ilahiyatçı yazar İhsan Eliaçık başta olmak üzere, bugüne kadar **birçok ilahiyatçı, imam hatip okullarında okutulan müfredatın İŞİD'in fetva çıkardığı kaynaklarla aynı olduğu, imam hatiplerde okuyanların potansiyel İŞİD'çi olacağı** açıklamasını yapmıştı. Şimdi bu müfredat, tüm okullara yayılmak isteniyor.

Tüm okullarda "cihat"çı yetiştirmek

Cihat konusu ilk gündeme getirildiğinde, yükselen kitle tepkisi üzerine önce geri çekiyor gibi yaptılar. Sonrasında yeniden müfredata eklediler. Yeni sistemde, cihat konusu hem zorunlu hem de seçmeli iki ayrı dersle öğrencilerin önüne konuldu.

Meclis Milli Eğitim Komisyonu'nun AKP'li üyesi Ahmet Hamdi Çamlı, cihat konusunu eleştirenlere, "cihat bilmeyen çocuğa matematik öğretmenin faydası yok" demişti. 1990'larda Erdoğan'ın gönüllü şoförlüğünü yapan, Meclis'teki "başkanlık" tartışmaları sırasında "Yeliz" takma adıyla yayın yapan bu şahıs, AKP'nin istediği "kindar gençlik"ın tanımını yapıyor bu sözleriyle.

Gerici eğitimi özetleyen çarpıcı bir cümledir bu. **Öğrencilerin düşünmesi, anlaması, "bilim"i tanıması gerekmiyor; amirleri karşısında "öl de ölelim, öldürelim" diye hazırola geçmesi yeterli!!!** Dört işlemi bilmeyecek kadar cahil olması önemli değil; canlı bomba olması gerektiğinde, "cennetteki hurilerin hayali ile" ölmeye-öldürmeye koşması en önemli unsur!!! Ortadoğu'daki İŞİD'çilerin tümü de zaten bu özellikleri ile biliniyorlar.

"Değerler eğitimi"nde kimin değerleri

Yeni müfredatta yapılan değişikliklerden biri de her müfredatın başına "değerler eğitimi" kavramının eklenmesi oldu.

MEB ile Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) arasında imzalanan bir protokolle, Türev, Ensar Vakfı, Tüeva, İlim Yayma Cemiyeti gibi kurumlar, kamu okullarında "değerler eğitimi" dersleri veriyorlardı. **Adı çocuk tecavüzleri ile anılan, devletin arazilerini, binalarını pervasızca yağmalayan bu tarikatçı kurumlar, devlet okullarında ders verme hakkını elde etmişlerdi.** Şimdi bu ders, doğrudan müfredatın bir parçası haline getirildi. Bu kurumlar eliyle hangi "değerler"ın öğretildiği ise, yeni müfredatın içinde görülüyor.

Kadını aşağılamakta sınır yok

Kadınların bugüne kadar mücadele içinde kazanılmış, Medeni Kanun ile resmileştirilmiş hakları da gerici

sistemin saldırısı altında. Geçtiğimiz yıllarda Erdoğan, kadın-erkek eşitliğini tanımadığını açıktan söylemişti. Şimdi de, bütün toplumun böyle düşünmesini sağlamaya çalışıyorlar.

Hazırlanan ders kitabında, "evlilik" konusunda, "kocaya itaat" kadının "ibadeti" olarak tanımlanıyor. Erkeklerle "ailenin sorumluluğu" veriliyor, "anne"nin görevleri ise "kocasına karşı görevlerinde titiz davranmak", "sabırlı olmak", "kanaatkar olmak", "evine ve çocuklarına sahip çıkmak", "kocasına muhabbet, hürmet ve itaat göstermek ve bu itaati ibadet olarak yerine getirmek", "çocukları terbiye etmek" olarak tanımlanıyor.

Nerede "hayat müsterek" anlayışı, nerede kadının toplum yaşamına katılması, nerede kendi karakteri, kendi yetenekleri, kendi umutları, hayalleri, idealleri, yaşamdan beklentileri... **Şeriatçı yaşam tarzı, kadını kocasını mutlu etmekle görevli bir köleye indirgemeye çalışıyor.**

Müfredatta nikah, miras, boşanma gibi konular ise, "medeni kanun"a göre değil, "İslami şeriat hukuku"na göre açıklanıyor. Şeriatçı eğitim sistemi, şeriatçı yaşam tarzıyla birleştirilmek isteniyor.

Yanısıra, "bekarlık sultanlık" gibi halk diline yerleşmiş bir söyleme bile savaş açılıyor, "bekarlık sultanlık değil, sancılı bekleyiştir" diyerek bekarlık lanetleniyor. "Evlilik, zihni sürekli meşgul eden gönlün sesini dindirmektir" diyen kitap, gericilerin-şeriatçıların zihninin sürekli ve sadece karşı cinsle meşgul olduğunu da itiraf etmiş oluyor.

Sadece bekarlık değil, ateistlerle ve diğer dinlerden kişilerle evlenmek de lanetlenen başlıklar arasında. Ama tam da gerici-şeriatçı kafalara uygun olarak, küçük yaşta kız çocuklarıyla "evlenmek" konusunda bir kısıtlama, olumsuzlama belirtilmiyor. Böylece, küçük kız çocuklarına sistematik tecavüz, devlet güvencesi altında kalmaya devam ediyor.

Evrin tamamen kaldırıldı

"Evrin" deyince sadece "insanların maymunlardan geldiğini" anlayan şeriatçı kafa, bugüne kadar eğip bükerek bir biçimde "evrim" konusunu etkisizleştirmeye çalışmıştı. Yeni öğretim yılında ise, "hayatın başlangıcı ve evrim" ünitesini tamamen müfredattan kaldırdılar. Üstelik bunu da, evrimin "tartışmalı bir konu" olduğunu ileri sürerek ve bu tartışmayı "öğrencilerin henüz kavrayabilecek bilimsel arka plana sahip olmadıkları" gerekçesiyle yaptıklarını açıkladılar.

Dahası, bilimde "teori-yasa" ayrımını getirerek, uzun uzun, "kanıtlanmamış teoriler, yasa olarak kabul edilemez" diye açıklama yapmaya çalışıyorlar.

Vasat gençlerin "geyikleri"nde uzun bir dönem "atıyorum" kelimesi yaygın biçimde "örnek vermek, varsayımını ileri sürmek" anlamında kullanılmıştı. Son dönemde "atıyorum" kelimesinin yerini, "şöyle bir teorim var" ifadesi almış durumda. "Teori" kavramını, vasat gençlerin jargonu kadar anlayan bir anlayış, ders kitabında "teori kanıtlanmamıştır, yasa değildir" diyebilecek kadar büyük bir cehaleti ortaya koyuyor.

Hayata dair hiçbir konu, evrim teorisinden bağımsız olarak anlatılamaz. Şeriatçı kafa yapısı ise, gençlerin matematiğe, evrime ihtiyacı olmadığını; cihati, kadının köleliğini vb. bilmesinin yeteceğini düşünüyor.

"Güncel meseleleri Kuran ve sünneti merkez olarak çözümleyen bireyler" yetiştirmek hedefini koyuyor önüne MEB. İnsan olmanın gereklerini, bilimin yol göstericiliğini, modern toplumların geldiği düzeyi temel alan, düşünen, sorgulayan, tartışan, akıl yürüten bireylere ise tahammülü yok. Çünkü ancak düşünmeden kölece itaat eden bireyler, bu şeriatçı kafaların çizdiği yolda koşulsuzca yürüyebilir.

Müzik dersi değil, tekbir ve ilahi

İnsanı zenginleştiren, kişiliğini şekillendiren en önemli unsurlardan biri olan sanat da, AKP'nin savaş açtığı alanlardan birisi. Gençlerin yaşamının her anının "ibadet" ve "itaat"le dolmasını isteyen hükümet, müzik gibi bir alanı bile, sadece tekbir ve ilahilerle doldurarak, bunu da bir ibadet unsuruna çevirmeye çalışıyor.

Klasik müzik başta olmak üzere, müziğin çok renkli, çok çeşitli alanları yok sayılarak, müzik, tarikat ilahilerine indirgeniyor.

Her alanda AKP zihniyeti

Yeni müfredat, eğitimin her alanına müdahale ederek, AKP zihniyetini, şeriatçı yaşamı yaygınlaştırmaya çalışıyor.

Turizm meslek liselerinde "alkollü içki" hazırlama dersi kaldırılarak içkiye karşı açılan savaş turizm eğitiminde de sürdürülüyor.

15 Temmuz, "Demokrasi zaferi ve millî birlik günü" olarak kutsanıyor ve "kutlu doğum haftası" ile birlikte resmi günlerin baş köşesine yerleştiriliyor. Karşılığında, 19 Mayıs gibi, 23 Nisan, 29 Ekim gibi Cumhuriyet tarihinin temel taşlarını oluşturan temel günler, "resmi günler" listesinden çıkartılıyor.

Yeni müfredat, her türlü yasaya, yönetmeliğe, eğitim bilime aykırıdır. AKP'nin ülkeyi şeriatla yönetme çabasının somut ifadesidir. Yeni müfredat, çocukların zihinlerini gerici ideolojiyle doldurmayı, örümcekleşmiş zihinlere sahip cihatçı köleler yaratmayı hedeflemektedir.

AKP'nin eğitime dönük saldırılarına karşı bugüne kadar çeşitli biçimlerde mücadele edildi. 4+4+4 yasasının çıktığı dönemde bu mücadele cız ve etkisiz kalmıştı. Geçtiğimiz yıl "proje okul" saldırısı gündeme geldiğinde ise, eğitim alanındaki mücadele veli-eğitimci-öğrenci bileşenlerini bir araya getirerek daha etkili bir hale gelmişti.

Bu dönem ise, saldırı çok daha boyutlu ve kapsamlıdır. Bu doğrultuda Eğitim-Sen, Alevi dernekleri ve devrimci-demokrat kurumların örgütlediği 17 Eylül mitingi, ardından 18 Eylül günü MEB önünde basın açıklamaları çağrıları önemlidir ama yetersizdir.

Eşit, parasız, bilimsel, laik, anadilde eğitim hakkı için mücadele çok daha güçlü ve etkin bir biçimde yürütülmelidir. AKP'nin eğitimdeki topyekun şeriatçı saldırısını püskürtecek olan budur.

18 Eylül 2017 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

Bir kez daha

Helin Palandöken, 13 Ekim'de "saplantılı aşık" bir erkek tarafından Pendik'te pompalı tüfekle katledildi. Antalya'da bir kadın, tecavüz edildikten sonra yakılarak öldürüldü. Tıpkı iki yıl önceki Özgecan Aslan olayı gibiydi.

Hemen her gün benzer saldırı ve ölüm haberleri eksik olmuyor. "Kıskanç sevgili" ya da "koca", "namus bekçisi baba-abi-kardeş", "aşkına karşılık bulamayan erkekler" denilerek, bu cinayetler kanıksatılıyor. Yetkililerden bildik "gerekli yasal düzenlemeleri yapacağız" minvalinde açıklamalar yapıyor. Daha önce de defalarca söz vermelerine rağmen, bırakalım düzenleme yapmayı, varolan yasaları bile işletmedikleri ya da eskisinden daha beter yasalar çıkardıkları bilinmesine rağmen...

AKP'nin hükümete geldiği 2002'den bu yana, yaşamın her alanında dinci-gerici baskı en çok da kadınlar üzerinde estirildi. Kadın kahkahasından başlamak üzere kıyafetine, hamileliğine, çocuğu nasıl doğuracağından yürüyüşüne kadar müdahale yaptılar. Eğitim sisteminde yaptıkları her düzenleme genel olarak bir gericileştirme hedefiyle yürütülürken, ana okulundaki kız çocuklarına çarşaf giydirmeye kalktılar.

Kadın cinayetleri artarak sürerken, meclisten müftülük nikahı kanunu geçti ve onaylandı. Yine kadının "namusunu korumak" gibi ulvi bir amaçla, çocuk yaşta tecavüz edip haremlerine kattıklarını resmileştirmek ve meşrulaştırmak istediler. Özgecan Aslan katliamının ardından "tecavüze uğrayan kadının tecavüz edenle evlendirilmek istenmesi"ni gündeme getirdikleri gibi...

"Cinsel istismar" diyerek geçiştirmeye çalıştıkları olaylar, en çok devlet ve din koruması altındaki çocuk esirgeme kurumu, okul, öğrenci yurtları, cami, kuran kursu, vakıf gibi yerlerde açığa çıktı. "Münferit" diye geçiştirdikleri yüzlerce vakanın içinde, sıradan vatandaşın devletin her türden bürokratına kadar yüzlerce kişi var.

Bu duruma karşı ne yapıldı? Ya olayların üzeri kapatıldı, ortaya çıkması durumunda da aileler parayla satın alındı ya da. Olayın mağduru çocuklar ise travmalarla başbaşa bırakıldı. Ahlaksızlığın yürütücüsü tarikatlar ve cemaatler eskisinden de güçlü hale getirildi, her kademeye yerleştirildi. Ki kendisinin "FETÖ tarafından kandırıldığını" söyleyen bir hükümet zamanında yaşanıyor bu.

Toplumu da bu "kader"e ortak edip tepkisiz ve refleksiz bırakıyorlar. Her türlü baskı mekanizmasıyla düşünmez ve sorgulamaz sürü yaratmayı istiyorlar. Çekilen diziler, filmler, evlilik programları kadın bedenini ve beynini sömürürken, itaat etmeyi öğütüyorlar.

Dünya Ekonomik Forumu'nun 2015 Cinsiyet Eşitsizliği raporunda Türkiye 150 ülke arasında 130. sırada. AKP zamanında kadına yönelik şiddet yüzde 1400 artmış, 14 binden fazla kadın katledilmiş. 10 kadından 4'ü sevgilisi ya da eşi tarafından şiddet görmüş. Yüzde 36'sı fiziksel, yüzde 12'si cinsel saldırıya uğramış. Son 10 yıl içinde 482 bin 908 kız çocuğu zorla evlendirilirken, çocuğa yönelik cinsel saldırı yüzde 700 artmış. Son 15 yılda çocuklara tecavüz yüzde 434, cinsel istismar yüzde 449 artmış.

Gazetelere yansıyan oranlar bunlar ve bilinmeyenler, açığa çıkmayanlar katıldığında kat be kat artacaktır. Okulda, evde, işyerinde her türlü baskı "reva" kadına. Okuması istenmiyor ve tarikatlar ailelere "kız çocuklarını okula göndermeyin" telkininde bulunuyor. Hatta üniversiteye giden kızlarla ilgili Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde bir öğretim üyesi, "kot pantolonla göndermeyi nasıl namusunuza yediriyorsunuz?" diye sorabiliyor. İşyerlerinde patron-yönetici tacizi, evde eş ya da aile bireylerinin baskısı,

her yerde tecavüz ve ölüm vakası...

Elbette bu durum sadece Türkiye ile sınırlı değil. En gelişmişinden en gerisine kadar emperyalist-kapitalist tüm ülkelerde benzer sorunlar yaşanıyor. Geçtiğimiz günlerde Hollywood'u sarsan bir dizi tecavüz vakasında emperyalist ülkelerde de kadının yeri bir kez daha görülmüş oldu. "İlmimli İslam" denilerek dinci-gerici hükümetlerin getirildiği Ortadoğu'da ise ayyuka çıkmış durumda. Diktatörlükle yönetilen Mısır'da fetva yayınlayan El Ehzer Üniversitesi'nin selefi din adamı Mezen Sersevi "baba kızıyla evlenebilir" dedi mesela. Birkaç yıl önce aynı yerde, "koca ölen

karısıyla cinsel ilişkiye girebilir" buyurarak insanlıktan çıkmanın ve sapkınlığın boyutunu göstermişti.

Burjuvazi için parayı nasıl kazandıklarının önemi yoktur. Faşizm, sosyal demokrasi, sağ-sol, dinci-gericilik vb... IŞİD gericiliği emperyalist ABD tarafından beslenip palazlandırıldı ve başta Ortadoğu olmak üzere halkların başına bela edildi. IŞİD'in katliamlarının yanında ilk yaptığı kadınlara tecavüzler ve onları köleleştirmek oldu. Teknolojilerinin ve silahlarının gücüyle övünen her emperyalist güç, onları yok etmeyi değil, çıkarları doğrultusunda kullanmayı tercih etti. Yani paranın dini imanı yoktu.

Kadının adını sadece 8 Mart'larda ya da Sevgililer Günü'nde anımsamamızı istiyorlar. Bu günleri de bir tüketim çılgınlığına çeviriyorlar. "Cennet anaların ayaklarının altındadır" diyerek kadını eve hapsediyorlar.

Bütün bu saldırı salvosuna rağmen kadınları ve bir bütün olarak toplumu tümünden sindiremediler. Özgecan Aslan katledildiğinde kadını erkeğiyle kitleler sokaklara döküldü. İşçi ve emekçi kadınlar can ve kan pahasına 8 Mart'ları, 1 Mayıs'ları yarattılar.

Kadını özgürlüğüne kavuşturacak olan da, katillerden hesap sorduracak olan da, beraber vereceğimiz mücadeledir. "Sizin aşkınız da, kültürünüz de, her türlü gericiliğiniz de yok olacak" diyelim burjuvaziye.

18 Aralık 2017 tarihinde internet sitemizde yayınlandı

Madencinin işgali ve para cezası

TTK'nın özelleştirilmesini öngören torba yasa tasarısını protesto etmek isteyen binlerce maden işçisi, maden ocaklarından çıkmama eylemi gerçekleştirdi.

Meclis Plan ve Bütçe Komisyonu'nda kabul edilen torba yasa tasarısının 58. maddesi, TTK'nın (Türkiye Taşkömürü Kurumu) özelleştirmesinin önünü açıyordu. Bu gelişme üzerine Kozlu, Üzülmüş, Karadon, Amasra ve Armutçuk maden ocaklarında çalışan işçiler, 6 Kasım günü, maden ocağından çıkmama eylemi başlattılar. 24.00-8.00 vardiyasının başlatıldığı eylem, diğer işçilerin de katılımıyla büyüdü.

İşçilerin kararlılığı, devletin geri adım atmasına neden oldu. Özelleştirmenin önünü açan maddenin geri çekilmesi üzerine, 21 saat süren işgal eylemi sona erdi.

Ancak devlet, bu tür eylemlerin önünü kesmek için bu defa farklı bir saldırı gerçekleştirdi. Zaten son derece zor ekonomik koşullarda yaşamakta olan işçilere, mali cezalarla yıldırma politikası izlendi. Sendikalar ve TİS Kanunu'nun "Yasadışı grev ve lokavt konusu" ile ilgili 70. maddesine göre, işçilerle ceza kesildi. Toplamda 3 milyon lira olan cezanın ağırlıklı bölümü öncü işçilere kesildi. Eylemin öncüsü konumunda olan, slogan atan işçilere 6 bin 760 lira, maden ocaklarını terketmeme eylemine katılan işçilere ise 944'er lira ceza uygulandı. Ayrıca işçilerin çalışmadıkları süreler için ücret ve hafta tatil ücretlerinin ödenmeyeceği; grev ve eylem nedeniyle işverenin uğrayacağı zararın işçi sendikaları ya da greve katılan işçiler tarafından karşılanması isteneceği de duyuruldu.

Madenlerde örgütlü olan GMİS (Genel Maden İşçileri Sendikası), bu kararın uygulanmayacağını, kararda uygulamayla ilgili bir kayıt olmadığını belirtti. Ancak para cezası duyurusu, bu eylem üzerinden uygulanmasa bile, bundan sonra madenlerde yapılacak tüm eylemler için tehdit anlamını taşıyor. İşçilerin direnişini kıramayan devlet, mali cezalarla yıldırma hedefini taşıyor.

İşgal karşısında geri adım atmak zorunda kalan devlet önümüzdeki süreçte, özelleştirmelerden işçi kıyımlarına kadar çok çeşitli hak gaspları ile saldırısını sürdürmeyi planlıyor. Ve bu saldırılara karşı direnişi şimdiden kırmak istiyor. İşçilerin kararlılığı, bu saldırıları püskürtecek olan tek unsurdur.

Trump'un İsrail'in başkenti olarak Kudüs'ü tanıyacağını ve elçiliğini Kudüs'e taşıyacağını açıkladı ve Ortadoğu siyaseti yeniden hareketlendi.

Arap ülkelerinin hemen hepsi, Trump'un bu kararı- nı tepkiyle karşıladıklarını duyurarak sert açıklamalar yaptılar. Ancak İsrail, bir çok Arap ülkesiyle bu konu- nun önceden konuşulduğunu ve onların da onayının alındığını belirterek, tartışmaların gereksizliğini ifade etti. Böylece bir çok Arap ülkesinin tepkisinin göster- melik ve sahte olduğu ortaya çıktı.

Diğer taraftan, Filistin Başkanı Mahmut Abbas'ın, Trump'un açıklamasından hemen önce Suudi Arabistan'a çağırıldığı ortaya çıktı. Burada yapılan görüşmede, Abbas'a Kudüs konusu anlatılmış ve “ya bunu kabullen ya da istifa et” dayatması yapılmış. Ab- bas istifa etmediğine göre, onun da Kudüs konusunda ABD-İsrail hamlesini kabullendiği söylenebilir.

Filistin halkı ise sokaklara dökülmüş durumda. Ka- rarın ertesi günü “öfke cuması” ilan edildi ve Mescid-i Aksa'nın bulunduğu bölge dahil, Filistin sokaklarında İsrail askerlerine karşı çatışmalar büyüdü.

İşin aslında, Kudüs'un statüsü BM başta olmak üzere emperyalist kurum ve ülkeler tarafından yapılmış anlaşmalarla belirlenmiş durumdadır. 1947'de, 1967'de alınan kararlar, İsrail'in Kudüs'ü işgal etmesi- ni engeller niteliktedir.

Bu anlaşmalar, üç din tarafından kutsal kabul edilen ve paylaşılamayan bu kentin, İsrail işgali altına girmesini engelleme; Mescid-i Aksa, Ağlama Duvarı, Kubbet-us-Sahra gibi dini öneme sahip mekanların korunmasını sağlamak amacıyla taşımaktadır.

ABD'nin başlattığı bu saldırı, Filistin halkına dönük bir savaş ilanı, İsrail-Filistin sorununda yeni bir süre- cin başlangıcı anlamına gelmektedir.

ABD yeni savaş alanları arıyor

Son süreçte, ABD'nin Ortadoğu'daki güç kaybı hızlanmış durumda. Suriye savaşında ibre giderek Esad-İran-Rusya ittifakına doğru dönüyor. IŞİD biti- rilmiş, Suriye Ordusu Suriye'nin önemli bir kesimde kontrolü sağlamayı başarmıştır. Irak'ta, ABD'nin atan- mış hükûmeti İran ile işbirliğini arttırmaktadır. Özel- likle Barzani'nin bağımsızlık referandumu, hesapları tersine çevirmiş; Irak Ordusu, Haşdi Şabi ve İran işbir- liği ile başlatılan saldırı, IKBY'nin topraklarının yüzde 40'ını kaybetmesine yol açmıştır. Bu, Kürt hareketinin hem askeri hem de siyasi kayıbdır. Yemen savaşı ise, Husilerin Suudi Arabistan'a ya da Birleşik Arap Emirlikleri'ne füze fırlatabildiği bir aşamaya gelerek Suudileri iyice sıkıştırmaktadır.

ABD'nin bütün bu olumsuzluklar içinde, iki önemli stratejik hamlesi sözkonusudur.

Birincisi, ABD'nin Ortadoğu'da öne sürebileceği yeni silahlı güçlere ihtiyacı vardır. ABD tarafından üretilen ve yönlendirilen IŞİD, artık tükenmiştir. IŞİD, ABD'nin Ortadoğu'daki varlığını meşrulaştıran bir rol oynamıştı. Bugün IŞİD'in tükenmesinin ardından, ABD'nin kendisine bağlı yeni bir savaş aracına, yeni bir silahlı güce ihtiyacı vardır. Kürt hareketi ile kurdu- ğu ilişki bu amacı taşımaktadır. Ancak ABD'nin bu ça- bası, iki ülkede birden darbe aldı: Irak'da Barzani'nin referandumu ters tepince Irak Kürt hareketi güç ve inisiyatif kaybetti. Suriye'de Rakka ve Deyr ez Zor hamlesi Rusya'nın barikatına çarpıca, PYD başta Afrin ve Deyr ez Zor olmak üzere Rusya ile işbirliğini artırmak zorunda kaldı.

İkincisi, asıl hedefi İran olan ABD, İran ile

doğrudan bir savaşa girişemediği için savaş alanlarını yaymak zorunda kalmıştır. Lübnan'da Hariri istifası ile başlatmak istediği süreç budur; ancak hamlesi İran'ın bari- katına takıldı. Keza Kudüs'ün İsrail başkenti ilan edilmesi de aynı stratejinin sonucudur.

Şimdi sırada Filistin'i karıştırmak ve uzun süredir kısmen sessiz kalan İsrail'i öne sürmek var.

Bugüne kadar Filistin'in en büyük destekçileri olan ülkelerin içinde bulunduğu durum da bu hamleyi kolaylaştırdı. Filistin'in yanında yer alan Suriye, kendi iç savaşıyla uğraşıyor; İran, üç cephede birden savaş veriyor; Lübnan, kendi içindeki karışıklıklara yoğun- laşmış durumda.

Filistin'in göstermelik destekçisi olan, gerçekte İsrail'in yanında yer alan Türkiye ve Mısır da, bölge- deki güçlerin ve etkilerini kaybetmiş durumda. ABD'nin Kudüs hamlesi, bu koşulları bir fırsat olarak değerlendirmek amacıyla gündeme geldi. ABD'nin işbirlikçileri tutumlarını hızla açık ettiler. Karşı çıkıyormuş gibi görünmeye çalıştılar; ama etkili bir karşı tutum almadıkları için bu çıkışlarının altının boş olduğu belli oldu. Diğer taraftan Çin, İran ve Rusya cephesi, tavrını tam olarak ortaya koymadı. ABD'nin bu tür hamleleri son dönemde onların duva- rına çarparak geri dönüyor. ABD'nin Ortadoğu'daki pozisyonunu güçlendirecek adımlara genel olarak engel olmaya çalışıyorlar. Kudüs konusunda ne yapa- cakları ise henüz belli değil.

Filistin adım adım işgal edildi

Şeria Nehri ile Akdeniz arasında bulunan bu bölgede Yahudi halkının hak iddiası, 1897'de İsviçre'nin Basel kentinde gerçekleştirilen I. Siyonizm Kongresi'nden itibaren somut ve resmi bir iddiaya dönüşmüştür. Kongre sonunda yayınlanan Basel Programı, Dünya Siyonizm Teşkilatı'nın Filistin'de bir Yahudi devletin kurulması için harekete geçmesini kararlaştırmıştı.

Böylece, 1516 yılından itibaren Osmanlı İmpa- ratorluğu sınırları içinde bulunan Filistin bölgesine, Yahudi göçüne hız verildi.

1917'de -bölge halen Osmanlı Devleti'nin idaresi altındayken- İngiltere, Yahudilere “Filistin toprakların- da bir vatan kurulması” sözünü verdi. Bu söz, Balfour Deklarasyonu ile de resmileştirildi. Ardından, I. emperyalist paylaşım savaşı devam ederken, İngiltere Filistin toprak- larını işgal etti. 1920'de, Milletler Cemiyeti kararı ile, bölgenin manda ida- resi İngiltere'ye verildi.

Kararın ardından yüzbinlerce Yahudi'nin göçü başladı. 1922'de Filistin nüfusunun yüzde 11'i Yahudi olmuştu. Bu yığılma sadece Filistin hakkında değil, Arap

ABD’nin Kudüs hamlesi NEDEN ŞİMDİ?

halkların tümünde bir tepki ve öfkeye yol açıyordu. 1929'da gerilim çatışmaya dönuştü; Filistinliler 133 Yahudi'yi öldürünce, İngiltere polisi de 110 Filistinliyi öldürdü. Sonrasında çatışmalar çeşitli biçimlerde devam etti.

1947'de, II. emperyalist savaş sonrasında, İn- giltere Yahudilerle Araplar arasındaki sorunu çöz- me sorumluluğunu BM'ye devretti. Yahudiler artık nüfusun üçte birini oluştuyordu ve çatışmalar hız kesmiyordu.

I. emperyalist savaş sırasında Yahudi halkının yaşadığı vahşet ve katliamların, onlara karşı dünya halklarının acıma ve sahiplenme duygularını güç- lendirdiği bir konjonktürde, Filistin toprakları Yahudi işgaline açıldı. Savaş sırasında 6 milyon Yahudi katledilmişti; savaş sonrasında yüzbinlerce Yahudi Filistin'e aktı.

Savaşın acılarını en ağır biçimde yaşayan bir hal- ka, başka bir halkın acıları üzerine yaşam inşa etme “hakki” veriliyordu.

BM, bölgeyi Filistin ve Arap devletleri arasında bölmeye karar verdi. Filistin halkının reddettiği plana göre, toprakların yüzde 56,47'si Yahudi devletine ve- rilecek, kalanı Arap devletine bırakılacaktı. Kudüs ise uluslararası bir idare altında olacaktı. Kasım 1947'de, BM'de yapılan oylamada plan çoğunlukla kabul edildi. Ancak Filistin halkının reddettiği bu plan hiç uygulan- madı.

14 Mayıs 1948'de, İngiltere askeri birlikleri bölgeyi terk ederken, Yahudiler İsrail devletinin kuruluşunu ilan ettiler ve Filistinlilere saldırıyı başlattılar. Nazi kat- liamlarından kurtulan Yahudi egemen sınıfları, Filistin halkını katletmek üzere harekete geçtiler. Filistinliler bu tarihi “El Nakba” (Felaket Günü) olarak tanımlarlar. İsrail devletinın ilan edilmesinden bir gün sonra Lübnan, Irak, Suriye, Mısır ve Ürdün orduları İsrail topraklarını işgal etmeye başladılar; ancak bu saldırı başarısızlıkla sonuçlandı. Bir günlük devleti ve yeni oluşmuş bir ordusu olan İsrail'in bu başarısının ardın- da, İngiltere ve ABD emperyalistlerinin desteği vardı.

Saldırı bittiğinde, Filistin toprakları artık İsrail işgali altındaydı ve yüzbinlerce Filistinli katliamdan kaçmak için çevre ülkelere sığınmıştı. Savaş sırasında Mısır Gazze Şeridi'ni, Ürdün ise Kudüs çevresindeki toprak- ları ele geçirmişti.

1964'e kadar, Filistin halkının kaderi Arap devletle- rinin arasındaki rekabet ve çıkar çatışmalarına kurban edildi. 1964 yılında Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) kurulduktan sonra işler değişmeye başladı.

5 Haziran 1967'de, Arap ülkeleri ile İsrail arasın- da başlayan “6 gün savaşları”, bölgenin dengelerini önemli düzeyde değiştirdi. Bu savaşta İsrail, Mısır'dan Gazze ve Sina Yarımadası'nı, Suriye'den Golan Tepeleri'ni, Ürdün'den Batı Şeria ile Doğu Kudüs'ü aldı. Bu savaşla 500 bin Filistinli daha mülteci haline geldi; Mısır, Lübnan, Ürdün ve Suriye'ye göç etti.

1973'te Yahudiler için önemli bir dini bayram olan Yom Kippur'da (Kefaret Günü) Mısır ve Suriye, kay-bettikleri toprakları geri kazanmak için, İsrail'e karşı savaş başlattılar. Üç hafta sonunda, İsrail bazı bölge- lerde 1967 sınırlarının da ötesine geçen kazanımlar elde etti.

İsrail'in kazandığı bu iki zafer, Ortadoğu halkların- da “İsrail'in yenilmezliği” mitini oluşturmıştu; gerçekte ise bu ABD'nin bölgeye tam hızla girişini simgeliyor- du. İsrail, bir Amerikan hançeri olarak Ortadoğu'nun bağrına saplanmıştı.

Bu süreç, aynı zamanda Filistin halkının mücade- lesinde yeni bir evrenin başlangıcıydı. Yaser Arafat'ın kurduğu El Fetih ve El Fetih'in de içinde yer aldığı FKÖ, ayrıca FKÖ dışındaki Filistinli örgütler, İsrail'e karşı direnişi başlattı. Bu süreçte oldukça önemli eylemler de gerçekleştirildi. 1969'da Leyla Halid'in de içinde yer aldığı FKÖ'lü bir gerilla grubunun uçak kaçıрма eylemi, 1972'de Ebu Nidal örgütünün Münih Olimpiyatları'nda 11 İsrailli sporcuu öldürmesi, Filistin direnişini dünya kamuoyuna duyuran önemli eylemlerdir.

Bu dönem, dünyanın dört bir yanından devrimci-lerin Filistin direnişine destek için harekete geçtiği bir dönemdir aynı zamanda. Dünyada '68 antiemperyalist dalgası hızla sürerken, devrimci hareketler ya Filistin topraklarında savaşması için kadro gönderiyor, ya da bulundukları ülkelere destek eylemleri gerçekleştiriyordu. Türkiye Devrimci Hareketi içinde de, başta Deniz Gezmiş olmak üzere bir çok devrimci kadro Filistin topraklarına geçti, savaştı, bazıları orada şehit düştü.

1974 yılında, bir taraftan direniş sürerken, diğer taraftan FKÖ lideri Yaser Arafat'ın BM'de “bugün bir elimde zeytin dalı, diğer elimde kurtuluş savaşı veren birinin silahı var” konuşmasını yapmasıyla yeni bir süreç başladı. Emperyalistlerin pazarlıklarında “Arap-İsrail barışı” konuşulurken, “Arap halkının çıkarlarının da gözetilmesi gerektiği” cümlesi geçiyordu artık. FKÖ hızla reformistleşip emperyalist çıkar hesaplarına bel

başlamaya çalışırken, İsrail'de siyonist aşırı sağın güç kazandığı bir dönem de başlamıştı.

Mısır Cumhurbaşkanı Enver Sedat 19 Kasım 1977'de İsrail parlamentosunda konuşma yaparak, İsrail'i tanıyan ilk Arap devlet başkanı oldu. ABD'nin ağırlığını koymasıyla 1978'de Mısır ve İsrail arasında Camp David Anlaşması imzalandı. Bu anlaşmayla Filistinlilere sınırlı özerklik tanınıyordu.

1982 yılında İsrail yeni bir hamle başlattı. Güney Lübnan'da konumlanmış olan FKÖ'nün gücünü azalt- mak için Lübnan'ın güneyini işgal etti. Saldırı üzerine FKÖ İsrail'in karşısında geri çekilince, Lübnan'daki Filistin mülteci kampları savunmasız kaldı. Ve İsrail, Falanjistlerle birlikte Sabra ve Şatilla mülteci kampla- rına bir katliam saldırısı başlattı. Ortadoğu tarihindeki en kanlı katliamlardan biri oldu bu.

1987 yılında İsrail işgaline karşı, 1993 yılına kadar sürecek olan intifada başladı. Gazze Şeridi'nde baş- layan direniş, kısa sürede Batı Şeria'ya da yayıldı. Si- lahlı direnişin yanısıra genel grevler, barikat savaşları, boykotlar, kitlesel direnişler yükseldi. Ağır silahlı İsrail askerlerine taş atan Filistinli çocuklar, “taş generalleri” ismini alarak, bu direnişin simgesi oldu.

2000 yılında dönemin İsrail Başbakanı Ariel Şaron'un (Şaron aynı zamanda İsrail Savunma Bakanı olduğu dönemde Sabra-Şatilla katliamlarını gerçekleştiren isimdir) Mescid-i Aksa'yı basması ne- deniyle ikinci intifada başladı. 2005 yılına kadar süren intifada döneminde binlerce Filistinli katledildi.

İlk Camp David anlaşması, FKÖ'nün reformist- leşme sürecini de hızlandırmıştı. Arafat ve FKÖ, Filistin'in kurtuluşunu emperyalist pazarlık masaların- da aramaya başladılar. İsrail hükûmeti ile gizli-açık görüşmeler üzerinden 1993 ve 1995 yıllarında Oslo Barış Anlaşmaları imzalandı, çeşitli tarihlerde sayısız pazarlıklar yürütüldü, anlaşmalar gerçekleştirildi. Ancak bu süreçte İsrail, Filistinliler üzerindeki baskı- sını artırmaya, yasadışı Yahudi yerleşim birimlerini çoğaltarak Filistin topraklarını küçültmeye devam etti. Filistin'e duvarlar ördü, ambargolar uyguladı, sonuçta Filistin küçükük toprak parçalarına sıkıştırıldı.

Bu sürecin önemli kırılma noktalarından biri 2006 yılında yaşandı. Filistin'de iki İsrail askerinin kaçırıl- ması ile başlayan süreç, İsrail ile Lübnan Hizbullah'ı arasında bir savaşa dönuştü. 28 gün süren bu savaş, İsrail'in ilk yenilgisini getirdi. “Yenilmez” görülen İsrail ordusu, bütün teknolojik ve askeri üstünlüğüne karşın, Hizbullah karşısında geri adım atmak zorunda kaldı. Bu durum, İsrail karşısında moral gücü artıran bir etki yarattı.

Ezilen halklar kazanacak

Bugün ABD, giderek güç kaybettiği Ortadoğu'da kendisine yeni savaş noktaları yaratmak istiyor. Yanısıra, Kürt işbirlikçileri ve İsrail Siyonistlerine olan desteğini daha somut olarak ortaya koymayı, onların konumlarını güçlendirmeyi hedefliyor.

Ve onun bu hamlesi, Filistin direnişinin gerilediği, Ortadoğu'da savaşın güçlendiği bir dönemde, daha da büyük bir önem kazanıyor. Bu hamle, en başta Filistin halkının yaşadığı sıkıntıları büyüten bir etki yaratıyor.

Kudüs'ün başkent ilan edilmesinin ardından, bir çok kesim bu saldırıya karşı direniş çağırısı yaptı. Çeşitli Arap örgütlenmeler ve devletler, İsrail'e karşı mücadele söylemlerini yükseltti.

Ancak bu çağrılar iki önemli dezavantajı içinde barındırıyor.

Birincisi, Türkiye başta olmak üzere bir çok Arap devletinın verdiği tepki göstermelik olmanın ötesi- ne gitmiyor. Çünkü bunlar, İsrail ile olan ilişkilerini Filistin'in kayıplarından daha fazla önemsiyorlar. Za- ten İsrail de, Arap ülkelerinin bu kararı daha açıklan- madan bildiklerini ve onay verdiklerini söylüyor. AKP hükûmeti de, bütün karşı çıkış söylemlerine rağmen, gerçekte bu kulvarda yer alıyor.

İkincisi, devrimci hareketlerin gerek Ortadoğu'da gerekse dünya genelinde güç kaybetmiş olduğu böylesine bir dönemde, Filistin sorunu dinci gerici ve radikal İslamcı örgütlerin göreviymiş gibi görüldü. Bu dinci gerici örgütlenmeler, sonuç olarak ABD ve işbirlikçilerinin kontrolündeki örgütlerdi; destekleri yüzeysel, söylemleri güvenilmezdi.

Filistin direnişinin yükseldiği iki dönem, dünya genelinde iki önemli direniş dalgasına rastlamıştı. Birincisi '68'de başlayan antiemperyalist devrimci dal- gaya, ikincisi ise 2000'de tüm dünyayı etkisine alan ABD karşıtı, Irak'ta savaş karşıtı dalgaya...

Bugün ABD'nin ve ABD tarafından üretilip palaz- landırılan radikal İslam'ın yenilmekte olduğu; dünya halklarında anti ABD'cilğin ve anti Siyonizmin yüksel- diği bu koşullarda, Filistin direnişinin yeniden yüksel- mesinin nesnel koşulları güçlüdür. Kararın hemen ardından yükselen eylemler de bunun göstergesidir. Ancak devrimci bir önderliğin eksikliğinden dolayı bu direnişin bir kez daha emperyalistler arası pazar- lıklara ve rekabete kurban edilme olasılığı ortadan kalkmış değildir.

Bugün saldırıya karşı direniş dinamikleri sınırlı olmakla birlikte, bu görev daha yakıcı biçimde yine önümüzde durmaktadır.

7 Aralık 2017 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

İran'daki eylemlerde yalanlar ve gerçekler

İran'da kitlelerin hayat pahalılığı ve yoksulluğa karşı başlattığı eylemler, ABD, İsrail ve Suudi Arabistan'ın müdahalesiyle içerik değiştirerek yayıldı. İlk olarak İran'ın kuzeydoğusunda bulunan, ülkenin ikinci büyük şehri Meşhed'de başlayan eylemler, hızlı bir biçimde Kirmanşah, Reşt, İsfahan ve Kum kentlerine doğru genişledi.

İran hükümeti, bu eylemlere karşı harekete geçti. Bir yandan çok sayıda eylemci gözaltına alınırken, diğer yandan hükümet, destekçi kitlelerini sokaklara sürdü ve binlerce kişinin katıldığı eylemler gerçekleştirdi.

Muhallif kitle, hükümet binalarına, devletin kolluk güçlerine karşı saldırıya geçince, devletin şiddeti de arttı. Yeni yılın ilk gününde, 200'ü Tahran'da olmak üzere, 400 kişinin gözaltına alındığı, en az 20 eylemcinin ise öldüğü ileri sürülüyor. Yanısıra, silahlı eylemcilerin devletin kolluk güçlerine saldırılarında da, en az bir polisin öldüğü söyleniyor.

Diğer taraftan, ABD destekli medya organları dünya çapında dezenformasyon faaliyetini örgütüyor. Başka ülkelerde, başka tarihlerde çekilmiş olan eylem fotoğraf ve görüntüleri, İran'daki eylemlerin "kitleliliği" ve İran hükümetinin "vahşeti"ne "kanıt" olarak servis ediliyor.

Eylemler nasıl başladı

Eylemlerin sonradan ABD'nin istediği rotaya girmesini bir kenara bırakalım. Gerçekte İran halkı ciddi ekonomik sıkıntılarla içiçe yaşıyor. Ve bu eylemlerin patlamasının son derece önemli ekonomik nedenleri bulunuyor.

En başta, İran uzun süredir uluslararası yaptırımlarla karşı karşıya. Bu yaptırımlar, ülkede ekonominin zayıflamasına, refah düzeyinin düşmesine neden oldu. İşsizlik bu yıl resmi rakamlara göre yüzde 12,4'de tırmanmış durumda. Son on yılda, İranlıların yüzde 15 yoksullaştığı belirtiliyor. Ve İran halkının yüzde 35'i yoksulluk sınırının altında yaşıyor.

Obama döneminde ABD ve diğer batılı emperyalistlerle yapılan nükleer anlaşma, ekonominin kısa sürede düzeleceği beklentisini yaratmıştı. Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, bu yöndeki söylemleriyle kitleleri rahatlatıyordu. Ancak yaptırımların kalkması, ekonomik kalkınmayı beraberinde getirmedi.

Koşullar zaten kötü iken, batık banka krizi, yoksullaşmayı artıran bir unsur oldu. 2013 yılında Ruhani seçildiğinde özellikle batık bankalarda tüm birikimlerini kaybeden kitle için çözüm bulacağını ileri sürmüştü, ancak bu konuda bir ilerleme kaydedilmedi. Son eylemlerin başlangıç noktası olan Meşhed, batık banka

krizinden en fazla etkilenen kentlerden birisiydi. Milyonlarca insan bütün birikimlerini burada yitirmişti.

Geçtiğimiz aylarda Kirmanşah'da

yaşanan deprem de bir başka birikim noktası oldu. Depremde devlet konutları yıkılmış, yaşanan can ve mal kaybı, kitlelerin devlete olan öfkesini artırmıştı.

Son haftalarda giderek artan hoşnutsuzluk, farklı eylemlerle kendisini ortaya koyuyordu. **İlk kıvılcım fabrikalarda ateşlendi. Ücretlerin düşüklüğünden ve düzensiz ödenmesinden şikayetçi olan işçiler grevlerine başladılar.** Yanısıra kadınların başörtüsüne karşı mücadelesi, ahlak polisinin kaldırılması konusunda hükümetin söz verdiği bir kazanıma dönüştü. Ardından belediye otobüs şoförleri greve çıktılar. Grevci şoförlerden birinin gözaltında ölmesi, tepkiyi giderek büyüttü.

Son hafta ise, ABD destekli dezenformasyon faaliyetinin etkisiyle, adeta "ekonomik çöküntü" beklentisi oluşturuldu. Enflasyonun yüzde 70'e fırlayacağı, petrol fiyatlarının yüzde 50 artacağı yolunda, "kaynağı belirsiz" haberler kitleler içinde çığ gibi yayıldı. Yumurta fiyatının gerçekten de iki kat artması kitlelerin sabrını taşırdı. Ekonomik sıkıntılar, hükümet politikalarına karşı öfkeye dönüştü ve bu öfke patladı.

28 Aralık günü Meşhed'de patladı eylemler. Giderek kötüleşen ekonomik durumu protesto etmek isteyen kitleler sokaklara döküldü. Hızla yayılan eylemlerin talepleri; enflasyon, işsizlik ve yolsuzluklar karşısında hükümetin çözüm bulmasıydı. Şiraz, İsfahan, Urmiye, Raşt, Sari, Kirmanşah gibi kentlerin ardından, 30 Aralık günü eylemler Tahran'a ulaştı ve Tahran Üniversitesi eyleme katıldı.

Eylemlerin ikinci gününden itibaren talepler hızla değişti. Siyasi tutukluların serbest bırakılmasından Suriye'den çıkılmasına, diktatöre tepkiyi ifade eden sloganlardan özgürlük taleplerine kadar önemli siyasi sloganlar eylemlerin merkezine yerleşti. Bu arada kimi eylemlerde şeriat karşıtı sloganlar atılırken, başka yerlerde daha fazla şeriat isteyen sloganlar da ortaya çıktı.

Eylemler etkili olabilir mi?

Eylemlerin başladığı andan itibaren ABD doğru- dan destek açıklamaları yapmaya başladı. Bu yanı sıra İran'daki gösteriler, başka ülkelerde ABD destekli "mu- halefet" eylemleriyle önemli benzerlikler taşıyor. **2011 yılında Suriye'de birden kitle eylemlerinin patlak vermesi; Venezüella'da ekonomik spekülasyonlarla ani fiyat artışlarının ortaya çıkartılması; Ukrayna'da eylemci muhalefetin hızla silahlı çetelere dönüşerek devletle doğrudan silahlı çatışmaya girmesi gibi unsurlar, İran'da içiçe geçmiş bir şekilde karşımıza çıkıyor.**

İran halkının üzerinde ciddi bir ekonomik ve siyasi baskı olduğu çok açık. Ve bu durum, kitlelerde bir tepki de oluşturuyor. **Eylemlerin başlama nedeni bu tepkinin patlaması olsa bile, ABD süreci kendi çıkarına çevirmeye ve bir "iç savaş" başlatmaya çalışıyor.** Ancak bu, pek olası görünmüyor.

Birincisi, İran'da bir "iç savaş" baş-

latmak o kadar kolay değil. Suriye'de muhalefet hareketi gibi görünen emperyalist müdahale başladığında, birçok

açıdan Suriye dezavantajlı bir durumdaydı. İran ise, belki de tarihinin en güçlü dönemlerinden birini yaşıyor. **İçeride güçlü bir hükümet; dışarıda üç ülkede birden (Irak, Suriye ve Yemen) ABD emperyalizmine karşı verilen savaşta elde edilen başarılar; arkasında Çin ve Rusya emperyalistlerinin doğrudan desteği var.** Bütün bu unsurlar İran'ı güçlü bir devlet ve "yükselen" bir güç haline getiriyor. Ve "yükselen" ülkelerde, içerideki ekonomik ve siyasi baskıların düzeyi ne kadar yüksek olursa olsun, genel kitlelerin devlete olan desteğini kırmak çok kolay olmuyor.

Bu koşullarda, İran'daki halkın yaşadığı ekonomik ve siyasi sorunlar ne kadar büyük olursa olsun, ABD propagandasının yankı bulması ve kitlelerin bu propaganda kapılması ihtimali son derece düşük kalıyor.

İkincisi, gerek İran'da gerekse bölge ülkelerinde "Suriyeleşmek" korkusu, yaşanan bütün ekonomik ve siyasi baskıların üzerinde bir etki yaratıyor. Suriye'nin yaşadığı IŞİD vahşeti, ülkenin her karış toprağının bir savaş alanına dönmesi, Ortadoğu halklarının en büyük kabusu. Bu korku, eylemlerin gerçek bir kitle gücüne dönüşmesinin önünde engel oluyor.

Başlangıçta devleti eleştiren gerçek bir kitle hareketi olmasına rağmen, sloganların İran'ın dış politikasına yönelmeye başladığı anda, önemli bir kesimin eylemlerden çekilmesinin nedeni budur. Özellikle İran'ın Yemen, Suriye gibi ülkelerde, IŞİD'e karşı verdiği başarılı savaşın eleştirilmesi, salt ekonomik taleplerle eylemlere katılan kitlelerin tutumunu değiştirdi. Dahası, Hamaney'in bu kitleye yaptığı çağrı da, eylemlerdeki kitleyi azaltan bir etkisi oldu.

Üçüncüsü, eylemler zaten İran halkının genelini kapsamıyor. En etkin eylemler, Kürt ve Arap nüfusun yoğun olduğu yerlerde yaşanıyor. Suriye'de Kürt halkının yaşadığı kazanımlar, İranlı Kürt nüfusu da umutlandırmış ve harekete geçirmiş olabilir. Ancak Suriye'de Kürt halkı, devletin yönetme boşluğunun olduğu koşullarda ve IŞİD ve Nusra'ya karşı verdikleri savaşın içinde bu kazanımları elde ettiler. İran'da ise şu anda ne savaş var, ne de zayıf bir hükümet.

Eylemlerde ABD-İsrail-Suudi rolü

ABD'nin uzun bir zamandır İran'ı hedefe çağırdığı, İran ile savaşmak için bahaneler aradığı biliniyor. Ancak Ortadoğu genelinde İran karşısında yenilgiye uğrayan ABD'nin, İran'a doğrudan bir saldırı başlatması ihtimali de yok. Bu koşullarda geriye, İran'ı içeriden karıştırmaya seçeneği kalıyor. Bugün yaşanan da budur.

ABD ile İsrail, 12 Aralık günü İran'a karşı bir işbirliği anlaşması imzaladılar. Bu anlaşma, İran üzerindeki baskıyı artırmayı hedefliyor. Anlaşmanın üzerinden sadece iki hafta geçtikten sonra, İran'da eylemler birden yükseliverdi. Sonrasında da her aşamada ABD, yaptığı açıklamalarla eylemleri desteklediğini duyurdu; eylemlere karşı şiddet kullanmaması konusunda İran'ı uyardı.

Yanısıra, eylemlerin arkasında Suudi Arabistan'ın da bulunduğu dair çeşitli işaretler görünmektedir. Kısa bir süre önce **Suudi Veliaht Prensi Muhammed bin Selman, "savaşın Suudi Arabistan'da değil, İran'da olması için çalışacağız" sözlerini sarfetmişti.** Bugün yaşanan eylemlerde, Sünni Arapların yoğun olduğu

Ahvaz kentinde yapılan bir gösteride, Suudi Kral Selman'a selam gönderilmesi; El Kaide bağlantılı Ahvaz Şehitleri Tugayı adlı cihatçı örgütün İran'da eylem yapmaya başlaması, bu konuda harekete geçilmiş olduğunu gösteriyor.

ABD emperyalizmi, Ortadoğu'daki savaşların her birinde önemli sıkışmalar yaşıyor. IŞİD'in yenilmesi ve Suriye savaşının bitmiş olması, ABD'nin Suriye'de kalma gerekçelerini ortadan kaldırıyor. İran'ın güç ve etkinliği arttıkça, bölge ülkeleri üzerinde daha etkili hale geliyor. Irak Kürdistanı'nda bağımsızlık konusunda geri adım atılması, Lübnan Başbakanı Hariri'nin istifası konusundaki baskının boşa çıkması, Katar'ın İran ile işbirliği konusunda geri adım atmaması gibi unsurlar, ABD'nin bölge politikalarındaki handikaplarını oluşturuyor.

İran ise, gerek zengin petrol ve doğalgaz yatakları, Basra Körfezi'ne hakim konumlanışı, gerekse artan askeri ve siyasi gücü ile, ABD açısından son derece önemli bir hedeftir. Ve ABD'nin bölge politikalarında vazgeçilmez bir yere sahiptir. İran'ın karıştırılması ve güçten düşürülmesi, ABD'nin hem savaş alanı olan Suriye, Irak ve Yemen'de yeniden güç kazanmasını getirir. Yanısıra, İran'ın büyük desteğini alan Lübnan ve Filistin gibi ülkelerde; İran ile yakın ilişkileri olan Pakistan, Katar gibi ülkelerde ABD'nin güç ve etkinliğini artırır. Yani İran, bölge ülkelerinin domino taşları gibi peşpeşe düşürülmesinde, son derece kritik bir role sahiptir.

İran'daki eylemlere, bölgenin bu dinamikleri açısından bakıldığında, ne kadar büyük bir önem taşıdığı daha net görülecektir.

Eylemler ne kadar etkili olur?

Eylemlerin bu kadar etkin bir hale gelmesinde bir unsur da, İran'ın ikili devlet yapısı ve reformcularla muhafazakarlar arasındaki çelişkilerdir. Muhafazakar kesim, reformcu Ruhani yönetiminin 2015 yılında Obama ile imzaladığı nükleer anlaşma başta olmak üzere birçok uygulamasına karşı çıkıyor.

Ancak eylemlerde muhafazakarlarla reformcular arasındaki çelişkiler ikinci plandadır. İran devletinin önceliği, eylemlerin arkasındaki ABD-İsrail-Suudi Arabistan ittifakıdır.

ABD'nin bu saldırısı karşısında İran devleti, son derece dikkatli davranmak zorunluluğu hissediyor. Eylemler karşısında belli bir şiddet uygulamakla birlikte, bu şiddetin kontrollü ve düşük dozda kullanılması da bunun göstergesi.

ABD, bütün projektörleri İran'a çevirmiş, medya üzerinden müthiş bir dezenformasyon faaliyeti örgütlemiş ve bu doğrultuda BM'yi devreye sokmak için harekete geçmiş durumdayken, İran gösterileri şiddetle bastırma yoluna gidemiyor. Onyıllar süren ekonomik ambargodan yeni kurtulmuş olan İran, uluslararası kamuoyu önünde "meşruiyet" zeminini kaybetmeden, BM'nin yeni yaptırımları ya da doğrudan bir saldırısı ile karşı karşıya kalmadan bu süreci atlatmak istiyor.

Bu koşullarda İran'ın farklı taktikler izleyeceği açık. Cuma günü bütün kentlerde devlet yanlısı kitle gösterileri düzenleme çağrısı yapmış olması, bu doğrultuda atılmış önemli bir adım. Keza, eylemlerin kitle gücünün gerçekte çok fazla olmadığı ve abartıldığı da biliniyor. Bu eylemci kitleyi daha da yalıtma ve genel kitlenin buna katılmasını engelleyecek adımlar atmak için de harekete geçmiş durumda.

İran başka hangi yöntemleri izleyecek, bunu göreceğiz. Ancak varolan konjonktür içinde, bu eylemlerin başarıya ulaşması ve hatta uzun sürmesi ihtimali düşük görünmektedir. Sonrasında neler olacağı, özellikle Ortadoğu genelinde Kürt hareketine karşı (Suriye ve Irak Kürt örgütleri de dahil) İran'ın hangi politikaları izleyeceği de buna göre belirlenecektir.

* * *

İran halkının oldukça önemli ekonomik ve siyasi baskı altında yaşamakta olduğu açık bir gerçek. Özellikle 1979'da Şah'ın devrilmesinin ardından devrimci ve komünistlerin kaybetmesi, İslamcılarının kazanması, İran'daki yaşam koşullarını giderek kötüleştirdi. Kapitalist ekonomik baskı ile, İslamcı siyasi baskı içiçe geçti.

Diğer taraftan, halkların yaşam koşullarını iyileştirme talebi, asla ABD'nin yardımıyla gerçekleştirilecek bir talep değildir. Bugüne kadar dünya halklarına baskı, sömür, vahşet ve katliamdan başka bir şey sunmamış olan ABD emperyalizmi, İran'da da kendi çıkarlarının peşindedir.

Asıl sorun, kitlelerin haklı taleplerini doğru bir temelde yönlendirecek devrimci bir önderliğin olmayışıdır. Bu durum, kendiliğinden kitle hareketlerinin emperyalistlerin çıkar çatışmalarına payanda olmasını kolaylaştırmaktadır. Buna rağmen İran halkında yüksek olan anti-ABD duygusu baskın çıkacak tır ve mutlaka İran devletinin ekonomi politikalarına karşı devrimci bir çıkış yaratacaktır.

2 Ocak 2018 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

İsviçre'de anma protesto etkinlikleri

Maraş, Roboski ve 19 Aralık cezaevleri katliamının yıldönümleri için hazırladığımız anma etkinliğini, 16 Aralık günü, İsviçre'nin Basel kentinde gerçekleştirdik. Etkinlik, HDK-A'nın, içinde Proleter Devrimci Duruş'un da bulunduğu Basel Dayanışma Platformu'nun ve Birleşik Devrim Dergisi'nin ortak çalışması olarak, yaklaşık bir ay süren bir hazırlık sürecinin ardından gerçekleştirildi.

Etkinlik saygı duruşu ile başladı. Günün anlam ve önemini anlatan ortak bildirinin okunmasının ardından, şiirler eşliğinde, katliamların sinevizyon gösterimi yapıldı. Bir yoldaşın, devrim ve sosyalizm mücadelesinde sanatın öneminden söz ederek, devrimci şair yoldaşımız Adnan Yücel'den "Yeryüzü Aşkın Yüzü Olana Dek" şiirini gür sesiyle okuması, ilgiyle dinlendi. Diğer kurumlardan dostların şiir ve müzik dinletisinin ardından devrimci marşlarımız birlikte söylendi. Son olarak, ülkenin dört bir yanında kendini gösteren infazlar, katliamlar, gözetimler, tutuklamalar, cezaevi saldırıları, baskı ve işkencelere karşı duyarlılık çağrısı yapıldı ve etkinlik sonlandırıldı.

Önemli bir etkinliği başarı ile sonlandırdık. Ve önümüze yeni bir görev koyduk. İsviçreli devrimci demokrat kurumların çağrısıyla, PDD'nin de içinde bulunduğu Türkiye devrimci demokrat kurumların da katılımıyla, Şubat ayı başlarında, Türkiye'de cezaevlerindeki baskılara ve devlet politikasına dikkat çekmek için yürüyüş ve miting çalışmalarına başladık. Devletin KHK'larla ülkeyi yönetme, işçi ve emekçilerin üzerinde baskı kurma, her türden işkence ve katliamlarla teslim alma politikalarına karşı çıkmak için; PDD yazı işleri müdürü Çağdaş Büyükbaş başta olmak üzere tutuklu gazeteciler ve akademisyenlerle dayanışmak için; muhalif her çığlığa saldıran dinci-gerici, faşist sisteme karşı sesimizi yükseltmek için, muhalif kesimlerin ortak eylemliliğinde sürekliliği sağlamak gerekiyor.

Bu doğrultuda, İsviçreli devrimci-demokrat kurumların çağrısıyla biraraya gelen platform, Türkiye cezaevlerindeki Tek Tıp Elbise saldırısına karşı bir eylem gerçekleştirdi. Keza, Türkiye'nin Afrin'e dönük olarak başlatıldığı işgal saldırısı da protesto edildi.

İsviçre PDD okurları

Güzel Ana'yı sonsuzluğa uğurladık

Güzel Şahin, ömrünü mücadeleye adanmış bir yiğit insandı.

İki oğlu Partizan geleneğindendi, ama o hem Partizancıların hem de tüm devrimcilerin anası olmuştu. Cezaevleri mücadelesinin analar cephesinin önemli bir parçasıydı. Kaybedilen yakınları için mücadele eden Cumartesi Anneleri'nin yanındaydı. İşçi direnişlerinden Gezi Ayaklanmasına, gecekondu yıkımlarından cezaevi önlerine kadar her alanda kendisini sakınmadan ortaya koyuyordu. Yaşına rağmen heyecanı ve dinamikliği ile, sıkılı yumruğu ve bitmek bilmez neşesi ile bulunduğu her alanda insanları etkiliyordu.

TV10'un kapatılmasına karşı yapılan eylemin 37. haftasında "ben her şeyden önce bir insanım. Nerede bir ezilen, bir haksızlığa uğrayan ve darda kalan varsa onun yanıdayım" diyordu.

18 Eylül günü, yine Partizan geleneğinden gelen Serdar Can'ın cenaze töreninde fenalaştı. İki gün süren yaşam mücadelesinin ardından, yorgun yüreği durdu.

21 Eylül günü, Kartal Cemevi'nde yapılan törene ve ardından Gülsuyu'nda yapılan cenazesine, PDD okurları da dahil olmak üzere, tüm devrimci-demokrat kesimler katıldı. Güzel Ana, sloganlar eşliğinde sonsuzluğa uğurlandı.

Referandum aynasında emperyalistler ve işbirlikçileri

“Yapılacak mı yapılmayacak mı”, “ertelenecek mi, iptal mi edilecek” tartışmaları arasında Güney Kürdistan’da bağımsızlık referandumu, ilan edildiği tarihte, 25 Eylül günü gerçekleşti. İlk bilgilere göre yüzde 75 oranında bir katılımı ve yüzde 90’ın üzerinde “evet” oylarıyla sonuçlandı. Zaten bu sonuçlar bekleniyordu. Referandumun ertelenmesinden yana görüş bildiren diğer Kürt partilerinin de, referandumun gerçekleşmesi durumunda “evet” oyu vereceği belli olmuştu.

Asıl merak konusu, “tartışmalı bölge” olarak geçen Kerkük ve Sincan gibi bölgelerin durumuydu. Örneğin Türkmen Cephesi, başından beri “boykot” tavrı içindeydi. Başta Türkmenler olmak üzere bölgede bulunan Kürt olmayan azınlıkların referanduma katılmayarak bu oranı düşürecekleri bekleniyordu. **Referanduma katılım düzeyinden daha önemlisi ise, Irak Anayasası’na göre “tartışmalı” görülen bölgelerin, referandum kapsamına alınarak fiilen Kürt bölgesine dahil edilmesi idi.** Başta Irak Hükümeti olmak üzere, Türkiye ve İran gibi bölge ülkelerinin en önemli itiraz noktası buydu. Hatta Irak Hükümeti, Kerkük Valisi’ni bu yüzden görevden almıştı.

Sonuçta birçok itiraza ve tehditlere rağmen Güney Kürdistan’da bağımsızlık referandumu gerçekleşti. Peki 26 Eylül’den itibaren Güney Kürdistan “bağımsız” bir devlet mi olacak? Tabi ki hayır. Zaten referandum öncesi böyle olmayacağını deklare ettiler. O halde bu referandumun anlamı ne? İsrail dışında başka bir ülkeden açık destek almadıkları halde, Barzani bu adımı neden ve nasıl attı? Barzani (ve arkasındaki güçler) bu hamle ile neyi hedefliyor? Ve neden bugünü seçtiler?

Bu ve daha pekçok soru sorulabilir. Bunları yanıtlayabilmek için, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin bu kez referandum aynasında görünen yüzlerine dönüp bakmak gerekiyor.

Kürt düşmanlığında birleşenler

Referandum kararının açıklandığı andan itibaren ABD, İngiltere, Rusya, Almanya, Fransa gibi emperyalist güçler arka arkaya açıklamalar yaptılar. Herbiri temsilcilerini gönderip Barzani’yi sözümona ikna etmeye çalıştı. ABD ve İngiltere, Irak Merkezi Hükümeti ile arabuluculuğa soyundu.

Diğer yandan başta İran olmak üzere Irak Merkezi Hükümeti ve Türkiye’den tehditler yağdı. Bu karardan dönülmesi için (erteleme veya tümünden vazgeçme) Irak Kürt Bölgesel Yönetimi’ne (IKBY) büyük bir baskı kuruldu. Referandum tarihi olan 25 Eylül yaklaştıkça baskılar iyice arttı, saldırgan bir tutuma büründü. Tatbikatlar, tezkereler, askeri müdahale hazırlıkları vb. şovenizm bir kez daha şaha kalktı.

Birinci emperyalist savaş sonrasında İran, Irak, Türkiye ve Suriye olmak üzere, bölgedeki dört devlette bölünmüş olarak yaşamaya mahkum edilmiş olan Kürtlerin, bir bölgede bağımsızlık bile değil, “bağımsızlık isteğini ölçmek için” yapacağı duyurulan referanduma gösterdikleri bu tahammülsüzlük ve saldırganlık, sözkonusu devletlerin geçmişten beri süregeldikleri ulusal baskı ve zulüm politikalarını yeniden ve tüm çıplaklığı ile gözler önüne serdi.

Barzani gibi bölgede emperyalizmin işbirlikçisi, başta Türkiye olmak üzere gerici-faşist yönetimlerin yakın ortağı ve Kürt hareketini bölüp parçalamakta kullanılan piyon olan biri tarafından yapılmış olsa bile, “bağımsızlık” sözüne gösterilen bu tepki, her şeyi apaçık ortaya koyuyor. **Her devlet, kendi içindeki Kürtlerin hak taleplerinin yükselmesinden korkuyor, bir bölgedeki gelişmenin diğer bölgelere de sıçramasından büyük bir dehşete kapılıyor.**

Sözde hepsi “self determinasyon” yani “kendi kaderini tayin hakkı”nı savunuyor. Birleşmiş Milletler’in bu hakkı da içeren sözleşmesinde hepsinin imzaları var. Ama başta emperyalist ülkeler olmak üzere hepsi ikiye bölünmüş, hepsi sahtekar. Sadece kendi çıkarlarına hizmet ettiği ölçüde bu haktan dem vuruyorlar. Örneğin Türkiye, Kıbrıs’ta bunun borazanlığını yapıyor, hatta Bulgaristan Türkleri için bile savunuyor. Nerede Türk varsa onların hamisi oluyor. Ama Kürtler sözkonusu olunca, bugüne dek kavgalı olduğu komşu ülkelerle biraraya geliyor ve hep birlikte karşı saldırıya geçiyorlar.

Bu vesile ile bir kez daha görüldü ki, **“ulusların kendi kaderini tayin hakkı”nı (UKKTH) “bağımsız devlet olma hakkı”nı içerecek biçimde savunan ve bunu kendi iktidarlarında yaşama geçiren tek siyasal akım, Marksist-Leninistler olmuştur.** Sosyalist Sovyetler Birliği, bunun somut örneğidir. Ekim Devrimi sonrasında Finlandiya’nın bağımsızlık kararına imza atan Lenin, bu alanda da bir ilki gerçekleştirdi. Kaldı ki, Finlandiyalı komünistler SSCB’nin içinde federal bir devlet olarak kalmak istiyorlardı. Lenin ve diğer

Bolşevik önderler de bundan yanaydı. Sonuçta Finlandiya meclisinden istemedikleri bir karar çıktığı halde, tanımakta tereddüt etmediler.

Her ulus gibi Kürtlerin de kendi kaderini tayin etme hakkını (devlet kurma hakkını içeren biçimde) savunmak, ML olmanın temel kriteridir. Emperyalistlerin ve işbirlikçi bölge devletlerin hep bir ağızdan Kürt halkının bu hakkına karşı saldırıya geçmeleri, bu temel yaklaşım farkını ve onun sınıfsal

özünü bir kez daha ortaya koymuştur. Elbette somut durumda Barzani’nin referandum kararını neden ve nasıl aldığı, bu kararlar neleri amaçladığı, neye hizmet ettiği ve sonuçları itibarıyla nelere yolaçacağı değerlendirilerek bir tutum belirlenir. Komünistlerin ulusal soruna yaklaşımda “somutluk” ilkesi bunu gerektirir. Ancak bu durum, Kürt halkının kendi kaderini belirleme hakkını sonuna dek savunmaya engel değildir. Daha önemlisi, ilk önce böyle bir isteğe karşı oluşan saldırganlığa dikkat çekmek, onun karşısında durmak gerekir.

Hal böyleyken kendini sosyalist, devrimci olarak niteleyen birçok reformist parti, adeta egemen sınıflarla yarışarcasına bağımsızlık referandumuna karşı olduklarını yineleyip durdular. **Barzani’nin bu hamlesinin perde arkasını teşhir etmek, onun işbirlikçi niteliğini ortaya koymak başka bir şeydir; her koşulda Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını savunmak başka bir şey.** Hele ki egemen sınıfların topyekün saldırıya geçtiği bir ortamda, en az Barzani kadar onları da teşhir etmek, şaha kalkan şoven saldırganlığa karşı durmak öncelikli olmalıdır.

Mecliste savaş tezkeresine onay veren CHP’den, referandum karşıtı açıklamalarda birbirleriyle yarışan reformistlere kadar birçok kesim, -farkında olarak ya da olmayarak- kendi egemen sınıflarının değirmeni-ne su taşımıştır. “Türkiye sol’u referanduma karşı”, “Türkiye’de hiçbir kesim referandumu savunmuyor” türü başlıkların atılması, başta AKP olmak üzere tüm düzen partilerini sevindirmiş ve işini kolaylaştırmıştır.

Barzani’nin hesapları

Barzani referandum kararını, hiç kuşku yok içte ve dışta birçok gelişmeyi hesap ederek ve tabi ki, kendi çıkarlarını gözetenerek aldı. Yine **kuşku yok ki, bu kararın arkasında ABD vardı. Onun onayını almadan Barzani gibi bir işbirlikçinin böyle bir adımı atması mümkün değildi.**

Önce iç faktörlerden, yani Barzani’nin başında bulunduğu Irak Kürt Bölge Yönetimi (IKBY) içindeki sorunlardan başlayalım:

Barzani’nin başkanlık süresi 2015 yılında bitti, son iki yıldır dayatma ile başkanlığını sürdürüyor. Bu durum muhalif partiler tarafından “korsan başkanlık” olarak niteleniyor. Öyle ki, bu yüzden meclisi bile toplayamıyor. Hatta Goran Hareketi’nden olan meclis başkanını Erbil’in dışına sürmüş durumda. Referandum kararını meclisten çıkarmaya yanaşmaması da bu yüzden.

Bilindiği gibi referandum kararını Barzani’nin partisi KDP açıkladı. Oysa kararı meclisten çıkartıp IKBY olarak açıklamaları, onun meşruiyetini çok daha artırırdı. Böyle olunca, diğer Kürt partilerinin desteğini tam olarak alamadı. Talabani’nin partisi KYB içinde destekleyenler kadar desteklemeyenler de vardı. Son dönemde giderek büyüyen Goran Hareketi ise, zamsız bulduğunu açıkladı. Bu iki büyük parti dışında İslamcı ve Türkmen partileri içinde de referanduma karşı olanlar bulunuyor. Buna rağmen Goran Hareketi ve KYB, Barzani’yi meclisi toplamaya ve kararı meclisten geçirmeye çağırdı. Fakat meclis toplandığında ilk gündem maddesi başkanlık olacağından ve Barzani’nin başkanlığı düşeceğinden, bu çağrıya uyulmadı.

Böylece **referandum kararı, meclis dışında ve anayasal olarak başkanlık süresi dolmuş bir lider tarafından alınmış olduğu için, en başta içte**

tartışma konusu oldu. Diğer yandan istihbarattan peşmergeye tüm kurumların başında Barzani'nin akrabalarının bulunması, Barzani ve çevresinin artan zenginliği, yapılan yolsuzluklar, halkta rahatsızlık yaratan konular arasında. Barzani'nin IŞİD petrollerini Türkiye'ye satarak büyük paralar elde ettiği söyleniyor.

Barzani referandum kararı ile, hem azalan halk desteğini frenlemeye, hem de muhalif partilere karşı elini güçlendirmeye çalıştı. **Bağımsızlık referandumunu yapmış, ya da en azından bu karar ile Irak merkezi yönetimini geri adıma zorlamış bir lider olarak sivrilme istedi.** Kasım ayında yapılacak olan seçimlere de bu şekilde girmeyi planladı. Kendisi aday olmasa bile, kendisinin göstereceği bir kişinin seçilmesini, kendisinin ise “Kürt Ulusunun Milli Önderi” olarak tarihe geçmesini hedefledi.

Dış faktörlere gelince; en başta Irak Merkezi Yönetimi ile had safhaya varan sorunlara çare olması amaçlandı. 2014 yılından itibaren merkezi hükümetin IKBY'ye bütçeden göndermesi gereken parayı göndermediği, o yüzden memur maaşlarını bile ödemekte güçlük çekildiği biliniyor. Irak anayasasına göre (ki bu anayasa ABD işgalinden sonra yine ABD'liler tarafından yapılmıştır), Irak'ta çıkarılan petrolden elde edilen gelirin yüzde 17'sinin Kürt Yönetimi'ne verilmesi gerekirken, verilmiyor. Tersten, IKBY'nin kayıtdışı olarak sattığı petrol de tartışma konusu. Ayrıca IKBY'nin ordu-su olan peşmergenin nasıl ve hangi koşullarda Irak ordusunun bir parçası haline geleceği, iki taraf arasında tartışma konusu. Buna karşın İran'a bağlı “HaşdiŞabi” ordusunu kabul eden bir yasanın kısa sürede çıkarılması, onlara para, silah ve mühimmat verilmesine IKBY tepki gösteriyor. Ama IŞİD'e karşı savaşta Haşdi Şabi Irak Ordusu ile birlikte hareket ederken, peşmerge ABD ordusunun yanında yer alıyor.

Aslında tüm bu tartışmalar, IKBY'nin ABD'ye bağlı davranırken, Irak Hükümeti'nin İran-Rusya-Suriye ittifakının yanında olmasından kaynaklanıyor.

Bu koşullarda Barzani bağımsızlık tehdidi ile Irak hükümetini adım atmaya zorladı. Adeta ölümü gösterip sıtmaya razı etmeye çalıştı. Referandum kararından sonra oluşturulan “Kürdistan Referandum Yüksek Heyeti”, Irak Hükümeti ile görüşmeler yaptı. Taleplerin içinde yukarıda saydığımız konuların yanı sıra BM ve ABD'nin Bağdat'la Erbil arasında “garantör” olması da var. Irak Hükümeti'nin verdiği sözleri tutup tutmadığının takip edilmesini istiyor.

Buna karşın İran'a yakınlığı ile bilinen Irak yönetimi

de kendi hamlelerini yapıyor. Yukarıda belirttiğimiz gibi referandumdan yana olduğunu açıklayan Kerkük Valisi'ni görevden aldı. Ayrıca Irak Meclisi'nden referandumu tanımadıklarını bildiren bir kararı geçirdiler; Irak mahkemeleri, referandumu “Irak Anayasası'na aykırı” bulduğunu açıkladı. Referandumun yapılması durumunda IKYB ile her tür ilişkinin kesileceği tehdidini savurdu vb...

Barzani'nin referandum kararını almasında Irak hükümeti ile sorunlarının yanı sıra, bölgedeki gelişmeler, özellikle Suriye önemli bir paya sahip. **PYD'nin Suriye'de güçlenmesi, PKK'nin Şengal'de Ezidiler üzerinden etkisini arttırması, Barzani'yi böyle bir adım atmaya yönelten en önemli faktör.** Rojava'da birçok hamlesine rağmen kendine bağlı gruplar etkili olamadı. PKK sadece Suriye'de değil, Irak ve İran'da da güçlenmeye başladı. **Kürtlerin en güçlü partisi ve lideri olarak kalabilmek için Barzani'nin büyük bir adım atması gerekiyordu, o da referandum kararı ile bunu denedi.**

Kısacası Barzani içte ve dışta yaşadığı sıkışmayı bu karar ile aşmayı hedefliyor. Elbette bunun arkasında ABD'nin çıkarları bulunuyor. ABD “zamansız” bulduğunu söyleyerek ertelenmesini istese de, bu bir “danışıklı dövüş”tür. Referanduma karşı çıkan bölge ülkelerini yatıştırmak ve bu karar sanki Barzani'ye aitmiş gibi göstermek için buna ihtiyaç duydular. Barzani aracılığıyla ABD, Ortadoğu'da azalan etkisini yeniden güçlendirmek istiyor. Ancak bunda ne kadar başarılı olacağı meçhuldür. **Bugüne dek ABD'nin kaldırdığı taşlar hep ayağına düştü. Şimdi de benzer bir durumla karşılaşabilir.**

Referandumun zamanlanması

Referandum ile Barzani'nin ve onu teşvik eden emperyalist güçlerin amaçları az-çok belli olmuştur. Özellikle referandumun zamanlaması, bu konuda yeterince fikir vermektedir. Bilindiği gibi Irak'ın işgalinden sonra çeşitli zamanlarda Güney Kürdistan'ın bağımsızlığı gündeme gelmişti. Barzani daha önce de bunu dile getirmiş ve meselenin “bir zaman sorunu” olduğunu söylemişti. Öyleyse referandumun zamanlaması büyük önem taşıyor. Daha önce değil de “neden şimdi” sorusu, referandum kararının altında yatan gerçekleri daha net biçimde açığa çıkarıyor.

Kürtler üzerinde oynanan oyunların Ortadoğu'daki emperyalist paylaşım savaşından bağımsız olmadığı, aksine onun tam göbeğinde yer aldığı bilinen bir durum. **Irak'taki Kürt federe devleti, zaten ABD'nin işgaliyle, ona sunduğu desteğin karşılığı olarak kuruldu. Şimdi “bağımsızlık” kartının öne sürülmesi de bölgenin içinde bulunduğu durumdan ve ABD'nin yaşadığı sıkışmadan bağımsız değil.** Gerek Suriye'de gerekse Irak'ta IŞİD'in işgal ettiği yerlerden sökülüp atıldığı bir döneme denk gelmiş olması, bunun en açık göstergesi.

ABD, Ortadoğu'daki paylaşım savaşını son yıllarda IŞİD üzerinden yürütüyor. Özellikle Suriye'nin bu hale gelmesinde IŞİD başrolü oynadı. **Fakat artık IŞİD'in kullanım süresi bitti. ABD'nin elinde IŞİD gibi bir silah yok artık.** Yeterince teşhir oldu ve güç yitirdi. Bunun üzerine ABD, -IŞİD'i yaratan ve kullanan kendisi değilmiş gibi- “IŞİD'e karşı savaş” adı altında bölgedeki gücünü korumaya çalıştı. **Rojava'da IŞİD'e**

karşı mücadele ile dünya kamuoyunun desteğini alan PYD'yi kendi amaçları doğrultusunda kullanmaya başladı. Suriye'yi tümünden ele geçirme ihtimali ortadan kalkınca, “ne koparırsam kar” mantığıyla Rakka'ya, oradan Deyr ez Zor'a uzanarak, Suriye'nin Irak'la sınırını ve petrol yataklarını kontrol altına almayı denedi. Fakat başarılı olamadı. Rusya daha etkin bir savaş vererek ABD'nin Rakka ve Deyr ez Zor hedeflerini sabote etti.

Bu süre içinde “IŞİD'e karşı savaş” argümanı da elinde patladı. Gerçekte IŞİD'in birçok yerde, hiç bir direniş göstermeden çekildiği ortaya çıktı. Ayrıca gelinen noktada “IŞİD'e karşı savaş”ın bir anlamı da kalmadı. Çünkü IŞİD ve IŞİD şahsında radikal İslamcı cihatçı gruplar yenilmişler ve misyonları tamamlamışlardı.

Bu koşullar içinde ABD'nin savaşı büyütmek ve bölgede bulunmasını gerekçelendirmek için yeni aletlere ve argümanlara ihtiyacı var. “Bağımsız Kürdistan” yönünde atılacak bir adımın, başta İran olmak üzere bölge ülkelerini karıştıracığı ve savaşın çapını büyüteceği aşikar. “Tavşana kaç, taziye tut” politikası bir kez daha devreye girdi.

ABD'nin Ortadoğu'daki savaşta asıl hedefinin İran olduğu kimse için sır değil. Trump'la birlikte bu hedef daha açık biçimde yeniden öne çıkarıldı. Ne var ki İran, ABD'nin 2000'lerin başında başlattığı Ortadoğu savaşından bu yana daha da güçlendi. Öyle ki 2003 yılında işgal ettiği Irak bile uzunca bir süredir İran'ın etkisi altında. İran; Irak, Suriye ve Yemen'de, üç cephede birden savaşıyor ve bölgede bir “Şii kuşağı” oluşturuyor.

ABD'nin Barzani'ye yaptırdığı referandumun asıl hedefi de İran'ın artan etkisini kırmak ve çevrelemek. Barzani'nin referandum kararına bölgede sadece İsrail ve Suudi Arabistan'ın destek vermesi de, bunu teyit ediyor. İran'ı “baş düşman” olarak gören bu ülkeler, Barzani'nin “Sünni Kürdistan” kurmasının en hararetli destekçileri oldular.

ABD, Güney Kürdistan'da referandum adımıyla, hem İran'ın içini karıştırmayı, hem de Irak Hükümeti üzerindeki etkisini kırmayı hedefledi. Referandum kararının açıklanmasından bu yana IKBY ile Irak Hükümeti arasında mekik dokudu. Referandum silahı ile Irak yönetimini dize getirmeye çalıştı. “Ya isteklerimize boyun eğersin, ya da Irak'ı parçalarız” tehdidini somut bir tehlike olarak önüne koydu. Hem de petrolün en fazla çıktığı bölgeleri kaybedeceğini (“tartışmalı bölgeler” dahil) göstererek...

IKBY'nin Irak Merkezi Hükümeti ile görüşmelerinde ileri sürdüğü taleplerden biri de **ABD'nin “garantör”lüğüdür ki, bu ABD'nin bölgede bulunmasına yeni bir “meşruiyet zemini” yaratacaktır.**

Hatırlanacaktır benzer bir istek, kısa bir süre önce Suriye'de PYD tarafından dile getirilmişti. **PYD ve KDP, bölge hakimiyeti için birbirleriyle kıyasıya mücadele ederken, ABD'nin “garantör”lüğünde ortaklaşıyorlar.** ABD her iki Kürt partisini çeşitli vaatlerle kendine bağlıyor, dengeleme politikası izliyor. Ve bu sayede hem Irak'ta, hem Suriye'de kendine alan açabiliyor; üstelik bölgenin ezilen ulusu Kürtlerin hamisi pozlarına bürünerek sarsılan prestijini toparlamaya çalışıyor.

Görüşmeler IKBY ve Irak Merkezi Hükümeti arasında yapılıyordu; fakat Irak üzerinden asıl mesaj İran'aydı. İran da bunun farkında olarak harekete geçti.

Bir yandan Haşdi Şabi ordusunun desteği ile Irak Hükümeti'ni cesaretlendirdi, bir yandan da Türkiye'yi kendi yanına çekmeye çalıştı. İran Genelkurmay Başkanı 37 yıl aradan sonra ilk kez Türkiye'ye geldi. Türkiye ile Suriye'de geliştirdikleri "Astana süreci"ni Kürt düşmanlığı ortak paydasında sürdürmeye çalıştı. Hem İran hem de Türkiye, Irak sınırına asker yığınağı yaptılar. Türkiye'den farklı olarak İran, sınırdan bombalar da fırlattı.

İran ve Rusya için, Irak'ın bölünmesi de, Kürdistan'ın bağımsızlığı da, bölge siyasetleri açısından hayati önemde konular. Bu nedenle tepkilerini de somut olarak ifade ediyorlar. Türkiye için ise durum daha farklı.

Türkiye, referandum gerçekleşinceye kadar yüksek perdeden meydan okumalarını, tehditlerini savurdu. **Gerçekte ise, birincisi ABD'nin bölge politikalarıyla çelişmemek için; ikincisi burjuvazinin Barzani ile olan ekonomik çıkarlarını kaybetmemek için; üçüncüsü ülke içinde 2019'da gerçekleşecek olan seçimlerde Kürt seçmeni tamamen kaybetmemek için, somut bir adım atmadı.** AKP hükümetinin bütün esip gürlmesine rağmen, karşı cephede yer alamayacağı biliniyordu zaten.

Sonuç olarak

Bu koşullar altında Güney Kürdistan'da "bağımsızlık" referandumu gerçekleşti. Tırnak içinde bağımsızlık diyoruz; çünkü bunun hayata geçmesinin çok da kolay olmayacağını herkes biliyor. Öte yandan şu anki varlığını bile ABD'ye borçlu bir yönetimin ayrı bir devlet olduğunda ne kadar "bağımsız" olacağı ortadadır.

Bir de şunu belirtelim; **bir halkın kaderi referandumla belirlenemez. İşbirlikçi gerici ya da faşist hatta burjuva yönetimler altında yapılan hiçbir seçim ya da referandum demokratik değildir. Onların hakimiyeti ve icazetiyle ne özgürlük ne de bağımsızlık gelir.**

Aslında referandumla bağımsızlık ve devlet kazanmak, gerçekte mümkün de değildir. Yakın dönemde yaşanan bazı örnekler, bir yanılsama oluşturmaktadır. Bazı ülkelerin, referandum ardından bağımsızlığını ilan etmiş olması, referandumun "kendi kaderini tayin"de bir yöntem olarak kullanılabileceği yanılsamasını yaratmaktadır. Oysa, yaşanan örneklerin tümü, bir savaş sırasında oluşmuş, savaşarak elde edilmiş olan fiili durumun, resmiyete dökülmesinden ibarettir.

Yani savaşmadan bir devlet kurma ihtimali yoktur. UKKTH'nin hayata geçmesinin tek yolu ise, bir devrim gerçekleştirmektir. Ancak devrim sonrası kurulan halk iktidarları veya sosyalist iktidarlar altında ezilen ulus ve azınlıklar kendi kaderlerini tayin edebilirler. Bunun yöntemi referandum veya meclislerin kararı olabilir; sonuçta uygun buldukları bir biçimle bu hak kullanılır. Gerçek anlamda bağımsızlık sadece ve sadece devrimle mümkündür. Bunlar teorik doğrular olmanın ötesinde yaşamın kanıtladığı gerçeklerdir.

Güney Kürdistan'da yapılan referandum ise, bırakalım bağımsızlığı; emperyalizme daha fazla bağımlılık getiren, halklar arası çatışmayı körükleyen ve emperyalist savaşı büyüten bir işlev görmektedir. Daha kötüsü, **Kürt halkının bağımsızlık özlemini sömürmekte, halkı kandırmaktadırlar.**

Referandumun sonucu yüzde 90 gibi çok büyük bir oranda "bağımsızlık"tan yana çıkmış iken, referandumu yapanların hemen buna uygun davranması gerekmez mi? Ne bekleniyor? Beklenecekse neden referanduma gidildi? Bu tablo bile referandumun bir blöf olarak kullanıldığını göstermiyor mu?

Şimdi deniyor ki, "Barzani elini güçlendirdi", "bağımsızlık referandumunu yapan ilk Kürt lideri olarak tarihe geçti." Bunlar laf-ı güzafıdır. Barzani bugüne kadar emperyalizmin işbirlikçisi, Kürtler arasındaki "kardeş kavgası"nın baş aktörü, halkları birbirine kırdıran bir halk düşmanı, Kürt halkının özlemlerini kendi çıkarlarını için kullanan bir lider olarak davrandı ve tarihe de bu şekilde geçecektir.

Peki bu referandumun hiçbir sonucu olmayacak mı?

Elbette olacak. Ama bu başta Kürt halkı olmak üzere Ortadoğu halklarının yararına değil, aksine zararına olacak. Savaşın büyümesi ve tüm bölgeyi sarması, halklara sadece daha büyük acı, gözyaşı, kan ve zulüm getirir.

Emperyalizme ve işbirlikçilerine yönelmeden bu savaşı bitirmek mümkün değildir. Halklar ancak kendi kaderlerini ellerine aldıkları zaman, gerçek bağımsızlık ve özgürlük gelecektir.

27 Eylül 2017 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

REFERANDUM YENİLGİSİ

doğru bilinen yanlışlar

25 Eylül günü Irak Kürdistanı'nda yapılan bağımsızlık referandumunun ardından geçen yaklaşık bir aylık sürede, bölgenin dengeleri çok önemli değişimler yaşadı. Kürt halkının binlerce yıllık devlet kurma özlemine dönük büyük bir ilerlemenin gerçekleşeceği beklenirken; referandum "tarihi bir yenilgi" olarak geçti kayıtlara.

15 Ekim'i 16 Ekim'e bağlayan gece, Irak Ordusu ve Haşdi Şabi güçleri Kerkük üzerine harekatı başlattı. İki gün içinde, IKBY (Irak Kürt Bölgesel Yönetimi) referandumdan önce hükmettiği toprakların yüzde 40'ını kaybetti.

"Bağımsızlık" hayalinden hezimete

Referandumun ardından Irak hükümeti referandumu tanımadığını açıkladı. Barzani ısrarla "bağımsızlık" ilan etmeyeceklerini, bu referandumun sadece Irak hükümetiyle müzakereleri yürütmeye bir unsur olacağını anlattı durdu. Bu işe yaramayınca, referandum sonuçlarını askıya aldığını da duyurdu.

Ancak çabaları yeterli olmadı. **Irak hükümeti mutlak bir biçimde referandumun iptal edilmesi koşulunu ileri sürdü. Yanısıra sınır kapılarının, Süleymaniye ve Erbil'deki uluslararası havaalanının ve petrol yataklarının Irak hükümetine devredilmesini istedi.**

Irak hükümeti ile IKBY arasındaki karşılıklı restleşme yaklaşık üç hafta sürdü. Irak hükümeti Kürtlerin geri adım atmasını isterken, Barzani direniş menkıbeleri okuyor, bir taraftan da emperyalistlerin desteğini almaya çalışıyordu.

Talabani'nin 6 Ekim günü düzenlenen cenaze töreninde süreç hız kazandı. Cenaze törenine katılan İran Dışişleri Bakanı Cevad Zarif, Talabani ailesiyle özel görüşmeler yaptı. Ardından İran'ın IŞİD'e karşı Irak ve Suriye'deki Şii güçlerin savaşını yöneten en önemli komutanı olan General Kasım Süleymani, 14 Ekim günü Talabani'nin mezarını ziyaret etme bahanesiyle KDP ve KYB yetkilileriyle görüşmeler yaptı. Son noktayı koyan ise, 15 Ekim günü Kerkük'ün Dukan ilçesinde yapılan toplantı oldu. Basında çıkan haberlere göre, **Kasım Süleymani Irak Ordusu ile Haşdi Şabi'nin Kerkük'ü nasıl kuşattığının planlarını ortaya koydu; Kürtlerin bu savaşı kazanma ihtimalinin hiç olmadığını gösterdi ve geri çekilmelerini istedi. Sonradan Kürt gruplarının birbirini "ihanet"le suçladığı bu anlaşma, bu koşullarda yapıldı.**

Sonuçta Kerkük, 24 saat içinde Irak merkezi hükümetinin eline geçti. **Ve bu kayıp, doğru düzgün bir savaş ve çatışma yaşanmadan gerçekleşti.** Yapılan anlaşma doğrultusunda, KDP ve KYB'ye bağlı peşmerge güçleri çekildi, Irak Ordusu ve Haşdi Şabi ilerledi. Irak'taki PKK güçlerinin ve çok az sayıda peşmergenin içinde olduğu kısmi çatışmalar yaşansa da, onlar da fazla direnmedi.

Kerkük'ün ardından, Şengal'in önemli bir bölümü, Telafer, Tuzhurmatu, Mahmur ve Başika'nın da içinde olduğu onlarca kent Irak hükümetinin eline geçti. Haşdi Şabi, Erbil'e 50 km kala durdu. Musul Barajı, İran'a bakan Pervezhan sınır kapısı, Suriye-Rojava'ya bakan Rabia ve Fishhabur sınır kapıları, Türkiye'de

Habur'un karşısında olan İbrahim Halil sınır kapısı, Bai Hasan ve Avana petrol sahaları Irak Hükümeti tarafından teslim alındı. **1991 yılından bu yana Türkiye-Irak sınırı, aslında Türkiye IKBY sınırındaydı; bu değişti. Keza Irak Kürdistanı ile Suriye Rojava'sı arasına Irak Ordusu girmiş oldu.** Rojava'ya Nusracı çeteler girdiğinde KDP'ye sığınmak isteyen halka, Barzani'nin kapatmış olduğu sınır kapısı, artık Irak hükümetinin elinde.

Bugün KDP ile KYB'nin birbirini ihanetle ve savaşmamakla suçlaması bir anlam taşıyor. Çünkü KYB Kerkük'ten savaşmadan çekildi, KDP de Ninova, Mahmur ve Şengal'den. Yenilgiye de, ihanete de ortaklar.

1991 Körfez Savaşı'ndan bile geride

Irak Kürdistanı'nın referandum öncesi federasyon statüsünün oluştuğu süreç, 1991 Körfez Savaşı'na kadar uzanır. **1991'de Kuveyt'i işgal eden Saddam, ABD'nin müdahalesi karşısında yenilir. Bunu fırsat bilen Talabani ve Barzani güçleri ayaklanırlar ve birçok kentte yönetimi ele geçirirler.** Saddam'ın bu ayaklanmayı bastırma çabası, ABD'nin engeline takılır. ABD, Irak Ordusu'nun "36. Paralelin kuzeyi"ne geçmesini yasaklar. "36. Paralelin kuzeyi"nde adı konmamış bir Kürt yönetimi oluşur. Saddam'ın hiçbir biçimde müdahale edemediği bu yönetim, yıllarca "devlet gibi bir şey" diye tanımlanmıştır.

2003 yılında ABD'nin Irak işgaline destek veren Kürt örgütlerin "ödül"ü, işgal altındaki Irak'ta 2005'te kabul edilen anayasa ile kurulan federatif bölgedir. 1991'de, devlet kurma hedefi ile başlayan süreç, ABD'nin "konjonktörü uygun görmemesi" nedeniyle gerilemiş, Kürtler federasyona razı olmak durumunda kalmışlardır. Ancak bu federasyonun sınırları içinde önemli petrol bölgeleri bulunmaktadır. Irak-Türkiye sınırının tamamı ve Irak-Suriye sınırının kritik bir kısmı Kürdistan Federasyonu'nun kontrolü altındadır.

İŞİD'in Irak'taki işgal hareketi da İKBY'nin sınırlarını genişletmesine zemin hazırlamıştır. İŞİD 10 Haziran 2014'te Musul'u işgal ederken, ertesi gün peşmerge Kerkük'ü ele geçirir. Kürtlerin "Kürdistan'ın kalbi" olarak tanımladığı ve zengin petrol yatakları nedeniyle son derece büyük önem taşıyan, ama anayasada statüsü tartışmalı olan Kerkük, böylece İKBY'nin içine alınır.

ABD'nin desteği ile, 1991'den itibaren Kürt bölgesi adım adım genişlemiş; Irak sınırları içinde oldukça önemli bir statü kazanmayı başarmıştır. 25 Eylül'de gerçekleşen referandum, bu süreci üst bir aşamaya, "bağımsızlığa" sıçratma girişimidir, fakat tersten gerileten sürecin başlangıcı olmuştur.

Referandumla bağımsızlık kazanılmaz

Önce Barzani'nin, ardından Katalonya'nın bağımsızlık kararı alması ve bunun için referandum gerçekleştirmesi, siyasal olarak önemli bir çarpıtmanın literatüre yerleştirilmesine neden oldu.

Kürt hareketinin yayın organlarında "ulusların kendi kaderini tayin hakkının en barışçıl ve en meşru biçimi olarak referandum..." ifadesi sayısız kere kullanıldı. Ve buna karşı bir görüş ifade etmek, şovenizmle, ihanetle eşdeğer tutuldu.

Oysa bu sistem içinde referandum ile "bağımsızlık" elde edileceğini savunmak, pespaye bir reformizmden ötesinde, gerçekleşmeyecek ham hayaller peşinde koşmaktan başka bir şey değildi.

Birincisi "ulusların kendi kaderini tayin hakkı"nın, "en meşru" biçimi "devrim"dir; referandum değil. Aksini iddia etmek, düzen muhalifliğinin sınırlarının ötesini düşünememekle ilgilidir.

İkincisi, "ulusların kendi kaderini tayin hakkı"nın, "barışçıl" bir yöntemi yoktur. Her devlet, egemen burjuvazinin "kendi pazar alanı"dır aynı zamanda. "Ulusal sınır"lar, "uluslar"ı tanımlamaktan çok, egemen burjuvazinin "pazar alanı"nı tanımlar ve sınırını çizer. Tam da bu nedenle, hiçbir egemen burjuvazi, "kendi toprakları"nın parçalanmasını, kendi pazar alanının küçülmesini istemez, bu değişikliğe gönüllü olmaz. Bu yüzden de kendi "pazar"ını direnişsiz biçimde teslim etmez. Yani "barışçıl" bir yöntem olarak

"referandum"la, bırakalım "bağımsızlığı", "bağımlı" da olsa bir "devlet" kurma ihtimali yoktur. Çok kanlı savaşlar, çok ağır bedeller gerektirir.

Dahası, gerçek anlamda bir bağımsızlık hedefi taşımayan, sadece kendi "ulus-devlet"ini kurmak isteyen bir hareketin, emperyalistlerin desteğini alması sözkonusudur. Ve emperyalistler, sadece kendi işlerine geldiği sürece ve kendi işlerine geldiği kadarıyla destek verirler. **Irak Kürdistanı'nın, 25 yılı**

aşkın süredir ABD'nin iznini beklemesi, her kritik dönemeçte Kürt halkının bir kere daha "satılmaları" buna örnektir.

Emperyalist sistemin referandum ve "kendi kaderini tayin hakkı" konusundaki ikiyüzlülüğünü, referandumdan hemen sonra kaleme aldığımız 26 Eylül 2017 tarihli "UKKTH BM'nin tanıdığı bir hak mıdır? Kürtler bu hakkı kullanmış mıdır" başlıklı yazıda da açık bir biçimde anlattık. Sosyalist sistemin basıncı altında BM'nin kabul ettiği "ulusların kendi kaderini tayin hakkı" sömürge halkları için kabul edilirken, bu hakkın "devletlerin toprak bütünlüğünü ya da siyasal birliğini bozacak ya da bunu teşvik edecek şekilde anlaşılmaması gerekir" şeklinde bir açıklama ile gerçekte yok sayıldığını ortaya koyduk.

Eski Yugoslavya topraklarından ayrılan kimi ülkelerin "bağımsızlık" referandumu yaptıkları ve devlet ilan ettikleri doğrudur. Ancak **bu devlet kurma süreci, şiddetli savaşlar üzerinden elde edilen statünün resmileşmesi, konjonktürel olarak emperyalistler tarafından onaylanması sonucunda gerçekleşti.** Yani ne kadar kanlı savaşlar verilmiş olursa olsun, emperyalistler uygun bulmadığı "bağımsız devlet" kararları yaşama geçmiyor. Hem Katalonya hem de Kürdistan referandumları, bu gerçeği bir kere daha ortaya koymuştur. Ve "ulusların kendi kaderini tayin hakkı"nın ancak devrimle yaşam bulacağı, her tür demagojiyi tuzla buz edecek şekilde gözler önüne serilmiştir.

Referandumun destekçileri

Referandum ile ilgili en önemli çarpıtma, sandıktan çıkan karara her kesimin tabi olacağı, "bağımsızlık" ya da "devlet" kurma hakkının kolayca geleceği üzerine yürütülmüştü.

İkinci büyük çarpıtma ise, referandumun faturasının Barzani'ye çıkartılması, arkasındaki emperyalist ve işbirlikçi desteğinin gözardı edilmesi konusunda oldu.

Referandum yapılmadan öncesinde ve yapıldıktan hemen sonra saldırıya uğrayacağı belli olduğunda, genel söylem, bu kararın Barzani tarafından "emperyalistlere rağmen" alındığı yolundaydı.

Barzani'nin kendi kişisel hırslarının bu referandum kararında önemli bir rol oynadığı, siyasi hayatını "Kürtlere bağımsızlık kazandıran lider" olarak doruğa taşıma hedefi olduğu doğrudur. Biz de "Referandum aynasında emperyalistler ve işbirlikçileri" başlıklı yazdığımızda bu unsuru belirtmiştik. Ancak **aynı yazıda, bu kararın asıl olarak ABD'nin iradesi doğrultusunda alındığının altını çizdik.** Ayrıca ABD dışında Barzani'ye bu konuda açık-örtük destek veren ülkeler de vardı. İsrail, S. Arabistan, Fransa...

ABD açısından referandumu gerekli kılan asıl unsur, Ortadoğu'ya ilişkin hedefleri ve bu hedefler konusunda Kürt hareketinden beklentileridir. ABD, 2003 yılından bu yana Ortadoğu'yu ele geçirmek için çeşitli politikalar üretmiştir. 2003'te doğrudan işgal etmiş, Irak'ı kontrol altına aldıktan sonra Suriye ve İran'a saldırmayı planlamıştır. Planları istediği gibi gitmeyince Suriye'de iç savaş çıkarmış, radikal islamcılarla yol almaya çalışmıştır. 2014'te İŞİD'i piyasaya sürmüş, Afrika'dan Uzak Asya'ya kadar çok geniş bir coğrafyada bu çeteleri kullanmıştır. Ortadoğu'yu da içine alan bütün Müslüman coğrafyasında, petrol yataklarından ticaret yollarına kadar tüm stratejik unsurları ele geçirmeyi hedeflemiştir.

Fakat ABD'nin bu çabaları, attığı tüm adımlar Ortadoğu'da ABD'yi güçlendiren değil, zayıflatan bir etki yarattı. Savaşın içinde daha da güçlenen İran, giderek Ortadoğu'nun belirleyici gücü haline geldi, Rusya'nın da doğrudan savaşa katılmasıyla, ABD'nin planları suya düştü.

İŞİD'in yenilgisi, ABD için yeni bir aşamayı zorunlu kılıyor. Zira İŞİD'in yenilgisi dünya siyasetinde radikal İslam'ın yenilgiye uğraması anlamına geliyor ve yeni bir radikal İslamcı çetenin desteklenmesi, güçlendirilmesi ihtimalini ortadan kaldırıyor. Bu durumda **ABD'nin, İŞİD'ten sonra Ortadoğu'da kalmak için yeni bir gerekçeye ihtiyacı var. İŞİD'i destekleyerek Ortadoğu'ya hakim olma planı başarısızlığa uğradığı için, Ortadoğu'da destekleyeceği ve kullanacağı yeni bir güce ihtiyacı var.**

İşte Kürt hareketi bu aşamada önem kazanmaktadır. Suriye Kürtleri üzerinden Rakka ve Deyr ez Zor'un ele geçirilmesi, ABD'nin Suriye'de savaşı sürdürme gerekçesi oluşturmaktadır. Irak'ta ise referandumla yeni bir siyasal denge yaratarak Irak ve İran üzerindeki baskısını artırmak istemiştir. Yani **bu referanduma en çok ihtiyacı olan, ABD'dir. Barzani'nin kişisel hırsları, ABD'nin hegemonya hırsları ile örtüştüğü için referandum gündeme gelmiştir.**

ABD, referandum konusunda Barzani'nin arkasında duran en önemli güçtür. Ancak yalnız değildir. İsrail, buna en açık ve doğrudan destek veren ülkedir. **Referandum kutlamalarında, Kürdistan bayrağı ile birlikte İsrail bayrağının taşınması, zaten bu desteğin ifadesidir.**

Fransa'nın desteği de son derece açıktır. Avrupalı bir grup diplomat, referandumdan bir gün sonra Erbil'de Barzani ile masada otururken fotoğraf lanmıştır. Bu heyetin içinde Fransız eski bakanlar ve Fransız diplomasisinde önemli bir yeri olan bir yazar da bulunmaktadır. Ve bu bakanlar, referandumun yenilgiye uğramasının ardından "Barzani'yi yanlış yönlendirdik" diye özeleştiri vermişlerdir.

Erdoğan'ın bütün esip gürlemelerine rağmen, AKP hükümeti de referanduma örtük destek verenler arasındadır. En başta, Barzani ile AKP arasında, Irak hükümetini atlayarak yapılan 50 yıllık petrol anlaşması, en büyük destektir. Bu anlaşma referandumdan önce yapılmış bir anlaşmaydı; bu da Kürdistan ile doğrudan ilişki kurma çabasının, Kürdistan'ın Irak Hükümeti'nden ayrı kararlar almasına verdiği desteğin ifadesidir. Türkiye'nin Almanya'dan sonra en fazla ihracat yaptığı yer Kürdistan'dır. Bu ekonomik ilişkiyi sürdürmek AKP açısından yaşamsal önemdedir ve daha Irak Hükümeti'yle bu ilişkinin kurulup kurulmayacağı belli değildir. Bu nedenle AKP, Kürdistan'ın varlığını sürdürmesinden ve hatta Irak'tan kopmasından yanadır. Türkiye'deki Kürt hareketinin varlığı ve talepleri konusunda AKP Hükümeti'nin kaygıları, buna engel değildir.

AKP'nin referandum sonrasındaki tutumu da, verdiği desteğin göstergesidir. İç kamuoyunu manipule etmeye dönük saldırgan söylemler bir yana, Türkiye Kürdistan'la olan sınır kapılarını kapatmamış, petrol akışını engellememiş, ticarete dönük herhangi bir sınırlama getirmemiştir.

Ancak konjonktürün değiştiğini farkettikten, referandumun başarısızlığa uğrayacağını anladıktan sonra tutum değiştirmiş, karşı cepheye geçerek Irak'la birlikte ortak tatbikat vb. yapmaya başlamıştır.

Benzer bir durum, diğer destekçiler açısından da geçerlidir. **İsrail dışında diğer tüm ülkeler, İran'ın ve İran destekli Irak hükümetinin bu konuda tavizsiz davranacağını anladıktan sonra tutum değiştirmişlerdir.** ABD'nin, referandumdan iki gün önce Barzani'ye yazdığı ve basına da verdiği "referandumu erteleme mektubu", bu tutum değişikliğinin çarpıcı bir göstergesidir. **ABD, Kürtlerin bağımsızlığı için koşulların henüz olgunlaşmadığını, bu hamlenin kendisine de zarar verecek bir yenilgi getireceğini anladığı aşamada, Kürt halkını bir kere daha satmaktan çekinmemiştir.**

Bu aşama Barzani için yapılacak bir şey kalmamıştır. Çıktığı yoldan dönemeyeceği, geri adım atamayacağı bir noktaya sıkışmıştır. Son noktada görevini bırakacağını açıklaması, zaten iki yıldır gaspettiği başkanlık koltuğunu da yitirmesi demektir.

Kürt hareketinde yine ihanet

Referandumun yenilgisi, Ortadoğu dengelerinde son derece önemli gelişmelere yol açtı ve açacak.

En başta bu İran'ı daha da güçlendirmiştir. ABD karşısında üç cephede birden savaştan (Irak, Suriye ve Yemen savaşları) İran, bir zafer daha kazanmıştır. Peşmergenin direnişsiz yenilgisi, İran'ın hem askeri hem de siyasi zaferidir. ABD'nin planladığı bir hamleyi engellemiş; bununla da yetinmeyip Irak hükümetinin çok önemli bazı sorunlarını çözmüştür. Kerkük'ün yeniden merkezi hükümete bağlanması, 1991'den bu yana merkezi hükümetin kontrol edemediği bazı sınır kapılarının geri alınması, Kürdistan ile hep sorun olan petrol ticaretinin merkezi hükümete geçmesi, son derece önemli adımlardır.

İkincisi, bu yenilgi, asıl olarak ABD'nin yenilgisidir ve bunun uzun vadeli sonuçları olacaktır. Bugün ABD, Suriye'de Kürt hareketini savaştırarak hem toprak hem de kalıcı askeri üsler kazanmaktadır. Ne var ki, Irak Kürtlerine böylesine ihanet etmiş olması,

Suriye'deki Kürt hareketini de etkileyecektir. Ancak yenilgi bununla sınırlı değildir. ABD yanlış bir siyasal karar almış, bu siyasal kararı hayata geçirecek askeri adımı da atamamıştır. Bu ABD'nin Ortadoğu siyasetinde önemli bir irtifa kaybını da getirecektir.

Üçüncüsü, ABD bir süredir zaten "güvenilmez müttefik" olarak kodlanmıştır. 2008 yılında Gürcistan'ı Rusya ile bir savaşın eşiğine getiren ABD, Rus orduları başkent Tiflis'e kadar ilerlerken seyretmekle yetindi. Bu tablo, ABD'ye güvenen işbirlikçisi ülkeler açısından önemli bir dönüm noktası oldu. Sonrasında ABD ile işbirliğini sürdürseler bile, bir gün ortada bırakılabilecekleri endişesini taşıdılar. Kürdistan referandumu, 2008'deki bu olaydan sonra, ABD'nin ikinci önemli çark edişidir. "Güvenilmez"liği katmerlenmiştir.

Kürt hareketi açısından ise, bu yenilginin altından kalkmak hiç kolay olmayacaktır. Basit bir geri adımın ötesinde, kazanılmış toprakların kaybı sözkonusudur.

Direnerek alınmış yenilgiler, yeniden doğma gücüne sahiptir; ancak peşmerge direnmeden yenilmiştir. Direnişsiz yenilgi, tasfiyeciliği, teslimiyeti beraberinde getirir. Bu durumu düzeltmek, kaybettiklerini kazanmak için harekete geçmek hiç kolay olmayacaktır. Dahası, halk üzerinde yarattığı hayal kırıklığı çok derin, açılan yaranın tedavisi çok zordur. KDP ile YNK arasında yeni bir iç çatışma da dahil olmak üzere, Kürt hareketi şiddetli krizlerle karşı karşıyadır.

Kürt basınındaki yazarlar, PKK'yi bu tablodan ayırmaktadır. Suriye'de PYD'nin ilerleyişi ve kazanımları da bu kesimi cesaretlendirmekte, Irak Kürdistanı'nda

PKK'nin yeni bir alternatif olacağı umudunu körüklemektedirler. Oysa durum son derece karışıktır ve geleceğe dönük hiçbir şey garanti altında değildir. Ayrıca PKK, Irak'taki yenilginin ortağıdır. Her ne kadar başlangıçta karşı çıkmış olsa da, referanduma katılmayı kabul etmiştir. Sonrasında Irak ordusu ve Haşdi Şabi'nin saldırılarına kısmi bir direniş göstermiş olsa da, peşmergenin geri çekilmesinin bir parçası olmuştur. Dahası, Türkiye'deki Kürt kentlerinde yaşananlar ortadadır.

Suriye'de Kürt hareketinin kazanımları, Türkiye'de Kürt hareketine birebir yansımada, yansımaz da. Suriye'de zaferler kazanan Kürt hareketi, Türkiye'de yenilgiyi engelleyemedi. Benzer biçimde Irak'taki Kürt hareketinin de kendi dinamikleri vardır ve Suriye'deki tablo, bu dinamikleri kısmen etkilese de, değiştirme gücüne sahip değildir.

* * *

Bütün bu süreçten geriye kalan, Kürt halkının umutlarının ve özlemlerinin yere çakılmış olmasıdır. Tarihte kurduğu tek devlet olan Mahabad Kürt Cumhuriyeti (22 Ocak 1946) bir yana, Kürt halkı bu özlemi hep taşımış ve hep hayal kırıklığına uğramıştır. ABD'yle işbirliği yaparak, ABD'ye yaslanarak devlet kurma çabası, aynı "kader"e mahkumdur.

Emperyalistlerden ve onların işbirlikçilerinden Kürt halkının lehine bir gelişme beklemek, fiilen onlara hizmet etmek, başta Kürt halkı olmak üzere tüm halklara ihanettir. Bu gerçek, bir kez daha yüzlere çarpmıştır.

2 Kasım 2017 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

Aysel Tuğluk'un annesinin cenazesine alçak saldırı

İrkçı faşist saldırganlık, bu defa kendisini mezarlıkta gösterdi. HDP Eş Genel Başkan Yardımcısı Aysel Tuğluk'un annesinin cenazesi, mezarlıkta gerici bir güruhun saldırısına maruz kaldı.

12 Eylül akşamı, Aysel Tuğluk'un annesi Hatun Tuğluk hayatını kaybetti. Hatun Tuğluk'un cenazesi, 13 Eylül günü, Ankara Batıkent'teki cemevine getirildi. Kocaeli Kandıra F Tipi'nde tutuklu bulunan Aysel Tuğluk, cezaevinden özel izinle çıkarak cenaze törenine katıldı. Ardından cenaze İncek Mezarlığı'na götürüldü.

Saldırı bu aşamada başladı. Gerici bir güruh, *"burada şehit cenazesi var, buraya terörist cenazesi gömdürmeyiz", "buraya Alevileri gömdürmeyiz"* sözleriyle cenazeye katılanlara saldırı. Devlet destekli güruh, etraftaki polis yığınağına rağmen pervasızca saldırganlığını sürdürdü. Sırrı Sakık *"birkaç saat boyunca linç tehlikesi yaşadık, bir güruh saldırdı ve bütün güvenlik güçleri seyretti"* sözleriyle, saldırının arkasındaki açık devlet desteğini teşhir etti.

Mezara dönük tehditlerin artması üzerine, sonrasında da cenazenin rahat bırakılmayacağı, cenazeye dönük alçakça saldırıların gerçekleştirileceği ortaya çıktı.

Bu koşullarda Aysel Tuğluk, annesinin naaşını toprak altında bile koruyamayacağını anlayarak, cenazeyi Dersim'e götürmeye karar verdi. Gömülmüş olan cenaze yeniden çıkartıldı ve Dersim'e taşındı.

Dersim'deki törende konuşan HDP milletvekili Meral Danış Beştaş, *"Bize Dersim katliamını, Madimak katliamını tekrar yaşattılar. Acımızı kat kat artıran başka bir olay da oldu. Dün Ankara-İncek'te bu topraklarda yeni bir vahşet yaşadık. Bunu yapanları, buna izin verenleri, göz yumanları lanetliyoruz. 'Cenazeye saygı' diye bas bas bağırıyorlar, bugün cenazelerimize en büyük saygısızlığı yapıyorlar"* dedi.

Cenazeye yapılan bu vahşi saldırganlık, kamuoyunda büyük bir infiale neden oldu. Bu vahşet, kitlenin tepkisi ve öfkesi ile karşılandı. Bu koşullarda devletin resmi ağızları, olaya tepki gösteriyormuş gibi görünmeye çalıştılar. Bazı bakanlar kınayan açıklamalar yaptılar. Gerçekte ise, yaşananlar devletten bağımsız değildi.

En başta, devletin bilinçli ve sistemli biçimde sürdürdüğü politikalar, bu saldırının nesnel zeminini hazırlamıştı. İkincisi, somut olarak saldırı başladığında da, polisin seyretmesi, valinin ve emniyet müdürünün HDP'li vekillerin telefonlarına çıkmaması ile, saldırganların önü açılmıştı. Bu ahlaksız ve alçak saldırganlığın sorumluları bu nedenle devletin resmi görevlileridir.

14 Eylül 2017 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

Zimbabve'ye Çin ayarı

Zimbabve'de 37 yıldır yönetimi elinde tutan Mugabe, 14 Kasım 2017 tarihinde, ordunun gerçekleştirdiği darbenin ardından görevden alındı. Darbeyi yapan askerler de -son dönemde yaygınlaşan haliyle- bunun bir darbe olmadığını iddia ettiler; yaşananların "güç kullanarak yapılan bir görev değişimi" olduğunu ileri sürdüler.

Darbenin ardından, devrik lider Mugabe ve eşi ev hapsine alındı. Mugabe'nin 6 Kasım günü görevden aldığı yardımcısı Emmerson Mnangagwa ise, Geçici Devlet Başkanı olarak atandı. Mugabe başlangıçta darbeye direndi. Ancak 21 Kasım'da meclise gönderdiği mektupla istifasını ilan etmek zorunda kaldı. Hemen ardından Mnangagwa, Devlet Başkanı görevini üstlendi.

Çin destekli askeri darbe

Robert Mugabe, 1980 yılından bugüne yönetimi elinde tutuyor ve "100 yaşına kadar" görevde kalmayı planladığını söylüyordu. Kendisinden sonra ise, hesapsız alışverişleri ve savurganlığı ile kitlelerin tepkisini çeken karısı Grace Mugabe'ye, yönetimi devretmeye hazırlanıyordu. Bu doğrultuda yardımcısını da görevden almış, gerekli yasal düzenlemeleri yapmıştı.

Ancak darbeye götüren süreç, onun iktidara böylesine çöreklenmesi nedeniyle değil, Çin emperyalizmiyle olan bağlarında ortaya çıkan sorunlardan oldu.

Genelkurmay Başkanı Constantino Chiwenga, darbeden birkaç gün önce Pekin'e bir ziyaret gerçekleştirmiş, Çin Savunma Bakanı Chang Wanguan ile görüşme yapmıştı. Çin'in "rutin askeri ziyaret" olarak tanımlandığı bu görüşmede, Zimbabve'deki darbenin kararı alındı; Genelkurmay Başkanı'nın ülkeye dönmesinin ardından da darbe gerçekleştirildi.

Bağımsızlıktan diktatörlüğe

Zimbabve topraklarında hayat, yaklaşık 2000 yıl önce yerli kabilelerin bölgeye yerleşmesi ile başlamıştı. Bugün Zimbabve nüfusunun yüzde 80'ini oluşturan Shona halkı da, o dönem gelen kabileler arasındaydı.

1893'te Britanyalı maden imparatoru Cecil Rhodes, parayla satın aldığı topraklarda ırkçı bir sömürge devleti kurup 'Rodezya' adını verdiğinde, bölgede Shona topluluklarının oluşturduğu şehir devletleri bulunuyordu. Cecil Rhodes, bölgedeki tüm madenlerin, yeraltı zenginliklerinin, verimli toprakların kullanımını ve bu topraklarda yerlilerin kölece çalıştırılması hakkını İngiltere'den gelenlere vermişti.

1911 yılında ülke Kuzey Rodezya (Zambiya) ve Güney Rodezya (Zimbabve) olarak ikiye bölündü. Güney Rodezya, bu tarihten sonra Birleşik Krallık içindeki suçluların, fazla nüfusun vb. istenmeyen unsurların göç ettirildiği bir yerleşim kolonisine dönüştü. Ve bu sonradan gelen beyazlar, ülkenin tüm zenginliklerini gaspetmeye devam etti.

1965 yılında Güney Rodezya, 'Rodezya' ismini alarak bağımsızlığını ilan etti. Ama bu, tıpkı Güney Afrika'da olduğu gibi, ırkçı politikalar izleyen beyaz azınlıkların ilan ettiği bir bağımsızlıktı. Ve Birleşik Krallık bu bağımsızlığı tanımadı. Ülkede görünürde parlamenter bir yönetim vardı; ancak siyahların yönetimde hiçbir yeri ve hakkı yoktu. Keza ülkede seçimler "başbakanlık" için yapılırken, resmi devlet başkanlığı hala Birleşik Krallık kraliçesinin elindeydi.

'60'lı ve '70'li yıllarda, dünya konjonktürünün de etkisiyle, devrimci bağımsızlık savaşına sahne oldu. ırkçı-beyaz sömürgecilere karşı savaşan Mugabe, bu dönemde lider olarak yükseldi. Sovyetler Birliği'nden istediği desteği alamamıştı, ancak Çin Mugabe'ye tam destek veriyordu. Mugabe'nin önderlik ettiği ZANU-PF (Zimbabve Afrika Ulusal Birliği-Yurtsever Cephe), Maoçu bir örgüttü. Mugabe, bu bağımsızlık savaşı sürecinde, 1964-74 yılları arasında hapis yattı.

Nisan 1980'de bağımsızlık ilan edildiğinde, ülkenin ismi Zimbabve (Antik yerleşim bölgesinde kurulu "Taş evler"den alıyor bu adı) oldu ve Mugabe başbakan seçildi. Başlangıçtaki küçük burjuva ulusalcı çizgisi, ülkede önemli ilerlemelerin gerçekleşmesini sağladı. **İlk 10 yılda, ekonomik reformlar ve toprak reformu yapıldı ve bu reformlar halkın ekonomik düzeyinde hızlı bir ilerleme sağladı.** Tarımda önemli başarılar yaşandı, küçük çiftçiler desteklendi, sağlık hizmetleri yaygınlaştırıldı, çocuk ölüm oranları yarı yarıya azaldı, okuma-yazma oranı yüzde 90'a ulaştı. Bu, Afrika'da görülmemiş bir düzeydi.

Zimbabve'ye Çin ayarı

Zimbabve, bağımsızlık savaşından bu yana Çin'e bağımlı olan bir ülke. 1980'de Zimbabve'nin bağımsızlığı ilan etmesinden sadece bir yıl sonra, Mugabe Çin'i ziyaret etti. O tarihten beri de, **sadece Mugabe değil, Zimbabve ekonomik-siyasi dünyasındaki önemli bütün aktörlerin Çin'le ilişkisi oldu.**

Mesela Mugabe'nin görevden aldığı, darbecilerin ise geçici başkan olarak atadığı Mnangagwa, 1960'lar da Çin'de askeri eğitim almıştı ve Pekin'deki üst düzey generaller ile yakın bağları bulunuyordu.

Zimbabve'nin başkenti Harare'de, Çinlilerin yaptığı ulusal stadyumun açılış konuşmasında, Mugabe bu ilişkiyi, *"Yüzümüzü güneşin doğduğu doğuya, sırtımızı ise güneşin battığı batıya döndük"* sözleriyle tanımlamıştı.

Bu koşullarda, Zimbabve, ekonomik, siyasi ve askeri olarak Çin'le kesin bir bağımlılık ilişkisi kurdu. Diğer taraftan **Zimbabve, Çin'in en çok yatırım yaptığı ülkeler sıralamasında üçüncü sıraya yükseldi.**

Çin, Zimbabve'nin en büyük ticaret ortağı oldu ve ekonomisini desteklemek için 40 milyon dolar değerinde kredi sağladı. 2015 yılında Zimbabve'nin ihracatının yüzde 28'ini Çin karşılıyordu. 2000-2012 yılları arasında Zimbabve'de iletişim, inşaat, enerji ve tarım alanlarında 128 projeye yatırım yaptı. Güneş enerjisi santrallerinin inşasından zengin elmas madenlerine kadar pek çok sektörde Çin'in devasa yatırımları oldu. Sadece 2013 yılında yapılan Çin yatırımı, 600 milyon dolara ulaştı.

Mugabe'nin yönü hep Çin'e dönüktü. Ancak **Rodezya döneminde ekonominin içine çöreklenmiş olan İngiliz emperyalizmi başta olmak üzere, Zimbabve'nin zengin elmas ve altın madenlerine göz diken batılı emperyalistlerin, ülke üzerindeki hesapları ve müdahale çabaları hiç bitmedi.**

Mesela 2000'lerde Mugabe, beyazların çiftliklerini siyahlara devretme planı için harekete geçti. Bu hamle bir taraftan tarım sektörünün çökmesine neden olurken, diğer taraftan Batılı emperyalistlerin ağır yaptırımları devreye girdi. Tarımdaki sorunları gidermek için 2005

General Chiwenga Çin'de

yılında ordu, nüfusu kırsal alana yerleşmeye mecbur bıraktığında, 1 milyon insan bundan etkilendi. **Bir taraftan yanlış ekonomi politikaları, diğer taraftan emperyalistlerin yaptırımları nedeniyle 2008'de işsizlik yüzde 80'e, enflasyon yüzde 500 milyona fırladı.** Yaklaşık 12 milyon nüfusa sahip olan ülkede yaklaşık 5 milyonun ülke dışına göç etmesi, emperyalistlerin laboratuvarlarında üretilmiş olan AİDS hastalığı nedeniyle nüfusun adeta kırılması gibi unsurlar, koşulların daha da kötüleşmesini getirdi. Öyle ki, ülke kendi parasının istikrarsızlığını gerekçe göstererek tedavülenden kaldırdı; ABD Doları, Güney Afrika Randı, İngiliz Sterlini gibi para birimlerinin kullanımı yaygınlaştırıldı.

Ekonomik verilerin kötüleşmesi ve kitlelerin hoşnutsuzluğunun artması, 2008 ve 2013 seçimlerinde Mugabe karşıtı muhalefet partilerinin güç kazanmasına neden oldu. Mugabe, her şeye rağmen seçimleri hile ile kazanmayı başardı, ancak İngiltere tarafından desteklenen muhalefet, kitle gösterileri gerçekleştirdi. Yoğun bir şiddet ile bastırılan bu hareketler, kitlelerin ZANU-PF'den uzaklaşmasına neden oldu.

Seçim çalkantıları karşısında BM'nin ambargo uygulama çabaları, Çin ve Rusya'nın vetosuyla engellendi. Ancak bu tarihten sonra, batılı emperyalistlerin Zimbabve üzerindeki baskısı arttı. Zimbabve'nin güney komşusu olan Güney Afrika Cumhuriyeti, bu baskının ve müdahalenin araçlarından biri oldu.

Bu baskı döneminde, Çin ile Zimbabve'nin ilişkileri de sarsıntı geçirdi. Mesela 2009 yılında, Çin'in askeri malzemelerinin Zimbabve'ye nakli sırasında yaşanan bir sorunun ardından Çin, Zimbabve'yi "kısıtlı askeri ticaret" listesine aldı.

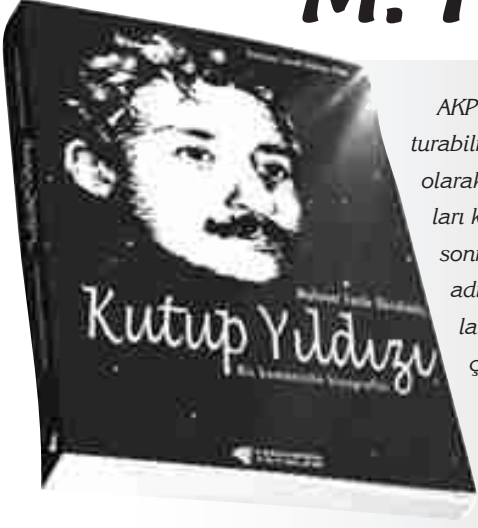
Mugabe, Ağustos 2015'te Batılı ülkeleri yatırım yapmaya davet etti. Ayrıca 2016'da "yerleştirme" adı altında, ülkedeki yabancı şirketlerin hisselerinin yüzde 51'ini Zimbabvelilere devretmesi kararını aldı. Bu durumdan en fazla, ülke ekonomisinin ağırlıklı bölümünü kontrol altında tutan Çin etkilendi.

Zimbabve'de iki emperyalistin etkin olduğunu ve rekabet ettiklerini söyleyebiliriz. Biri Rodezya'nın tarihine ve ekonomisine hakim olan İngiltere, diğeri Zimbabve'nin bağımsızlık savaşından bu güne hegemonyasını kurmuş olan Çin. Öyle ki, **bugün ülkede sadece iki büyükçilik bulunmaktadır: Biri İngiltere'nin, diğeri Çin'in.** Keza, ülkenin resmi dili olarak İngilizce ve Shonaca belirlenmiştir.

Bağımsızlık sonrasında İngiltere, ülke üzerindeki "haklarını" ve ayrıcalıklarını koruma çabasında olmuştur; Çin ise hegemonyasını giderek güçlendirmiştir. Son yıllarda Mugabe'nin diğer emperyalistlere yer açma çabası ise, Çin tarafından desteklenen bu darbe ile karşılanmıştır.

19 Kasım 2017 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

Tek Tip Elbise saldırısı ve M. FATİH ÖKTÜLMÜŞ (*)

AKP hükümeti, kamuoyu oluşturabilmek için önce “FETÖ”cü olarak adlandırdıkları tutukluları kapsayacağını ilan etti; sonrasında “terörle mücadele” adı altında devrimci tutsakları da katarak, mahkemeye çıkarken “Tek Tip Elbise” (TTE) zorunluluğunu getirdi. Bu uygulama bilindiği gibi 12 Eylül askeri faşist cuntanın devrimci

tutsakları teslim almak için gerçekleştirdiği yaptırımların en öne çıkıyordu. Bunu askeri içtima, zorunlu din dersleri, İstiklal Marşı gibi yaptırımlar izliyordu.

Komünist ve devrimci tutsaklar, filli direnişlerle, süresiz açlık grevleri ile bu yaptırımlara karşı direnişe geçtiler. Ancak bu direnişler birçok yerde kırıldı ve giderek bu direniş biçimleri yetersiz kaldı. Teslim alınamayan tek yer olarak İstanbul cezaevleri kalmıştı. Oraya da TTE zorunluluğu getirilince, önce bu elbiseler parçalandı, mahkemelere don-fanila çıktı. Ancak başta reformist-revizyonist kesimler olmak üzere bir kısım tutsaklar, TTE giymeye razı oldular. Bu geri adımla birlikte tüm yaptırımların sökün edeceği aşıkardı. Böylesi topyekün bir saldırıyı, ancak ölümüne bir direniş durdurabilirdi.

TİKB ve Devrimci Sol davasından yargılanan tutsaklar, “Ölüm Orucu”na başlamak gerektiği konusunda hemfikir idiler. Bu doğrultuda yapılan çağrılar yanıtsız kalınca, iki örgüt 1984 yılının Nisan ayında süresiz açlık grevini başlattı. DS 30. günde, TİKB’li tutsaklar da 45. günde eylemlerini ölüm orucuna çevirdiklerini açıkladılar. İçlerinde TİKB MK üyesi Mehmet Fatih Öktülmüş’ün de bulunduğu, gönüllülerden oluşan ölüm orucu ekipleri, “ölümün koynunda bitecek” olan eylemlerini sürdürdüler. Ve 65. günden itibaren ölümler başladı. DS militanlarından Abdullah Meral “ipi göğüsledi” önce. Ardından Haydar Başbağ ve Mehmet Fatih Öktülmüş ölümsüzlüğe ulaştı. Ve son şehit Hasan Telci oldu.

Ölüm orucu eylemi, başta İstanbul olmak üzere tüm cezaevlerinde faşist yaptırımları durduran bir rol oynadı. Onun etkisi dışardaki mücadeleye de yansıdı. Tutsak aileleri, Taksim Meydanı’na siyah çelenk bırakarak, 12 Eylül sonrası ilk çıkışlarını yaptılar. Onun içindir ki, 1984 ölüm orucu, içeride-dışarıda karanlığı yaran bir şimşek etkisi yarattı. Bu eylemde, adı direnişle anılan Mehmet Fatih Öktülmüş’ün rolü ise çok büyüktü. Onun varlığı, sadece yoldaşlarında değil, tüm devrimci tutsaklarda eylemin zaferle biteceğine dair inancı güçlendirdi. M. Fatih Öktülmüş, her eyleminde olduğu gibi, son eyleminde de düşmana korku, dostlarına güven vererek, onun zaferle taçlanması belirleyici oldu. Ölümüne günler kala söylediği “Ölebiliriz ama biz kazanacağız” sözü, slogan oldu; daha sonraki ÖO eylemlerinin, ardından işçi-emekçi direnişlerinin şiarı haline geldi.

Komünist ve devrimci tutsaklar, bugün yeniden hortlatılan TTE saldırısını püskürteceklerdir. Başta M. Fatih Öktülmüş olmak üzere devrim şehitlerinin canlarıyla durdurduğu TTE elbise dahil tüm faşist yaptırımlara boyun eğmeyecek, faşizmi bir kez daha dize getireceklerdir. İçeride-dışarıda yükseltilen mücadele ile bu saldırı furyası da mutlaka akamete uğrayacaktır. Tarihimizden aldığımız güçle, bir kez daha BİZ KAZANACAĞIZ!

’82 Anayasası dipçik zoruyla halka kabul ettirildikten sonra, cunta şefi Kenan Evren, sivil elbiselerini giyip cumhurbaşkanı oldu. Ama ekonomik terör ve siyasi baskılar daha katmerli ve sinsi biçimde devam etti. Dışarıda; açlık, yoksulluk, işsizlik, fuhuş ve siyasi baskılar halka dayatılırken, içeride de, siyasi tutsaklara “Tek Tip Elbise” (TTE) giydirileceği söylentisi yayılmaya başladı.

TTE’nin amacı, siyasi tutsakları kimliğinden arındırma ve onursuzluğa zorlayarak teslim almaktı. TTE ile birlikte, yeni Özel Tip cezaevlerinin açılacağı ve bunlardan birinin de Sağmalcılar olduğu söylentileri geliyordu kulağımıza...

1983 Eylül ayının başlarıydı. TTE’ye karşı tavrın ne olacağı konusunda siyasi hareketler arasında tartışma başladı. Devrimci örgütlerin hepsi giymemekte hemfikir idiler. Ancak hangi taktik biçimlerle direniş gösterileceği henüz netlik kazanmamıştı. Çünkü daha bir-bir buçuk ay önce, Metris’te, siyasi baskıların kaldırılması ve bazı temel hakların verilmesi için yapılan 27 günlük Süresiz Açlık Grevi (SAG), kötü bitmişti. Onun için bazıları, yeni bir açlık grevinin başlamasından yana değillerdi. Bazı revizyonist hareketler ise, tartışmalara katılmıyorlar, ama açıktan giyeceklerini de telaffuz etmiyorlardı.

Bildirilerin, açıklamaların elden ele dolaştığı bir sırada, cezaevi müdürü elinde bir liste ve bir grup askerle geldi. “Sıkıyönetim adli müşavirliğinden gelen emirle, içinizden bazılarını Sağmalcılar Özel Tip cezaevine gönderiyoruz” dedi. Hemen aklımıza ilk gelen isim Fatih oldu. Gerçekten liste açıklandığında 25 kişinin başında Fatih vardı.

O dönem Fatih gibi birinin “kaybettirilmesi”, her an mümkündü. “Direnip vermeyelim” kararı çıktı kendi aramızda. Bunu diğer hareketlere de götürdük ama kimseden olumlu yanıt gelmedi. Herkes gitmeye hazırlık yapıyordu... Hepimiz çok üzgündük, gönderiyoruz ama yüreğimiz sıkıntılı. Fatih “yine birlikte olacağız” derken, demir kapı kapandı...

Aynı gün Metris, Alemdar, Kabakoz askeri cezaevlerinden de belli kişileri, Sağmalcılar Özel Tip cezaevine sevk etmişler. TTE’yi ilk bunlar üzerinde denemek istemişler. Az sayıda önder kesimlere giydirirlerse, geride kalan devrimci kitleye rahatlıkla giydiririz diye düşünmüşler kendilerince.

Fatihler, Özel Tip’in kapısına vardıklarında, içeriye tek tek alıyorlar. Kapıdan arama noktasına kadar iki sıra halinde komandolar dizilmiş, yırtıcı bir hayvan avını bekler gibi... Fatih ringden indirildiği anda sloganı patlatıyor. Yarasalar Fatih’in üzerine çullanıyorlar, tekme-dipçik sağanağı altında arama noktasına götürüyorlar. Onlarca asker etrafını sarmış, karşılarında mermerden bir heykel gibi duran bu adamın, onlara ne türden zorluklar çıkaracağını merakla bekliyorlar.

Subay kudurmuşçasına bağırıyor: “Soyun! Bize zorluk çıkarma! Burası, Metris’e, Sultanahmet’e benzemez...” Fatih böylesi durumlarda ne saldırının dozajını düşürmek için düşmana ‘ajitasyon’ çeker, ne de gözlerini düşmanın gözlerinden kaçırmaz. Bu kez de dimdik duruyor karşılarında.

Subay hiddetlenip askerlere “soyun bunu” diyor.

Onlarca asker Fatih’e doğru hücumla geçtiği anda, biraz önce askerlerin arasında rahat ve sakin duran bu adam, atletik vücudunu bir anda gerer; iki kolunu içten bacakları arasında geçirerek kenetler; başını, kenetlenen kol ve bacakları arasına alır. Bu, soyundurmaya karşı kullanılan bir yöntemdir. Vücut top gibi sıkılır ve açılmaz. Düşmanı uğraştırmak için etkili olan bu yöntem, direnişler içerisinde kazanılmıştır. Karşıdakilerin gücü ne olursa olsun en az, on onbeş dakika direnişi sürdürür.

Uzun bir boğuşmadan sonra Fatih’i soyarlar. Eline bir don bir atlet ve TTE verirler. Geri kalan tüm eşyasını, talan edilecek yer olan depoya alırlar. Aynı uğraşla giydirirler Fatih’i. Sürükleyerek atarlar hücreye. Fatih, TTE’yi parça parça yırtarak koridora atar. Diğer devrimci tutsaklarla da haberleşir, herkes bu yöntemi uygular. TTE giymeyeceklerini anlayan cezaevi yönetimi, akşama doğru alt-üst eşofmanlarını ve terliklerini verir tüm tutsaklara.

Fatih, Özel Tip’e götürüldükten iki gün sonra mahkemeye gidenlerden haberini alıyoruz. Hücrelerin pencereleri büyümüş, yandaki hücre ile konuşulmasını diye küçültüyorlarmış. O nedenle kısa bir süre için üç kişilik hücrelere vermişler. Avukata, mahkemeye ve ziyarete eşofmanlarla çıkıyorlarmış. Şimdilik TTE zorlaması yokmuş ama eşofman dışında sivil giysileri de vermiyorlarmış... Anlaşılan, kamuoyunun tepkisini düşürmek için TTE şimdilik beklemeye almışlar. Öncelikle devrimci tutsaklar üzerinde hücre sistemini oturturmaya çalışıyorlar.

* * *

İstanbul askeri cezaevlerinde ilk TTE saldırısı, 23 Ekim 1983’te uygulamaya koyuldu. Saldırı büyüktü, direniş de büyük olmalıydı. Bütün koşullarda barikatlar kuruldu. Aşılamayınca, demir testere ve kaynaklarla kesilip söküldü barikatlar. Ortalık meydan muharebesine dönmüştü. Cezaevi reviri yaralanan tutsak ve askerlerle doluydu. Zorla TTE giydirildi, ancak daha koşullara varmadan parçalanıp atıldı. Elbiselerimiz dahil herşey talan edildi. Komünler dağıtıldı, kağıt-kalem-kitap yasaklandı. Günlük gazeteler, Tercüman ve magazin gazeteleriyle sınırlandı. Avukat, mahkeme, ziyaret ve havalandırma yasaklandı. Saç, sakal ve bıyıklar operasyonla sıfır numara vuruldu. TTE giyilmeden bunlar verilmeyecekti.

Bir çoğumuz rutubetli ve farelerin cirit attığı hücrelerdeydik. O gün ekmek, yemek, su verilmedi. Zaten saldırıyla birlikte açlık grevine (AG) başlamıştık. Her saat başı atılan sloganlarımız, kapı-pencere vurmalar ortalığı inletiyordu. Az sayıdaki ziyaretçimiz, cezaevi kapısında merakla bekliyorlardı. Saldırının ilk haftasında yeni sistemin ne olduğu netleşiyordu. Ancak direniş de sürüyordu. AG’nin ikinci günü bırakma önerisi yapan siyasetler oldu, bunlar daha çok küçük gruplardı. Esas yaklaşım, avukat, mahkeme, ziyaret konusu aydınlanana ve diğer cezaevlerinde ne olup-bittiğini öğrenene kadar AG’yi sürdürmektir. Öyle de oldu. Sınırlı biçimde de olsa, ziyaret ve avukat görüşü verildi bir hafta içinde. Haberler alındı ve neler yapılacağı konusunda bilgiler iletilti. AG yedinci gününde bırakıldı ama şimdilik! Ayrıca AG yapılmasını diye tuz-şeker gibi şeylerin kantinde satışı kaldırıldı. Saldırı büyüktü, esas amaçları fiziki işkencelerin yanı sıra psikolojik baskılarla teslim almaktı devrimci tutsakları.

O sırada Diyarbakır Askeri Cezaevi’nde yurtseverlerin Ölüm Orucu direnişi vardı. Dört şehit verilmişti ancak somut bir hak alınamamıştı. Bu direniş sürdüğü sırada Mamak’ta da SAG başlamıştı. Dışarıda tutsak ailelerin desteğinden başka bir destek yoktu. Onlar da çok az

sayıda ziyaretçilerdi. Genel olarak emekçi halk kitleleri, açlık, işsizlik ve baskılardan başını kaldıracak durumda değildi. Ancak bu suskunluk ve baskı ortamında cuntaya karşı dipten bir öfkenin biriktiği de muhakkaktı...

Genel seçimler yapıldı. Cuntanın en şişman bürokrati Turgut Özal'ın ANAP'ı, seçimleri büyük çoğunlukla kazandı. Bilinçsiz kitleler, ekonominin kapıları açılacak ve demokrasi gelecek diye beklerken, yıllar sonra ülkenin tepesine çörek-lenecek olan IMF programının temelleri o zaman atıldı... Ne pahasına olursa olsun devrimci tutsakları teslim alma hedeflendi. Turgut Özal döneminde cezaevlerinde katledilen devrimci sayısı, cunta döneminden daha fazladır. TTE uygu-lanmasına da Özal'ın Başbakan olduğu dönemde geçildi.

Parlamento açılmış, seçimler yapılmış ve hükümet kurulmuştu ancak, fiili olarak halen askeri yasalar geçer-liydi. Anadolu cezaevlerinde siyasi tutsaklara askeri faşist yaptırımlar uygulanıyordu. Bu, yer yer komünist tutsaklar tarafından püskürtülse de genel olarak böyleydi. Şimdi sıra İstanbul cezaevlerine gelmişti. İstanbul cezaevlerinde siyasi baskılar ve dayatmalara karşı sık sık gündeme gelen AG'ler, devrimci kitle üzerinde bir yorgunluk yaratmıştı. Açıkta AG ve SAG'a karşı çıkan yoktu ama, çeşitli nedenler ileri sürüle-rek fiilen AG engelleniyordu. İki arada bir derede gezinenler de vardı tabii! Modern revizyonistleri zaten saymıyoruz, onlar başından itibaren bu teslimiyeti kabullenmişlerdi.

Devrimci mücadele, tıpkı bir deniz gibidir; kendinden olmayan yabancı maddeleri, hırçın dalgalar dışarı atar. Mücadelenin nispeten iyi dönemlerinde küçük-burjuva dev-rimciliği revaçtadır; en önde bayrağı kimseye kaptırmazlar. Ancak, mücadelenin vuruşkan zorlu günlerinde, düşmanla göz göze gelindiğinde, mücadelenin gerçek sahipleri kan-revan içinde savaşırken, küçük-burjuva oportünizmi devrime yabancılığını göstermeye başlar ve bir bahaneyle ortalıktan sıvışır. Onların yabancılığını açığa çıkaran asıl güç, mücade-lenin sertliğidir.

* * *

'83 ortalarından itibaren sürdürülen direniş ve açıkık grevleri sonuç alıcı olmamıştı. Dışarıda ağır darbeler yiyen örgütler toparlanamıyordu; dağılma ve tasfiyecilik her yö-nüyle oturmaya başlamıştı. Bu gelişmeler, içeride de çeşitli örgütleri uzlaşmacılık ve teslimiyete doğru evriltiyordu. Tam da bu süreçte, 1984 başlarında tüm bu yaptırımların doruğu olan Tek Tip Elbise (TTE) saldırısı gündeme geldi...

Maviydi Tek Tip Elbise... Devrimci tutsaklar onu, "mavi kefen" olarak tanımlıyordu. Aslında salt tutsaklar açısından değil, tüm toplumun ürkütülüp, kolayca köleleştirilmesi için biçilmiş bir kefendi TTE. Ama küçük-burjuva devrimciliğinin politik perspektifi o denli karanlık içerisindeydi ki, bunun ayırımına varacak güçte ve sağlamlıkta değildi. Sonuçta "mavi kefen"i giydiler! Ve arkasından yaptırımlarla dolu bir tabut (!) geldi.

Saldırı, sınırlı açlık grevleri ya da diğer direnişlerle püskürtülemiyor, bu araçlar saldırının kapsamı karşısında küçük kalıyordu. Devrimci güçlerin direniş cephesindeki yarılma ve gedikler, güçlü bir direnme yaratılmazsa, cephesel bir çöküşe gitme tehlikesini büyütüyordu.

* * *

TİKB ve Devrimci Sol tutsakları, çıtayı yükseltmek gereğini duyular. '84 Ölüm Orucu bu koşullarda tarihe kaydedilmeye başlandı...

Eylem biçimi yeni değildi... '82 yılında IRA tutsakla-rı politik tutukluluk haklarının tanınması talebi ile Ölüm Orucu'na başlamış ve 9 insanlarını yitirmişlerdi... Aynı yıl, PKK tutsakları Diyarbakır cezaevinde yaşanan teslimiyete karşı başlattıkları Ölüm Orucu'nda, içlerinde Merkez Komite üyeleri de olmak üzere 4 insanlarını şehit vermişlerdi. Bah-settiğimiz Tek Tip Elbise saldırısı ise, devrim ve karşı devrim

çatışmasının odaklaştığı, çatışmanın bu noktada cereyan ettiği bir dönüm noktasıydı. Karşı durmak ve direnmek, salt bir devrimci tutsak onurunu korumak anlamına gelmi-yordu. Bu dönüm noktasının öte yanında, faşist cuntanın zafer salvosu bekliyordu!

'84 Ölüm Orucu, devrim inancının ete kemiğe bürün-mesinde ve en zorlu koşulların bilinç açıklığı ile yanılmasın-da bir sembol, bir doruktur... Onun önemi salt cezaevleri ile sınırlı değildir. Tüm toplumsal muhalefetin susturul-duğu, derin bir korku ve harekete geçmekten alıkoyan bir yıldınlığın hakim olduğu; teslimiyetin kendisine bir yaşam felsefesi oluşturduğu günlerde devrimci bir duruşu ifade eder. Tartışılmaz bir tarihsel haklılığın; gerçekleşmesi için büyük alt üst oluşlar gereken ve tam da bu yüzden seçkin savaşçılar isteyen büyük bir davanın esini vardır onda...

Bazı örgütler o dönem Ölüm Orucu eylemini "siyasal intihar" olarak değerlendirdi. '84 Ölüm Orucu, "siyasal intihar" değil, tam tersine bir gün doğumuydu... Kavganın öyle mevzileri vardır ki, "biz burada ölmeliyiz" dedirtir. Fatih yoldaşın vasiyetinde söylediği gibi "Bizler asla mücade-le-yi ölümle değiştirmeyiz." Aslanan yaşamı anlamlı kılmak için ölümüne bir kavga vermektir. Ama kavganın ölmeyi gerektirdiği yerde de artık yaşamak olmayan 'yaşamayı' savunmamaktır...

Haydarpaşa Askeri Hastanesi'nin içinde yükselen kızıl bayrak böyle bir direnişin gönderine çekilmiştir. Savaşçı-ların böyle rahat ve yüksek bir gönüllülük içinde olmaları, bu büyük kavganın en ön cephesinde yer almalarından ötürüdür...

* * *

17 Haziran 1984... Koridorlarda sık sık duyduğumuz postal sesleri, o gün öğlenden sonra bir anda çekiliverdi. Böylesi durumlarda, askerler ya aramaya gelirler veya ope-rasyon yapıldı. Hangisi olursa olsun ortalık talan edilirdi. O nedenle bizden birileri bunu farkettiğinde, herkes hazırlığını yapsın diye, bütün hücreler uyanırdı... Bazen bizler daha gardımızı almadan, askerler kapıya dayanırdı. Ancak bu kez öyle olmadı... Askerler koridorlardan çekileli neredeyse bir saat oldu, ama ne gelen var ne de giden. Kapıya kulağımızı dayıyoruz, çıt yok. Ortalık ölüm sessizliği... Ölüm orucu birinci ekibin tamamı Haydarpaşa askeri hastanesine kal-dırılmış. Askerlerin ağzından bölük pörçük aldığımız bilgiler-den başka artık onlardan hiç haber alamıyoruz. Bu arada mahkemeye giden de yok.

Nihayet sessizlik bozuldu, bloklar arasında trafik başladı. Herkes, birbirine "ne oluyor", "bir haber var mı?" diye soru-yor. Gelen yanıtlar olumsuz, "koridorda kimseler görün-müyor, askerleri çağırıyoruz ses vermiyorlar!" Zor anlar... Zindan içinde zindan yaşıyoruz. "Fazla sayıda ölümler var ki, bunlar koridorlara yanaşmıyorlar" diyoruz. Herkeste bir endişe, bir telaş var. Burnumuzdan soluyoruz, yüreğimiz güm güm atıyor. Son kez nöbetçilere sesleniyoruz, yanıt gelmiyor. Kapıları vurmaya başlıyoruz. Cezaevi inliyor; orta-lık deprem yeri gibi... Zaman zaman kapı vurmaları kesip sloganlar atıyoruz.

Saatler ilerliyor... Gün aydınlığı yerini akşam karanlığına bırakmak üzere. "Galiba görevlilerden biri görüşmeye geldi" haberi ulaşıyor. Ardından görüşmelerin yapıldığı G-bloktan sesler gelmeye başlıyor. Hücre penceresinin demirine alnı-mı bastırıyorum, anlamaya çalışıyorum... Sonunda "şehitler var" dediklerini duyuyorum.

Acaba kimler? Böylesi anlarda seçim yapmak çok zor, ama aklım Fatih yoldaşa. "Umarım o değildir" diye içimden geçiriyorum. Onun yeri doldurulamaz. Yalnızca TİKB için değil, Türkiye devrimi açısından bu böyle! İçimde fırtınalar kopuyor, beynim kilitlenmiş... Onun ateşli yüreği, bilinç berraklığı, mücadelenin çeşitli cephesindeki çalışkanlığı,

düşman karşısındaki sağlam duruşu, örnek fedakarlığı ve yoldaşlarına bağlılığı, bir film şeridi gibi gözlerimin önünden geçiyor...

Bu arada cezaevi müdürünün, şehitlerin isim listesini temsilcilerimize verdiğini öğreniyoruz. "Birazdan şehitlerin isimleri okunacak" deniyor. Soluğumuzu tutmuş bekliyo-ruz. Gün ve saat itibarıyla, sırasıyla okunuyor şimdi. Yüreğim demirci körüğü gibi inip kalkıyor;

Abdullah Meral

Haydar Başbağ

Mehmet Fatih Öktülmüş...

Ölüm orucu'nun (ÖÖ) 55. günü, hep beraber mahke-meye çıkmıştık. Fatih yoldaş benden önce ringe binmişti, gidip yanına oturdum. Kolu sakat olduğu için önden kelepçelenmişti, kollarını kaldırıp boynuma attı. Öpüştük.... Yüzümü yüzüne yapıştırdım, konuşuyoruz. Müthiş bir güçtü o, bir anda bütün bedenimin ısındığını hissettim. Yüreğim köpürdü... İsrarla "yoldaş seninle yer değiştirelim" dedim. İsrarlarım fayda etmedi...

Alnım, bastırdığım pencere demirine yapışmış, donakal-mışım. Ne bir hıçkırık ne de bir damla gözyaşı. Sanki yaşam durmuştu o an...

Gök gürlemesi gibi yükselen sloganlarla kendime geli-yorum. Durmak yok, atağa geçmeliyiz...

* * *

Sloganlar cezaevi duvarlarına çarpa çarpa ulaşıyor bize. İsimler okunuyor, Metris yankılanıyor, Sağmalcılar yankıla-nıyor, Sultanahmet, İstanbul, dünya yankılanıyor... Kadınlar koğuşunda herkes camların demirlerine yapışmış, isimleri dinliyor... Şehitlerimiz var! Bunun olacağını bilmek ayrı, olduğunu öğrenmek ayrı...

Ve Mehmet Fatih Öktülmüş!... Bu ismi şehitler arasında duymak... Elimde ne varsa anında yere düşüyor, bir daha anlamaya çalışıyorum... Fatih' i kaybetmiştik... Abdullah Meral ve Haydar Başbağ ile birlikte... Henüz Hasan Telci'yi de kaybedeceğimizi bilmiyorduk... Direnişimizin üç yıldızı kayıp gitmişti aramızdan...

Kadınlar koğuşundan da slogan sesleri yükseliyor. Herkes öfkeyi, acıyı, gururu iç içe yaşıyor. Gözlerden sü-zülen yaşlar, sloganların sertliğinde yitip gidiyor... Hemen o akşam Devrimci Sol'dan arkadaşlarla büyük bir pankart hazırlıyoruz. Camlardan havalandırmaya sarkıtacağız. Bir gece içinde büyük bir hızla bitiriyoruz pankartı. Ve ince ince demir parmaklıkların arasından kurduğumuz düzeneğe bir güzel açıp havalandırmaya sarkıtıyoruz...

Asker pankartı görür görmez koğuşu basıyor... Pankartı nasıl, hangi malzemeyle, ne kadar kısa sürede yaptık ve o incecik tel örgülerin arasından nasıl sarkıttık anlayacak durumda değillerdi. Her birimiz üzerimizde inip kalkan cop-larla birlikte havalandırmaya atıldık. Düşmana inat, nisan baharında çiçeğe duran ve haziran sıcaklığında meyvesini veren direnişimizin şehitleri, demir parmaklıkların arasından bizi selamlıyordu...

(*) *Yediveren Yayınları tarafından Kasım 2004'da basılan "Kutup Yıldızı: Mehmet Fatih Öktülmüş" kitabından alınmıştır.*

“Vardım, varım, varolacağım” HER ŞEYE RAĞMEN...

Sıkı durun! / Kaçmadık, yenilmedik!

Çünkü Spartaküs, ateş ve ruh demektir! / Yürek ve can demektir!

Çünkü Spartaküs, zafer özlemini / Sınıf bilinçli proletaryanın / Mücadele azmini ifade etmektedir

Bunlar elde edildiği zaman / İster yaşayalım, ister yaşamayalım / Programımız yaşayacaktır!

Ve kurtulan halkların dünyasına egemen olacaktır! / Her şeye rağmen!..

Bu sözler, 15 Ocak 1915'te katledilen Karl Liebknecht ve Rosa Lüksemburg'un ölmeden önce yazdıkları son yazıdan alınmıştır. Çok yakın bir zamanda öleceklerini biliyor muydusuna, adeta bir “vasiyet” gibi sözlerle seslenmişlerdir kitlelere...

Ama “vasiyet”lere özgü hüznünden eser yoktur! Son derece coşkulu, kendinden emin ve geleceğe umut dolu bir öngörü ve meydan okuyuş vardır. Yaşasalar da ölseler de programlarının yaşayacağına dair sarsılmaz bir güven vardır. Ve en vurucu sözleri son satırda saklıdır: “Her şeye rağmen...”

O “her şeye rağmen”in içinde, sadece karşı-devrimin zulmü, işkencesi, katliamı yok; ihanet, entrika, iftira, riyakarlık vb. dost yüzü, dost gülücüklü düşmanlıklar da var. Yenilgiler, gerilemeler, güç yitirmeler, hatta tek başına kalmalar da var. Ama karanlığın en koyusunda bile ışığı görebilenler, umutlarını asla yitirmezler! O ışık, bilimsel kanıtlara dayanan “program”dadır; o program doğrultusunda inancını kaybetmeden mücadele eden insanlardadır.

* * *

‘79’un Şubat’ında “programları”nı bir bayrak gibi göndere çeken ihtilalci komünistler de bu inanca sahiptiler. Türkiye işçi ve emekçilerin çektiği acılara son vermek, her başkaldırının kanla bastırılmasını durdurmak, mücadeleyi zafere taşımak için en gerekli olan şeyi; her şart altında ayakta kalmayı başaran bir örgütü yaratmak için yola çıktılar. Sorunları ML bir bakışla çözümleyen, hedef açıklığına sahip, yeraltı kuralları ile çalışan sağlam bir örgütlülük; donanımlı-disiplinli kadrolarla çelikten bir çekirdek oluşturmaktı amaçları...

Kendilerinden önceki devrimcilerin yığıltıklarını, cesaretlerini, cüretlerini kuşandılar; ama eksik bıraktıklarını tamamlama, hatalarını düzeltme çabasıyla birleştirerek... Geçmiş reddetmeden geleceğe uzandılar...

Ne sivil faşist cinayetler, ne sıkıyönetim, ardından gelen askeri faşist cunta, ne de oportünist saldırılar önlerini kesebildi. Doğru bildikleri yoldan emin

adımlarla yürüdüler. Proletaryanın yoğun olduğu şehirlerden başlayarak dalga dalga yayıldılar... “Orak-Çekiç”le çaldılar işçi ve emekçilerin kapılarını. Grev çadırlarında, barikat savaşlarında buluştular. Nöbet tuttular birlikte, çatıştılar faşistlerle kıran kırana...

Asıl fırtına Eylül’de gelecekti. Birçok “büyük” örgüt, bozguna uğrayan ordular gibi dağılmıştı kısa sürede. Revizyonist-reformist önderler, sendikacılar, aydınlar, “teslim kuyruğu”na girerken, diğerleri de yurtdışında soluğu almıştı.

Su ve ateş çağındaydı soluğumuz

En umutsuz gece yarılarında

En ıssız yollarda bırakıldık hep

Yıkılmadık!

Günün bir yanında avuçlarken güneşi

Bir yüzünde yeniden düştük toprağa

Korkmadık!

Yüreğimizle parçaladık en sert kayaları

Filizlenip uzandık dostluğun gökyüzüne

En bereketli yağmurları

Hep kendi soluğumuzla yarattık!

...

Yaşamı bilinçten emziriyoruz artık

Umudu sevinçten süzüyoruz

Yolu yok başka yaşamının

Her sabah geçmişin yüreğine

Filizlenen bir gelecek çiziyoruz.

Adnan Yücel

Kitleler örgütsüz ve öndersiz kalıvermişti birdenbire. Bu kadar kolay zafer beklemeyen cunta da pervasızca saldırdı üzerlerine.

Bu kasvetli havayı dağıtmak, karanlığı parçalamak gerekiyordu. “Çivi çiviye söker” dediler. “Hücum” a geçmeli ve faşizmin sanıldığı kadar güçlü olmadığını göstermeliydiler. Büyük bir cüretle işe koyuldular.

Cuntaya sıkılan “ilk kurşun” oldular. Sokakları, evleri, “granitten bir kale” yaptılar. Bulundukları hiçbir mevziyi direnişsiz terketmediler. Öldüler, yaralandılar, ağır işkencelerden geçtiler, ama yenilmediler...

Şairin dediği gibi, bir ayrıntı tarlasında ‘bir tutam kır çiçeği’ydi onlar. Gören, duyan herkese umut olan, “dövüşenler de var bu havalarda” dedirten...

Küçük ama çelikten, bolşevik bir müfrezeyle, nelerin başarılacağını dosta-düşmana gösterdiler. Devrime ve sosyalizme inançlarını hiçbir zaman kaybetmeden haykırdılar Spartaküsler gibi: “Sıkı durun! Kaçmadık, yenilmedik!”

“Ateş ve ruh, yürek ve can”dı her biri. Sınıf bilinçli proletaryanın mücadele azmini, zafer özlemini temsil ediyorlardı. Bu uğurda ölseler de, “programları”nın yaşayacağına inançları tamdı. Onun için işkencehanelerde, zindanlarda, mahkemelerde, “ölebiliriz ama biz kazanacağız” oldu son sözleri...

Programlarına, örgütlerine, yoldaşlarına güvenleri tamdı. Geleceğe çok önemli bir miras bıraktıklarını ve bu mirasın üzerinden yükseleceklerini biliyorlardı.

Elbette kolay olmayacaktı bu. Yine saldırı sağanağı altında, ayaklarına çelmeler takılarak yürüyeceklerdi. Ama “her şeye rağmen” kavga sürecek ve yarattıkları gelenek kuşaktan kuşağa taşınacaktı...

* * *

Spartakist önderlerin ölümünün üzerinden 100 yılı aşkın bir süre geçti. Ama ne isimleri, ne mücadeleleri, ne de programları unutuldu. ‘79 Şubatı’nda komünist bir örgütü kuran ihtilalci komünist önderlerin ölümü üzerinden de yaklaşık 40 yıl geçti. Onların isimleri, mücadeleleri de unutulmadı.

Bu mirasa sahip çıkanlar, tasfiyeciliğin ve teslimiyetin kol gezdiği bir kesitte “yeniden doğdular” küllerinden... Köklerine, geleneklerine sıkıca sarılarak geleceği örmeye koyuldular bir kez daha... ‘98 Şubat’ında programlarını yenileyerek, her gelişmeyi ML bakışla çözümlenerek bugünlere ulaştılar. Geleceği yaşatma, hep ileriye taşıma azmi ve kararlılığıyla sıkıca sarıldılar görevlerine...

‘79’da doğan “Şubat güneşi” işçi ve emekçileri, ezilen halkları ısıtmaya, yol göstermeye devam edecek. Çünkü onların bir bayrak gibi göndere çektikleri “programları” tüm çarpıtmalara, kara çalmalara rağmen hala ışıltılı... Üzerinden değil 40 yıl, 100 yıl geçse de bilimsel temellere dayanan, sınıf mücadelesi içinde pişen ve sınınan ilkeler, değerler, asla yok olmazlar.

Spartakist önderlerin söyledikleri gibi: “Vardım, varım, varolacağım!” Her şeye rağmen!...

100. yılında EKİM DEVRİMİ

İnsanlığın hala umudu, özlemi...

Bugün bir “hayal” gibi görünen, ama 100 yıl önce başarılan şeyleri, yeniden hatırlamak-hatırlatmak gerekiyor ki; Ekim Devrimi’ni ve onunla birlikte insanlığın önüne açılan dünyayı çok daha iyi görebilelim. Onun neden dünyayı sarstığını ve neden hala egemenleri korkutmaya devam ettiğini daha net kavrayalım. Dahası, geleceğin mutlak sosyalizm olduğu gerçeğini bilince çıkartarak, bu uğurda mücadele azmimizi bileyelim ve büyük bir güvenle devrim-sosyalizm bayrağını yükseltelim...

Bu yıl Ekim devrimi 100 yılı, yani bir asrı geride bırakıyor. 20. yüzyılın başlarında (Çarlık Rusyası’nın takvimine göre 25 Ekim 1917) gerçekleşen, onun için de tarihe “Ekim Devrimi” adıyla nakşolan Rusya’daki sosyalist devrim, 20. yy’a damgasını vurdu.

Denilebilir ki, Fransız Devrimi’nden sonra, dünyayı en fazla etkileyen bir devrimdi Ekim. Onun içindir ki, en çok Fransız Devrimi ile birlikte anıldı, onunla kıyaslandı. Ama arada çok önemli bir fark var:

Burjuvazinin en radikal devrimi olarak 1789’da gerçekleşen Fransız Devrimi, kendinden sonraki dönemi etkisi altına alarak, esas olarak 19. yüzyıla damgasını vururken; işçi ve emekçilerin iktidarı ele geçirmesinin sembolü olan Ekim Devrimi, sadece kendi yüzyılına değil, sonraki yüzyıllara da damgasını vuracak bir nitelik taşıyordu.

Bir başka ifadeyle **Ekim Devrimi ile birlikte Fransız Devrimi’nin yarattığı etki son bulurken, Ekim Devrimi’nin etkisi yeni başlıyordu.** Ve bu etki, emperyalist-kapitalist sistem varolduğu sürece devam edecekti. Dolayısıyla Ekim Devrimi, sadece 20. yy değil, içinde bulunduğumuz 21. yüzyılı da kapsayan, gelecek yüzyılları etkileyecek bir devrim olma niteliğini sürdürüyor.

Ekim Devrimi’nden sonra birçok devrim yaşandı kuşkusuz. Ama hiçbirisi Ekim Devrimi’nin başardıklarını başaramadı. Bu yönleriyle **Ekim Devrimi hala ulaşılamayan bir zirvedir.** Sosyalist devrimin en gelişkin hali, sembolüdür.

Bilimsel sosyalizmin kurucularından Engels, “işçi devleti nasıl olacak” sorusuna, “Paris Komünü’ne bakın” diye yanıt vermişti. Lenin de Ekim Devrimi’nin öngününde kaleme aldığı “Devlet ve Devrim” adlı eserinde, Bolşeviklerin iktidarı ele geçirdiklerinde nasıl bir yönetim oluşturacaklarını, Paris Komünü’nü inceleyerek ortaya koydu. Komün’ün doğrularını örnek aldı, eksiklerini gidermeyi hedefledi. Ekim Devrimi sonrasında da, onu somut bir gerçeklik olarak tüm insanlığın gözleri önüne serdi. O günden sonra sosyalizm ile Ekim Devrimi özdeşleşti. “Sosyalizm nedir” sorusuna gösterilen örnek oldu.

Her ne kadar devrim düşmanları tarafından karalanmaya, çarpıtılmaya çalışılsa da, Ekim Devrimi öneminden hiçbir şey kaybetmiş değildir. Özellikle ‘90’larda revizyonist blokun çöküşünün ardından genel olarak sosyalizme, özelde Ekim Devrimi’ne yönelik saldırılar arş-alaya çıkmıştı. Fakat kapitalist-emperyalist sistemin insanlığa kan ve gözyaşından başka hiçbir şey vermediği bir kez daha görüldü. “Yeni dünya düzeni”

diyerek allayıp-pulladıkları düzenlerinin “yeni ortaçağ” olduğu anlaşıldı. “Sosyalizm öldü” çılgınlıklarının ardından, yeni emperyalist bir boğazlaşmaya; mezhepsel-ulusal ayrılıkların kıskırtıldığı, halkların birbirine kırdırıldığı bir cangıla girildi.

Bütün bunlar, insanlığın bin yıllardır mücadelesini verdiği eşitlik, kardeşlik, özgürlük taleplerini ve bu taleplerin günümüzdeki adı olan sosyalizme duyulan özlemi arttırmaktan başka bir sonuç vermedi, vermeyecek...

Ekim Devrimi’nin 100. yılına bu koşullar altında giriyoruz ve bu durum, onun önemini, insanlığa kattığı değerleri çok daha büyük kılıyor. Bugün bir “hayal” gibi görünen, ama 100 yıl önce başarılan şeyleri, yeniden hatırlamak-hatırlatmak gerekiyor ki; Ekim Devrimi’ni ve onunla birlikte insanlığın önüne açılan dünyayı çok daha iyi görebilelim. Onun neden dünyayı sarstığını ve neden hala egemenleri korkutmaya devam ettiğini daha net kavrayalım. Dahası, geleceğin mutlak sosyalizm olduğu gerçeğini bilince çıkartarak, bu uğurda mücadele azmimizi bileyelim ve büyük bir güvenle devrim-sosyalizm bayrağını yükseltelim...

Ekim Devrimi’ne uzanan yol

Ekim Devrimi, -o sırada Rusya’da bulunan Amerikalı gazeteci John Reed’in (sonradan kitaplaştırdığı) sözleriyle “dünyayı sarsan on gün” olarak belleklere kazındı. Elbette bu, Ekim Devrimi’nin sadece 10 gün içinde olup-bittiği anlamına gelmiyordu. Hem öncesi, hem sonrası vardı.

Öncesini, en yakın haliyle Rusya’da gerçekleşen 1905 Devrimi ile başlatmak gerekiyor. Bolşeviklerin henüz güçsüz olduğu bir dönemde başlayan bu devrim, Papaz Gapon’un işçileri Çar’a dilekçe vermek üzere kandırıp Kışlık Saray’a götürdüğü ve “Kanlı Pazar” olarak tarihe geçen katliamın ardından başlamış ve yaklaşık iki yıl sürmüştü.

Daha sonra Lenin’in “gericilik yılları” olarak tanımlandığı bir dönem başladı. Ardından grevlerle birlikte sınıf mücadelesi yeniden hız kazandı. Çarlık Rusyası’nın İngiltere ve Fransa ile aynı safta birinci emperyalist savaşa girdiği 1914 yılından itibaren ise “barış-ekmek” talepli kitle gösterileri büyüdü. Ve 1917 Şubatı’nda gerçekleşen devrimle, Çarlık rejimi yıkıldı.

İşçi ve köylülerin savaştığı, fakat iktidarı burjuvazinin ele geçirdiği Şubat Devrimi’nde, kitlelerin “barış, toprak, ekmek” talepleri karşılanmadı. Kerenski’nin başına geçtiği burjuva “geçici hükümet”, önceki sözlerini unutarak emperyalist savaşa devam etti; köylü isyanlarını ise kanla bastırdı. Buna karşılık kendi gücüne güvenmeyi öğrenen halk, yeniden ayağa kalkmayı başardı. Bunun üzerine Çarlık ordusunun generali Kornilov’un başını çektiği bir darbe girişimi gerçekleşti. Bu darbe, Bolşeviklerin önderliğindeki işçi ve emekçilerin mücadelesi ile başarısızlığa uğradı.

Şubat Devrimi, Lenin’in “ikili iktidar” dediği bir dönemi de ortaya çıkarmıştır. Bir yanda burjuvazinin “duma”sı, diğer yanda işçi-asker “sovyetler”i bulunmaktadır. Ancak “sovyetler” menşeviklerin, sosyalist-devrimcilerin etkisi altındadır ve bu kesimler, devrimin karakterinin burjuva olmasından hareketle, burjuvazinin iktidarda kalması gerektiğini savunmakta; “sovyetler”in misyonunu ise “geçici hükümet”e baskı kurmakla sınırlamaktadır.

Lenin’in başını çektiği Bolşevikler, Şubat’la birlikte burjuva devrimin tamamlandığı, artık sosyalist devrime

geçilmesi gerektiği görüşündedir. Bunun için de “ikili iktidar” dönemine son verilmesi, sovyetlerin iktidarı ele geçirmesi şarttır. “Bütün iktidar sovyetlere” sloganını yükseltirler. Askeri bir darbenin Bolşeviklerin önderliğinde bastırılması, “sovyetler” içinde Bolşeviklerin gücünü arttıran bir rol oynamıştır. Yanı sıra savaşta alınan yenilgiler, Bolşeviklerin ordu içinde de etkisini büyüttüştür; “siperde kardeşleşme” ve “barış” politikaları daha fazla yankı bulmaktadır.

Asker ve işçi sovyetlerinde çoğunluğu ele geçiren Bolşevikler, Lenin’in “*dün erkendi, yarınsa geç kalınacak*” dediği günlere gelmiştir. 25 Ekim 2017 tarihinde, (Batı takvimiyle 7 Kasım’da) bu ayaklanma gerçekleşir, iktidar sovyetlerin eline geçer. Dünyada ilk kez işçi ve yoksul köylüler iktidarın gerçek sahibi olurlar.

Devrimin ilk gününde hemen üç kararname yayınlanır. Bunlardan birincisi, barış üzerinedir; bütün savaşan hükümetlere -birinci emperyalist savaş halen sürüyordur- barış görüşmelerini başlatma çağrısı yapılır. **İkincisi, toprak üzerinedir;** bütün toprakların devlet mülkiyetine geçtiğini ve üzerinde çalışan köylülere kullanma hakkı verildiğini bildirmektedir. **Üçüncüsü, devlet iktidarı üzerinedir;** bütün iktidarın, artık işçi-köylü-asker sovyetlerinin elinde olduğunu duyurmaktadır.

Ayaklanmanın başlaması ile iktidarın ele geçirilmesi, gerçekten de 10 gün gibi kısa bir sürede olup bitmiştir. Dahası, tarihteki bu ilk sosyalist devrim, olabilecek en kansız biçimde gerçekleşir. Bunu da Lenin’in dehasına, her ayrıntıyı düşünerek yaptığı ayaklanma planına borçludur. Savaş gemisi Avrora’nın Kışlık Sarayı hedef alacak şekilde mevzilenmesi, saraya hücum eden işçi ve emekçilerin işini kolaylaştıracak, “geçici hükümet”i direnişsiz çekilmek zorunda bırakacaktır.

Ancak burjuvazi, hiç de kolay pes etmez. Devrimi daha doğar-doğmaz boğmak için her yolu dener. Çarlığın generalleri “beyaz ordu”yu toplar; içerdeki işbirlikçileri aracılığıyla sabotajlar, suikastler düzenler. Emperyalist ülkeler, dış borçları bahane ederek işgallere girişirler.

Bir yandan emperyalist işgallere, diğer yandan “beyaz ordu”ya ve işbirlikçilere karşı 1921 yılına kadar sürececek çok çetin bir savaş yürütülür. Bu süre içinde oluk oluk kan akıtılır; açlık, yoksulluk ve hastalık pençesinde onbinlerce insan ölür.

Bunca zorluk içinde başında Lenin’in bulunduğu Bolşevik Parti, kitlelere doğru önderlik ederek, onların haklı taleplerini karşılayarak ve sosyalizme duydukları inancı sürekli pekiştirerek, devrimi ayakta tutmayı başaracaktır. Hem içte atılan devrimci adımlar, hem dışarıda

Devrimin ilk gününde hemen üç kararname yayınlanır. Bunlardan birincisi, barış üzerinedir; bütün savaşan hükümetlere -birinci emperyalist savaş halen sürüyordur- barış görüşmelerini başlatma çağrısı yapılır. İkincisi, toprak üzerinedir; bütün toprakların devlet mülkiyetine geçtiğini ve üzerinde çalışan köylülere kullanma hakkı verildiğini bildirmektedir. Üçüncüsü, devlet iktidarı üzerinedir; bütün köylü-asker sovyetlerinin elinde olduğunu duyurmaktadır.

enternasyonalist dayanışma ağı ile devrim, başarıya ulaşır.

Bu hiç kolay olmamıştır. Gerek Ekim öncesi, gerekse sonrasında çok büyük bedeller ödenerek, nice zorlukların üstesinden gelinerek, tam da şairin dediği gibi, “*tırnakla sökülüp alınmıştır.*”

Sonuç olarak **Ekim Devrimi’nin kilometre taşları, iki büyük devrim, birçok genel grev, kitle ayaklanması ile döşenmiş; kesin zaferi ise, tam dört yıl süren iç savaşın devasa yıkımı üzerinden gerçekleşmiştir.**

Devrimin önderi Lenin’in hayatı, bunun bir kanıtı gibidir. Devrim öncesi yaşamı, tutsaklık, sürgün, idam hükmü, ajan suçlamaları ile geçen Lenin, devrim sonrasında da suikasta uğramış, ağır yaralanmıştır. Lenin’in erken ölümünde bu suikastta vücuduna saplanan zehirli kurşunların etkisi olduğu düşünülmektedir. Vücuduna saplanan kurşunlardan birinin çıkarılamadığı ve ölümüne dek omuzunda kaldığı bilinmektedir.

Ayrıca hayatının önemli bir kısmı yoksulluk içinde ve kötü koşullar altında geçmiştir. Buna devrimin ilk yılları da dahildir. O, Rus halkının acılarını sadece hissetmekle kalmamış, bizzat yaşamıştır.

Lenin ile Ekim Devrimi’nin iç içe girmesi, özdeşleşmesi boşa değildir. Başta Rus halkı olmak üzere tüm ezilen halkların, dünya proletaryasının sevgisini-saygısını kazanmasında ve halen en sevilen liderlerin başında gelmesinde, bu mütevazı yaşamın ve sade kişiliğinin payı vardır.

Bir Halk Komiserliği’nde kendilerine görev verilmiş olan bazı işçiler, Lenin’in yanına gelerek yeni mevkilerinin hakkını veremediklerini söyleyip eski işlerine dönmek istediklerini bildirdiklerinde, Lenin şöyle diyecektir: “*Ben de hiçbir zaman bir devletin başında bulunmadım. Ama parti ve halk bana güvenerek bu görevi verdi, ben de bu güveni haklı çıkarmak zorundayım. Sizin de aynı şeyi yapmanız gerektiği inancındayım.*” (Lenin, Yaşam öyküsü ve savaşımı, Konuk Yay. sf. 131)

Onun bu inancı, kitlelerle doğrudan kurduğu yakın ilişki, kimseyi kırmamaya özen gösteren ama uzlaşmayan tutumu, kitlelerin de ona ve sosyalizme duydukları inancı pekiştirmiş, görevlerine daha sıkı sarılmalarını sağlamıştır.

Ekim Devrimi’nin başardıkları

Ekim Devrimi’nin başarılarını saymakla bitiremeyiz. Bu yazı kapsamında sınırlı da olsa kısaca özetlersek; ilk önce Ekim Devrimi’nin işçi ve emekçilerin yaşamalarını nasıl değiştirdiğine bakmakta yarar var. Çünkü **ilk kez Ekim Devrimi’nde -diğer devrimlerden farklı olarak- devrimin asli unsurları, yani işçi ve emekçiler yönetimi ele geçirdiler.** Sadece savaşçı olmakla kalmayıp yönetici oldular.

Ekim Devrimi, işçi ve emekçilere her şeyden önce, insan gibi yaşayacak koşullar sağladı. Beslenme, sağlık, eğitim, barınma gibi en temel sorunlarını çözdü. Sanattan spora, edebiyattan felsefeye çok yönlü gelişimlerinin önünü açtı. Hem fiziksel hem de ruhsal ve sosyal düzeylerini yükseltecek olanakları sundu. Hepsinden önemlisi, her işçi ve emekçinin, Lenin’in deyişiyle “*her aşçı kadının devleti yönetebileceği*” düzeyde gelişebileceği bir ortamı yarattı. Çalışma ve yaşam koşullarını ona göre düzenledi. İşte veriler:

Sosyalist Sovyetler Birliği bütçesinin yüzde 75’i işçi ve emekçilerin ihtiyaçlarına ayrılmıştı. Geri kalan yüzde 25 ise, yeni ekonomik yatırımlara. Çarlık döneminde 12 saatten fazla çalışan işçilerin iş günü 1927’de 7 saate düşürüldü. Bazı dallarda ise 6.5 saatlik işgünü uygulamaları başladı. 1930’lu yılların sonuna doğru 6 saate çekilmesi planlanıyordu, ama savaşın yaklaşması buna izin vermedi.

Fabrika ve işletmelerde işgünü kısılar, emek üretkenliği arttı. Böylece daha fazla vardiyalar oluyor ve işsizlik ortadan kalkıyordu. **1930 yılına gelindiğinde tek bir işsiz kalmamıştı.** Ayrıca işçilerin dinlenme, sosyal-kültürel etkinlikleri için zaman da kalıyordu. İşçiler ekonominin planlanmasına katılıyor, istedikleri meslek üzerine uzmanlaşabilecekleri teknik liselerde, gece okullarında, işçi üniversitelerinde eğitim görüyorlardı.

İşçiler sosyal sigorta kurumları için tek kuruş ödemiyecekti. **Sovyet vatandaşları doğumlarından ölümlerine kadar sosyalist devletin güvencesi altındaydılar.** Sakatlandıklarında tüm bakım ve tedavi masrafları karşılanırdı. Çalışamaz durumda iseler, emeklilik sürelerinin dolması beklenmeksizin emekli edilirdi. Emekliler, kapitalizmin tam tersine, çalışmalarının karşılığını, rahatça geçirebilecekleri yıllarla ve saygı görerek alırlardı. Onlar için inşa edilmiş yüz binlerce hastanede en gelişkin yöntemlerle tedavi yapılırdı. **Sağlık herkese parasızdı.**

Ekim devrimi, bir çok alanda olduğu gibi kadın sorununda da “ilk”leri başardı. Kadınlara seçme-seçilme hakkı, ilk kez 1917 yılında SB’de ilan edildi ve yaşama geçirildi. İlk kez devlet yönetiminde kadınlara yer verildi ve ilk kadın bakan (Sosyal Güvenlik Halk Komiseri) Kollontay oldu. Ardından yine Kollontay, ilk kadın “diplomat” olarak SB’yi temsil etti. **İlk kez “eşit işe, eşit ücret” bir devlette benimsenmekle kalmadı, uygulanmaya sokuldu.** Toplu çamaşırhaneler, yemekhaneler ve kreşlerin çoğalmasıyla kadınlar, ilk defa bu kadar kitleysel çalışma hayatına atıldılar; yönetimin her kademesinde görevler üstlendiler. “Kadın-erkek işi ayrımı” ortadan kalkmaya başladı, ilk

kadın makinist, ilk kadın pilot, hatta kozmonot oldular.

Sovyet çocukları sağlıklı ortamlarda ve en seçkin eğitimciler tarafından kreşlerde bakılır, ucuz süt ve besin sağlanırdı. Clara Zetkin'in ifadesiyle "anne ve çocuğun korunması devletin görevidir ve bu çalışmada hayırseverliğin izi bile olmamalı"ydı. Çocukların oynayabileceği parkları, gençlerin bedensel yeteneklerini geliştirecekleri spor alanları vardı. İşçi ve emekçilerin işyerlerine yakın, bir kent gibi düzenlenmiş yerleşim siteleri bulunuyordu. Sıhhi tesisat, ısıtma, gaz ve öteki donanımların ücretsiz yapıldığı, konforlu ve estetik biçimde inşa edilen evlerde yaşıyorlardı.

Devrim öncesi Rusya'da halkın yüzde 80'i okuma yazma bilmezdi. **1930'a gelindiğinde, okuma-yazma oranı yüzde 80'e yükseldi.** Ülkenin neredeyse her köşesine kütüphaneler kuruldu. Halk kütüphanelerinin sayısı 1914'e oranla 62 kat artmıştı. Rus klasikleri 435 dilde 167 milyon 742 bin adet, dünya klasikleri ise 158 dilde 15 milyon 763 bin adet basıldı; bunlar, kütüphanelerde emekçilere sunuluyordu.

Çarlık Rusyası'nda tüm ülkede 153 olan tiyatro salonu, 1941'de 926'ya çıkmıştı. Ve bu tiyatrolarda değişik halklar tarafından konuşulan 50 dilde oyun oynanıyordu. Sovyet sinemacıları da iç savaşlarda yetişiyor, dünyanın sayılı ve seçkin filmlerini üretiyorlardı. **Dünyada ilk sinema okulu 1919'da Moskova'da açıldı;** '40'lı yıllara gelindiğinde tiyatro ve sinema eğitimi veren okul sayısı 170'i aşmıştı. Yine dünyada sesli ve renkli filme geçen ilk ülkelerinden biri oldu Sovyetler Birliği. (Bkz: Anna Strong, Stalin Dönemi, Onur Yay.)

Dünyanın en güzel metro istasyonları bugün hala Moskova ve Petrograd'dadır. İşçilerin deyimiyile, "saraylar yeraltına inmişti". Emekçiler, Neva ve Moskova nehirlerinin altından geçen sayısız metro hattından, duvarları süsleyen devrim tablolarını izleyerek yolculuklarını yapıyorlardı.

Kriz bilmeyen bir ekonomi

Emperyalist-kapitalist sistemin 1929 krizi ile sarsıldığı bir dönemde, **krizi hiç tanımayan ve o koşullarda büyük bir kalkınmayı başaran tek devlettir Sovyetler Birliği.** Dünya, ekonomik sarsıntılar ve askeri-siyasi felaketlerle çalkalanırken o dimdik ayakta. Gerek sanayide, gerekse tarımda büyük atılımlar gerçekleşmekte, beş yıllık ekonomik hedeflere 4 yılda ulaşmaktadır.

Kapitalist ülkelerin sanayisi 1929'dan itibaren yıldan yıla gerilerken, Sovyetler Birliği'nde sanayi kat be kat büyümüş ve kesintisiz bir yükseliş seyri izlemiştir.

Çünkü "sosyalist ekonomi" kapitalist ekonominin aksine planlıdır. Daha önemlisi tekellerin karını maksimize etmek için değil, işçi-emekçilerin çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmek, refah düzeyini arttırmak için yapılmaktadır.

1928'de beş yıllık plan açıklandığında, emperyalist ülkeler bunun çılgınca olduğunu, gerçeği yansıtmadığını söylüyorlardı. Oysa bu plan, ülkenin en ücra köşelerinden gelen bilgilerle, önerilerle hazırlanmıştı. Fabrika ve köylerde insanlar, ne istediklerini, ne yapabileceklerini ve bunu başarmak için nelere gereksinimleri olduğunu tartışmışlardı. Yerel düzeyde hazırlanan planlar, 'merkez'e gitmiş, öteki planlar ile uyumlaştırılmış ve tekrar yerel makamlarca kabul edilmek üzere geri gönderilmişti. Böylesine kolektif tarzda hazırlanan bir planın yaşama geçmemesi mümkün müydü?

Emperyalist ülkelerin "gerçekçi" bulmayıp gülüp geçtikleri ilk beş yıllık plan, 1928 Ekim'i'nden 1932 Aralık'ına kadar dört yıl üç ayda tamamlandı. Bu başarı üzerine Stalin, "eski geri kalmış köylü Rusya'nın, dünyanın ikinci sanayileşmiş ulusu haline geldiğini" bildiriyordu. "Eskiden -diyordu- demir çelik sanayimiz yoktu, ama şimdi var. Traktör sanayimiz yoktu, şimdi var. Otomobil sanayimiz yoktu, şimdi var..." (Leninizmin Sorunları, İnter Yay, sf. 540)

Bu muhteşem tablo, emperyalistler kriz içinde kıvrılırken en fazla 10 yıllık bir sürede gerçekleşti. Böylesine büyük bir atılımın, bu kadar kısa sürede gerçekleştiği görülmemiştir. Tarihte bunun örneği yoktur. Çünkü emekçiler, Stalin'in belirttiği gibi, "milyonların görebildiği açık hedeflerden doğan gönüllü bir disiplin"le, sağlam bir ruh ve güçlü bir atımla çalışıyordu. Ona yönelik her tehditte tek bir yürek olup ayağa kalkması, ülkesine ve devrimine dört elle sarılması boşuna değildi.

Ekim Devrimi'ni daha ilk günden boğmak isteyen **emperyalistler, her yandan saldırıya geçtiklerinde, Sovyet hükümeti hem emperyalist işgale ve içteki uzantılarına karşı savaşıyor, hem de açlık ve hastalıktan kırılan halkın yaralarını sarmaya çalışıyordu.** 1918 Şubat'ında Lenin, "sosyalist anavatan tehlikede" diyerek, "her mevzinin kanın son damlasına kadar savunulması"nı istemişti.

Rusça'da "subota" Cumartesi anlamına geliyordu; "Komünist Cumartesi"ler, yani Subotnikler, böyle kritik bir aşamada tarih sahnesine çıktı ve üretimi arttırarak yaşanan sıkıntıların aşılmasında çok önemli bir rol oynadı. İşçiler cumartesi 6 saat ücretsiz gönüllü çalışmayı başlattılar. Subotnikler, maddi kazanımların ötesinde, Lenin'in deyişiyle "burjuvaziyi devirmekten daha zor,

daha önemli, daha radikal ve tayin edici bir devrimi" gerçekleştirdiler. "Çünkü -diyordu Lenin- bu, kendi ataleti ve dinginliği üzerinde, küçük-burjuva eğilimi üzerinde, lanet olası kapitilazimin işçilerle köylülere miras bıraktığı bu alışkanlıklar üzerinde bir zaferdir. Bu zafer sağlamlaştığında, yeni toplumsal disiplin, sosyalist disiplin ancak o zaman yaratılmış olacaktır." (Lenin Seçme Eserler, cilt 9, İnter Yay. sf. 460)

İç savaş döneminde Subotniklerin oynadığı rolü, ikinci emperyalist savaşın öngününde Stahanovlar oynamıştır. **1935 yılında Stahanov adındaki bir maden işçisi, kömür üretiminde rekorlar kırarak, sosyalist yarışmanın ateşini fittiledi.** Onu ayakkabı, tekstil, demiryolu, tarım gibi çeşitli alanlarda çalışan işçiler izledi ve sosyalist inşada çok önemli mesafeler katedildi.

Savaş tehdidi altındaki Sovyet işçi ve emekçileri, emperyalist ülkeler arasında en geri durumdaki Çarlık Rusyası'ndan, çok kısa sürede sanayi ve tarımda en ileri ülkelerin seviyesine çıkan bir Sovyet ülkesi yarattılar. Bunu başaramadıkları taktirde kendilerini nasıl bir tehlikenin beklediğini biliyorlardı çünkü. 1933'te Japonya Mançurya'daki sınırlarını zorlamış, Alman Nazileri, Ukrayna üzerinde taleplerde bulunmuştu. Sovyet halkı, her iki saldırıyı da püskürtebileceklerine inanıyordu, ama bunun için ekonominin hızlı kalkınması gerekiyordu. Yapılan artık bir 'iş' değil, bir 'savaştı'.

Ekim Devrimi'nden önce korkuyla soryorlardı burjuvalar: "Bir an için Bolşeviklerin üstünlüğü ele geçirdiklerini varsayalım, bu durumda bizi kimler yönetecek?" Ve dalga geçerek şöyle yanıtlıyorlardı: "Belki aşçılar, pirzola ve biftek uzmanları? Ya da itfaiyeciler? Ahırlardaki bakıcılar ve ath araba sürücüler? Belki de dadılar, çocuk bezlerini yıkadıktan sonra aceleyle Devlet Konseyi oturumlarına koşacaklar? Bunlar değilse kim? Devlet adamları kimler olacak?" (Muhafazakar gazete NoveoVremia'dan alıntı-1917, aktaran T. Cliff 3, sf.14)

İşte o küçümsedikleri insanlar, kendilerini çok yönlü geliştirerek büyük mucizelere imza attılar. Devlet yönetimini küçük bir azınlığın elinden alıp kolektif bir güç haline getirdiler. En büyük emperyalistlere kafa tutan, kısa sürede onları geride bırakan bir ülke yarattılar.

Emperyalist savaşı durduran devrim

Ekim Devrimi, işçi ve emekçilerin, ezilen halkların, emperyalist savaşa karşı nasıl mücadele etmelerini göstermesi bakımından da ayrı bir öneme sahiptir. Lenin'in "ya devrimler savaşları önler, ya da savaşlar devrimlere yol açar" sözü, savaşın yükünü çeken tüm halklara direniş çağrısı olmuştur. Ardından gerçekleşen Ekim

Savaş tehdidi altındaki Sovyet işçi ve emekçileri, emperyalist ülkeler arasında en geri durumdaki Çarlık Rusyası'ndan, çok kısa sürede sanayi ve tarımda en ileri ülkelerin seviyesine çıkan bir Sovyet ülkesi yarattılar. Bunu başaramadıkları taktirde kendilerini nasıl bir tehlikenin beklediğini biliyorlardı çünkü. 1933'te Japonya Mançurya'daki sınırlarını zorlamış, Alman Nazileri, Ukrayna üzerinde taleplerde bulunmuştu. Sovyet halkı, her iki saldırıyı da püskürtebileceklerine inanıyordu, ama bunun için ekonominin hızlı kalkınması gerekiyordu. Yapılan artık bir 'iş' değil, bir 'savaştı'.

Devrimi, emperyalist-kapitalist burjuvazi-yi, onların işbirlikçilerini titretmiş, bütün şimşekleri üzerinde toplamıştır.

Çünkü o, dünyanın en büyük sömürgeci ülkesi Çarlık Rusyası'nı tarihten silmekle kalmadı, önce Rus-Alman savaşına, ardından sürmekte olan dünya savaşına noktayı koydu. Çarlık Rusyası ile diğer emperyalistlerin gizli anlaşmalarını deşifre ederek, onların gerçek niyetlerini ve planlarını ortaya döktü.

Bunların içinde ünlü 'Skyes Picot' anlaşması vardır ki, İngiltere ve Fransa'nın Ortadoğu'yu nasıl paylaştıklarını gösteren bu anlaşmanın teşhiri, Ortadoğu halklarında yeni direnişlere yol açmış ve emperyalistlerin emellerini suya düşürmüştür.

"Bireylerin yaşamındaki ya da ulusların tarihindeki her bunalım gibi, savaşlar da bazı kişi ve örgütleri baskı altına alır, ezer; bazılarının da gözünü açar, çelikleştirir ve ileri fırlatır" demiştir Lenin. Bu, komünist ve devrimci hareketler açısından da böyle olmuştur.

Savaş, devrim için koşulları olgunlaştırır. Ancak kendiliğinden devrime yol açmaz. Bunun için öznel faktör, yani devrimci, komünist bir önderlik gerekmektedir. Lenin ve yoldaşları bunun bilinci ve sorumluluğu ile hareket ettiler. Başını Kautsky'nin çektiği Alman sosyal-demokratları, kendi burjuvaları ile işbirliği yapıp Alman devletini nasıl kurtaracaklarını düşünürken, Rus Bolşevikleri, 'bu devleti nasıl yıkarız'ın derindeydiler. Almanya'da devrimin koşulları Rusya'dan daha elverişli iken ve herkes Almanya'da devrim beklerken Rusya'da gerçekleşmesi, bundan dolayıdır.

Ekim Devrimi ile birlikte bir çağ kapandı. Lenin'in "emperyalizm ve proleter devrimleri çağı" adını verdiği yeni bir çağ açıldı. Bu aynı zamanda emperyalizme bağımlı ülkelerde ulusal kurtuluş savaşlarını tetikledi, sömürgeci devrimlere yol açtı.

Bunlardan biri de Türkiye'dir. Bolşeviklerin "barış" çağrısıyla yetinmeyip, emperyalist ülkelerin "kirli çamaşırlar"ını ortaya dökmesi, **Osmanlı aydınlarında Lenin'e ve Bolşeviklere karşı büyük bir ilgi yaratmıştır. Hatta o yıllarda Anadolu'da en güçlü ideolojinin Bolşevizm olduğu söylenir.**

Sovyet Hükümeti'nin bütün cephelerde ateşkes ve barış çağrılarına, İngiltere, Fransa gibi emperyalistler yanıt vermeyince, ilk anlaşma Almanya ve onun safında yer alan devletlerle gerçekleşir. Bunlardan biri de Osmanlı'dır. Sovyetler Birliği'nin büyük tavizler vermek zorunda kaldığı, 3 Mart 1918'de imzalanan Brest-Litovsk anlaşmasından en karlı çıkan devletlerin başında da Osmanlı gelir. Öyle ki, 1887-88 Rus savaşı öncesinde kaybettiği Kars, Batum ve Ardahan gibi şehirleri yeniden sınırlarına dahil etmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda da, Ekim Devrimi'nin rolü tartışılmaz. Yanıbaşında patlak veren devrim ve ardından kurulan sosyalist Sovyetler Birliği, Türkiye'nin ulusal kurtuluş savaşında yalnızca esinlendirici bir rol oynamakla kalmaz, önemli bir maddi destek kaynağı olur. TBMM'yi ve onun hükümetini ilk tanıyan devlet, Sovyetler Birliği'dir. Ankara Hükümeti'nin ilk yurtdışı ziyareti de SB'ye yapılır. 1921'de imzalanan Moskova Anlaşması ile Sovyetler Birliği'nin 10 milyon altın ruble sözü verdiği, bunun 5 milyonunun, Temmuz 1921'de Yunanistan saldırısından önce ulaştığı söylenmektedir. Yunan saldırısı öncesinde Türkiye'ye ulaştırılan silahlar, işgalin Sakarya'da durdurulmasında önemli bir rol oynamıştır. Bu yardımların yanı sıra, Rusya'daki devrimin yayılmasından büyük bir korkuya kapılan emperyalistler, hızlı bir biçimde Kemalistlerle uzlaşma yolunu tutmuştur.

da, Ekim Devrimi'nin rolü tartışılmaz. Yanıbaşında patlak veren devrim ve ardından kurulan sosyalist Sovyetler Birliği, Türkiye'nin ulusal kurtuluş savaşında yalnızca esinlendirici bir rol oynamakla kalmaz, önemli bir maddi destek kaynağı olur. TBMM'yi ve onun hükümetini ilk tanıyan devlet, Sovyetler Birliği'dir. Ankara Hükümeti'nin ilk yurtdışı ziyareti de SB'ye yapılır. 1921'de imzalanan Moskova Anlaşması ile Sovyetler Birliği'nin 10 milyon altın ruble sözü verdiği, bunun 5 milyonunun, Temmuz 1921'de Yunanistan saldırısından önce ulaştığı söylenmektedir. O günkü değere göre sağlanan mali yardımın tutarı, 80 milyondur ve bu rakam, Ankara Hükümeti'nin bir yıllık bütçesine denk düşmektedir. (Rakamlar Stefanos Yerasimos'un "Milliyetler ve Sınırlar" kitabından alınmıştır.)

Yine Yerasimos'un verdiği rakamlara göre, Sakarya Meydan Savaşı'nda Türkiye'nin elinde bulunan 54 bin 572 tüfeğin 30 bini; kullanılan mermilerin yarısı; ağır makineli tüfeklerin dörtte biri ve topların üçte biri Sovyetler Birliği'nden gelmiştir. Yunan saldırısı öncesinde Türkiye'ye ulaştırılan bu silahlar, silah bakımından çok daha güçlü olan Yunanistan ile Türkiye arasındaki eşitsizliği büyük ölçüde gidermiş ve işgalin Sakarya'da durdurulmasında önemli bir rol oynamıştır.

Bu yardımların yanı sıra, Rusya'daki devrimin yayılmasından büyük bir korkuya kapılan emperyalistler, hızlı bir biçimde Kemalist burjuvazi ile uzlaşma yolunu tutmuştur. Emperyalistler sadece Türkiye'de değil, birçok yerde ve birçok konuda devrim korkusuyla geri adım atmak zorunda kalmışlardır.

"Uluslar hapishanesi"nden "halklar bahçesi"ne

Ekim Devrimi, emperyalizmi kendi egemenlik merkezlerinde sarsmakla kalmadı; sömürge ve bağımlı ülkelerdeki egemenliğine de darbe indirdi. En başta Çarlık Rusyası gibi "uluslar hapishanesi" olan bir ülkeyi "halklar bahçesi"ne çevirdi; ulusal ve sömürgeci baskı zincirlerini kopardı.

Çarlık Rusyası, 60 dolayında ulus ve ulusal topluluğun yaşadığı çokuluslu bir devlettir. Toplam nüfus içerisinde egemen ulusu oluşturan Rusların oranı yüzde 43'ten fazla değildi. Zorla Ruslaştırılmaya çalışılan bağımlı ve sömürge uluslar, tüm haklarından yoksun bırakıldıkları yetmezmiş gibi, aşağılanma, hakaret ve katliamların hedef olmaktadır.

Komünistler, başından itibaren proletaryanın kurtuluşunun, ezilen halkların kurtuluşu ile birlikte olacağını savundular. "Bir ulusu ezen bir ulus özgür olamaz" diyen

Marks, bunun temellerini attı. Bolşevikler de Çarlığın ezdiği uluslar için ayrılma özgürlüğü istemini öne sürmeden, halkın devrime seferber edilemeyeceğinin ve enternasyonalizm ruhuyla eğitilemeyeceğinin başından itibaren bilincindeydiler. Onun için "ulusların kendi kaderini tayin hakkı"nı (UKKTH) Ekim Devrimi'nden çok önce programlarının temel maddeleri arasına koymuşlardı. Bizzat Lenin tarafından formüle edilen parti programında şöyle yazıyordu: "Tüm ulusların tam eşitliği, ulusların kendi yazgılarını belirleme hakkı (yani ayrılma ve bağımsız devletler kurma hakkı) tüm uluslardan işçilerin ortak proletarya örgütleri içinde yakın birliği..." (Lenin, Yaşam öyküsü ve savaşımı, Konuk Yay. sf. 88)

Bu hak, Ekim Devrimi ile ete-kemiğe büründü, bunun en güzel örnekleri sunuldu. **Ekim Devrimi'nin ayırtedici özelliklerinden biri de; SSCB'de yaşayan uluslar ve ulusal topluluklardan işçi ve köylüleri, karşılıklı güven ve kardeşçe bir yakınlaşma ile birleştirmesi ve enternasyonalist bir bakış açısıyla dövuştürebilmesidir.**

Ekim Devrimi'nin 10. yılında konuşan Stalin, devrimin "uluslararası niteliği" hakkında şunları söylüyor:

"Ulusal ve sömürgeci devrimler bizim ülkemizde proletaryanın yönetimi ve enternasyonalizm bayrağı altında gerçekleştirilmiş bulundukları için, parya-halklar, köle-halklar işte bu nedenle kendi örnekleri ile bütün dünyanın ezilen halklarını kendilerine çekerek, insanlık tarihinde ilk kez olarak gerçekten özgür ve gerçekten eşit halklar durumuna yükselmiştir. Bu demektir ki, Ekim Devrimi, yeni bir çağ, dünyanın ezilen ülkelerinde, proletarya ile ittifak halinde proletaryanın yönetimi altında, sömürgeci devrimler çağını açmıştır." (Marksizm, Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu, Sol Yay. sf. 283)

Çarlık Rusyası sınırları içinde bulunan Finlandiya'nın bağımsızlık kararını, daha devrimin ilk günlerinde onaylayan Lenin, bu konuda tek liderdir. **Bir devletin, kendi toprakları içinde bulunan bir ulusa, "kendi kaderini tayin hakkı"nı "bağımsız devlet" şeklinde kullanma hakkı vermesi tarihte ilktir** çünkü. Bunu gerçekleştiren ilk devlet sosyalist SB, ilk lider de Lenin olmuştur. Kaldı ki Finlandiyalı komünistler, federal bir devlet olarak SSCB içinde kalmaktan yanadır. Buna rağmen meclis çoğunluğu "bağımsızlık" kararı alınca, büyük bir üzüntüyle bu kararı Lenin'e götürüp onaylatan da onlar olmuştur.

Finlandiya'nın ardından Azeri, Ermeni, Gürcü gibi uluslar da bir süre bağımsız kalıp, sonradan SSCB'ye yeniden katıldılar. Ki bunlar, emperyalistler tarafından dünyadaki ilk sosyalist devlete karşı kullanıldıkları halde, Lenin ve Bolşevikler,

UKKTH'nı savunmaktan ve yaşama geçirmekten geri durmamıştır. Elbette ayrılanlar olduğu kadar, federal ya da özerk biçimler altında SSCB içinde yer alanlar da vardır, hatta bunlar büyük çoğunluğu oluşturmuştur.

SSCB içinde yeralan uluslar 'altın çağ'larını, sosyalizm döneminde yaşadılar. Devrimin ilk yıllarından itibaren 60'tan fazla dilde gazete basılmaya başlandı, kültürel-sanatsal etkinlikleri alabildiğince gelişti. Öyle ki, unutulmaya yüz tutmuş diller ve kültürler bile açığa çıkarıldı.

Ekim Devrimi sonrasında farklı uluslar arasında kaynaşma ve kardeşleşmenin en seçkin örneği yaratılmıştır. Birlikte çalışılıp birlikte paylaşılmış, birlikte dövüşülüp birlikte ölmüştür. Bunun sırrı, sosyalizmin ulusal soruna bakışında, bu doğrultuda ortaya koyduğu pratikte saklıdır. Gerek iç savaş döneminde, gerekse II. emperyalist paylaşım savaşında, kendilerinden çok daha güçlü düşmanlara karşı çetin bir savaş vererek zafere ulaşmaları, başka türlü mümkün olamazdı.

Emperyalizm ve onun yarattığı faşizm ile sosyalizm arasındaki savaş, aynı zamanda ulusal soruna iki farklı dünyanın bakışı ve savaşımı olmuştur. Sosyalizmin ulusların eşitliği ve dostluğu ideolojisi ile faşizmin milliyetçilik ve ırk düşmanlığı ideolojisi çarpıştı ve ilkinin kesin zaferiyle sonuçlandı. İkinci emperyalist savaşta Nazi Almanyası şahsında faşizm, sadece askeri olarak değil, siyasal ve manevi olarak da büyük bir yenilgi aldı.

Faşizmle birlikte onun kaynağını oluşturan emperyalist-kapitalist sistem ciddi bir darbe yedi. **Ekim Devrimi ile dünyanın altıda biri emperyalist-kapitalist kamptan kopmuştu, ikinci emperyalist savaş sonrasında bu oran, dünyanın üçte birine ulaştı.** Bu başarıda en büyük pay, Ekim Devrimi sonrası SSCB içinde yeralan uluslar arasında kardeşliğin ve tüm dünyada enternasyonalist dayanışmanın örülmüş olmasıdır.

SSCB, UKKTH istemini, kendi ülkesinde yaşama geçirerek, tüm dünya halklarına örnek oldu. Türkiye dahil birçok yarı-sömürge, sömürge ülkenin emperyalizme karşı bağımsızlık savaşının önünü açtı, onlara her tür yardım ve desteği sundu.

Eylül 1920'de Bakü'de "Doğu Halkları Kongresi"ni topladı. Asya, Ortadoğu ve Afrika'da, ezilen halkların büyüyen mücadelesine önderlik etti. "Doğu halklarını ezen ve sömüren, dünya işçilerini köle duruma iten dünya emperyalizmine ve öncelikle de Britanya ve Fransa emperyalizmine karşı mücadele eden halkları" selamlayan Kongre, bu halklara moral ve güç verdi.

Böylece Sovyet devrimini tehdit eden başta İngiltere olmak üzere emperyalist devletleri güç kaybına uğrattı. Hem kendi

devrimini korudu, hem de diğer halkların kurtuluşuna yardımcı oldu.

Ekim Devrimi dünyayı aydınlattı

Ekim Devrimi sadece devrimin gerçekleştiği Rusya'da değil, tüm dünyada işçi ve emekçilerin, ezilen halkların yaşamında büyük değişimlere yol açmış, çok önemli kazanımların zeminini yaratmıştır.

UKKTH'nın BM tarafından göstermelik de olsa kabulünde Ekim Devrimi ile açılan çığırın etkisi büyüktür. Keza ikinci **emperyalist savaş sonrası emperyalist-kapitalist ülkelerde "sosyal devlet" adı altında işçi-emekçi lehine her gelişmede, bu devrimin etkisi vardır.**

Ekim Devrimi ve sonrasında gerçekleşen halk hareketleriyle, gerek içte, gerekse dışta büyük bir sıkışma yaşayan emperyalist burjuvazinin pazar alanları daralmış, daha fazla kar arzusu sekteye uğramıştır. Bu durumu aşmak için başvurduğu II. emperyalist savaşta ise, kaldırdığı taşı ayağına düşürmüş, dünyanın üçte birini kaybetmiştir.

Bütün bu yenilgilere rağmen sosyalizme yönelik saldırıları, hız kesmeden sürer. Ve sonunda onu içten çökertmeyi başarırlar.

Sosyalist SB, önce revizyonist-bürokratik önderler tarafından adım adım eritilir; sosyalizm adı altında "devlet kapitalizmi"ne yönelir. Dışarıda ise, emperyalist politikalar izlemeye başlar ve sosyal-emperyalist bir ülkeye dönüşür. Kendisiyle birlikte sosyalist kampı da revizyonist bir kamp haline getirdikten sonra, '90'lı yıllarda bu kamp tümenden çökecektir...

Burjuvazi bunu "kapitalizmin zaferi" diye sundu. "Tarihin sonu" dediler. Fakat bu yaygaralar 10 yıl içinde sönüp gitti. Yeni bir emperyalist savaş, kapitalizmin artan sıklıkta krizleri, zengin-yoksul arasındaki uçurumun devasa boyutlara ulaşması, mülteci akını, beyin göçü, açlık ve vahşet ortalığı sardı. Kapitalizmin sosyalizme alternatif oluşturması bir yana, sosyalizm tehdidi ortadan kalktığı anda, daha geriye savrulduğu görüldü. Sömürüde "vahşi kapitalizm"e, yaşamda "karanlık ortaçağ"a döndüler.

Buna karşın halen güçlü bir sosyalist rüzgar esmiyor. Komünist ve devrimci partiler ciddi bir varlık gösteremiyor.

Elbette bu durum geçicidir. Devrim yeniden doğrulacak, egemenlerin dünyasına hakim olacaktır. Çünkü **devrimin nesnelliği ortadan kalkmış değildir, aksine yeni olgularla daha da pekişmiş durumdadır. O yüzden sosyalizmin yenilgisi geçici, zaferi ise mutlak ve kaçınılmazdır.**

Burjuvazi, aristokrasiyi devirmek için 16. yüzyıldan 19. yüzyıla dek uğraştı. En radikal biçimde iktidarı ele geçirdiği

Emperyalizm ve faşizm ile sosyalizm arasındaki savaş, aynı zamanda ulusal soruna iki farklı dünyanın bakışı ve savaşımı olmuştur. Sosyalizmin ulusların eşitliği ve dostluğu ideolojisi ile faşizmin milliyetçilik ve ırk düşmanlığı ideolojisi çarpıştı ve ilkinin kesin zaferiyle sonuçlandı. İkinci emperyalist savaşta Nazi Almanyası şahsında faşizm, sadece askeri olarak değil, siyasal ve manevi olarak da büyük bir yenilgi aldı. Faşizmle birlikte onun kaynağını oluşturan emperyalist-kapitalist sistem ciddi bir darbe yedi. Ekim Devrimi ile dünyanın altıda biri emperyalist-kapitalist kamptan kopmuştu, ikinci emperyalist savaş sonrasında bu oran, dünyanın üçte birine ulaştı.

Fransa'da bile, geriye dönüşler yaşandı, bu süreç "Üçüncü Cumhuriyet"e kadar uzadı. Üstelik feodalizmin bağrında kapitalizmin kendiliğinden gelişip egemenliğini kurması gibi bir şansı olduğu halde!

Sosyalizmin ise böyle bir şansı yok! Dahası bin yıllardır hüküm süren sömürüyü ortadan kaldırmak gibi büyük bir hedefle, oldukça elverişsiz koşullar altında işe koyuldu. Gencecik tarihine rağmen, bir SSCB örneğini ve dünya emperyalistlerini sarsan sosyalizm dalgasını yarattı. Komünist Cumartesilerin, Stahanovistlerin sınır tanımayan atılım gücüyle "yarı barbar" bir ülkeyi değiştirdi. Kapitalizmin 150 yılda gerçekleştirdiğini sadece 20 yıla sığdırdı.

Ekim Devrimi'nin işçi sınıfı ve emekçi halklara bıraktığı miras, sosyalist inşanın teorisi ve pratiği ile sınırlı değildir. O, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerdeki ulusal bağımsızlık ve sosyalizm mücadelelerini de ateşledi; DOĞU'sunu aydınlattı... Kapitalizmi (işsizlik sigortası, emeklilik hakkı, sağlık sigortası vb. tavizlerle) kendine çeki düzen vermeye zorladı; BATI'sını aydınlattı... Dünyanın başına çöreklenmeye çalışan Alman faşizmini Berlin'e dek kovaladı; DÜNYA'yı aydınlattı...

Böyle bir devrimi, onun yarattığı değerleri, ortaya koyduğu başarıları, insanlığın bilincinden söküp atmak mümkün mü? O hala insanlığın özlemi, umudu olmaya devam ediyor...

Buz kırılmış, yol açılmıştır

Derler ki, yüz gün dolmadan yenilgiye uğrayan ilk proletarya iktidarı Paris Komünü'nden sonra, Ekim Devrimi'nin yüzüncü gününde Lenin, Kremlin Meydanı'ndaki karların üzerinde coşku ve sevinçten, mutluluk ve heyecandan yuvarlanarak "başardık" diye haykırıyormuş.

Ekim Devrimi, Paris Komünü'nden çok uzun yaşadı ve onun yapamadığı pek çok şeyi başardı. Yeni proleter devrimler de Ekim Devrimi'nin yapamadıklarını yaparak sömürsüz-sınıfsız topluma doğru yürüyüşünü sürdürecektir. Tıpkı Lenin'in 100 yıl önce söylediği gibi...

"Bu ilk zafer, nihai zafer değil henüz. Ekim Devrimimiz bu zaferi, emsalsiz cefalar ve güçlükler, işitilmemiş acılar içinde ve kendi payımıza büyük başarısızlıklar ve hatalarla gerçekleştirdi. Sanki başarısızlıklar olmaksızın, hatalar yapılmaksızın, tek başına geri bir halk, dünyanın en güçlü ve ileri ülkelerin, emperyalist savaşların üstesinden gelebilmiş gibi!.. Fakat olgu şu ki; yüzlerce, binlerce yıldır ilk kez köle sahipleri arasındaki savaşa, kölelerin bütün köle sahiplerine karşı bir devrimle 'cevap vermek' için verilen sözü tamı tamına yerine getirdi ve tüm güçlülere rağmen yerine getirecek.

Biz başlangıcı yaptık. Ne kadar zamanda, ne zaman, hangi ulusun proleterleri, bu eseri sonuna vardırırlar, bunun önemi yok. Önemli olan; buzun kırılmış, yolun açılmış ve gösterilmiş olmasıdır."

Lenin ve Leninizm Yaşıyor!

**Lenin'le
Yazın gün ışığına dalar gibi
Hayatın içine dalmak...
“Niçin dünyaya geldim,
Niçin yaşıyorum”un
Karşılığını bulmak...
Genç kalmak,
Gelen günler gibi genç kalmak,
Kalan günlerle beraber
Genç kalmak...**

**Bir toprak yeşil,
Bir bayrak kıızıl,
Bir güvercin ak,
Lenin'le aynı türküden,
Aynı ırmaktan,
Aynı siperden
Aynı yapı yerinden olmak...**

Nazım Hikmet